

Sääksjärven osayleiskaava

Ehdotuksesta saadut lausunnot ja mielipiteet
sekä vastineet niihin

20.9.2024

Vastineet lausuntoihin

Sääksjärven osayleiskaavaehdotus oli nähtävillä 3.4.-12.5.2024.

Osayleiskaavaehdotuksesta saatiin 20 lausuntoa.

Lausunnoista on esitetty lyhennelmät

- [Viranomaislautakunta](#)
- [Lempäälän nuorisovaltuusto](#)
- [Lempäälän Vesi](#)
- [Lempäälän Kehitys](#)
- [Pirkanmaan ELY-keskus](#)
- [Väylävirasto](#)
- [Pirkanmaan liitto](#)
- [Pirkanmaan maakuntamuseo](#)
- [Pirkkalan kunta](#)
- [Tampereen kaupunki](#)
- [Puolustusvoimat](#)
- [Suomen Metsäkeskus](#)
- [Pirkanmaan pelastuslaitos](#)
- [Tukes](#)
- [Fingrid](#)
- [Lempäälän ympäristönsuojeluyhdistys ry.](#)
- [Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys](#)
- [Höytämön Omakotiyhdistys](#)
- [Toivion Omakotiyhdistys](#)
- [Multisillan Omakotiyhdistys](#)

Viranomaislautakunta

Viranomaislautakunta toteaa, että osayleiskaavaehdotuksessa on huomioitu viranomaislautakunnan osayleiskaavaluonnoksesta antamassa lausunnossa esille nostettuja asioita. Viranomaislautakunta nostaa vielä esitetyt seikat huomioon otettaviksi.

Luonto ja hulevedet

Kaavaehdotuksessa aluerajauksia on muutettu niin, että ne ottavat paremmin huomioon luontoarvot sekä virkistyskäyttömahdollisuudet. Myös viheralueiden koko ja yhtenäisyys on parantunut luonnokseen nähden. Kaavaehdotuksessa on sisällytetty viheryhteystarvemerkinä sekä seudullisesti tärkeälle viheryhteydelle että liito-oravan kulkureitille. Kaavaehdotukseen on sisällytetty runsaasti virkistyskäyttöä palvelevia ulkoilureittejä ja Sääksjärven kuntoradan VL-alue on laajempi kuin kaavaluonnoksessa

Viranomaislautakunta pitää tärkeänä, että luontoarvojen säilymiseen kiinnitetään huomiota ja arvojen säilymistä edistetään edelleen Lempäälän kuntastrategian mukaisesti, kun alueiden käyttöä suunnitellaan tarkemmin asemakaavoituksen yhteydessä. Tällaisia alueita ovat mm. Kaitajärven luoteispuolen KMt-alue, jolla on merkitystä myös hulevesien hallinnan kannalta, Kortejärven koillispuolen C-1 alue, Lehtivuoren A-1 alue sekä Höytämönjärven itäpuolen TP-4 alue. Todettuja luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä alueita sijoittuu näille alueille.

Viranomaislautakunta toistaa jo aiemmin lausumansa siitä, että lähivirkistysalueelle (VL), Perimmäisen luonnonarvokokonaisuuden (luo-2) ja linnustollisesti arvokkaan alueen (luo-4) läheisyyteen ei tule osoittaa maanlajitusalueita (e). Läjitystoiminta heikentää alueisiin liittyviä arvoja ja voi vaikuttaa haitallisesti mm. alueen linnustoon. Ottaen huomioon, että toteutuessaan kaavan vaikutukset luonto- ja etenkin virkistysarvoihin ovat merkittävät, osoitettuja ja merkittävästi pienentyviä viher- ja metsäalueita ei tule supistaa maanlajitusalueilla vaan ne tulee osoittaa muualle esim. laajojen TP-alueiden yhteyteen. Maanlajituksen (maankaatopaikka) ollessa luvanvaraista, alueiden luonto- ja virkistyskäyttöarvot aiheuttavat haasteita luvitukselle. Kaavalla ei voida ratkaista ympäristöluvanvaraisen toiminnan sijoittumista.

Luonnonsuojelulain nojalla rauhoitetut luonnonmuistomerkit Sipilän alueella (Sipilän käärmeukuusi ja Tyynelän kataja) puuttuvat ja ne tulisi sisällyttää merkintöinä kaavakarttaan vastaavasti kuin muut rauhoitetut luonnon muistomerkit.

Vastine

Luonto ja hulevedet

Merkitään tiedoksi kaavaehdotuksen ratkaisujen arviointi.

Luontoarvojen säilymisen turvaaminen on huomioitu luo-merkinnöillä. Osin merkinnät menevät päällekkäin rakentamiseen osoitettujen alueiden kanssa, mikä tulee asemakaavoituksen yhteydessä ottaa huomioon ja tarkastella tarkemmin aluerajojen sijoittumista, jotta voidaan varmistua luonnonarvojen säilymisedellytykset. Yleiskaavan yleispiirteisyyden vuoksi tarkempi tarkastelu on vaikeaa. Kaavaehdotuksen nähtävillälöön jälkeen on kuitenkin joidenkin alueiden rajauksia tarkistettu niin, että ne ottavat paremmin huomioon luonnonarvot.

Maanlajitusalueen kaavamerkinä poistetaan alueelta löytyneiden lähteiden takia.

Luonnonmuistomerkit Sipilän alueella lisätään kaavakartalle ja niiden kuvaukset kaavaselostukseen

Lempäälän kunnan viranomaislautakunta pitää tärkeänä, että yleiskaava-alueelle on laadittu hulevesiselvitys ja sen tulokset on otettu huomioon kaavaehdotuksen ratkaisussa ja määräyksissä. Myönteistä on, että myös suojavyöhykkeitä pienvesiin kasvatettu. Maankäytön muutoksista aiheutuvat lisääntyvät hulevesimäärät on tärkeä pystyä hallitsemaan, sillä mm. Sääksjärven korkean vesipinnan aiheuttamasta haitasta / vaarasta rantakiinteistöille on tullut jo nykytilanteessa yhteydenottoja ympäristönsuojeluun.

Viranomaislautakunta katsoo, että osayleiskaava-alueen etelä- ja lounaisosaan sijoittuvan TP-5 alueen rajauksessa tulisi käyttää luonnosvaiheen mukaista rajausta ottaen huomioon läheiset luontoarvot (luo-3 alueet) sekä tunnistettu huleveden pääasiallinen johtamisreitti, minkä välityskykyyn maankäytön muutokset eivät saa vaikuttaa.

Melu

Kaavassa on myös osoitettu meluntorjuntatarve sellaisille asuin- ja virkistysalueille, joilla meluarvot ylittävät melun suunnittelun ohjearvot. Joissain kohdin on voitu jättää suojaviheraluetta suojaamaan alueita melulta. Pientaloasuinalueen (AP-8) rajausta on tarkistettu kauemmaksi radasta. Tarkemmassa suunnittelussa tulee mallintaa meluntorjuntarakenteiden sijainti ja toteutus, jotta meluntorjunnasta saadaan tarkoituksenmukaisella tavalla yhtenäinen ja tiivis kokonaisuus. Riittävän melusuojauksen saavuttamiseksi meluntorjuntarakenteen tulee tarvittaessa jatkaa suojattavan alueen ohi. Meluntorjunta tulee suunnitella siten, että toteutettavat rakenteet eivät aiheuta haitallista äänen heijastumista.

Ilmastovaikutusten arviointi

Ilmastovaikutusten arviointi jää osittain vajavaiseksi johtuen käytettävissä olevista arviointityökaluista ja niihin liittyvistä puutteista. Ilmastovaikutuksia on kuitenkin tarkasteltu käyttämällä ELY-keskuksen laatimaa ilmastokestävä kaavoitus -tarkistuslistaa (KILVA). Osayleiskaavaehdotuksessa on tunnistettu kaavan vahvuuksia ja heikkouksia ilmastovaikutusten osalta sekä tunnistettu käytettävissä olevia keinoja päästövaikutusten vähentämiseksi. Osayleiskaavaehdotukseen on sisällytetty kaavamääräyksiä, jotka ohjaavat mm. energiaratkaisuissa päästöjen vähentämiseen sekä irrotettavien maa- ja kiviainesten hyödyntämiseen alueella. Hulevesien hallinnan huomioon ottaminen tukee myös ilmastomuutokseen sopeutumista.

Muuta

Viranomaislautakunta katsoo, että alueen asemakaavoitusta on tärkeä viedä eteenpäin riittävän suurina kokonaisuuksina, jotta mm. hulevesien hallintaan sekä kiviainesten ja maamassoja louhimiseen /kaivamiseen sekä käsittelyyn liittyviä vaikutuksia pystytään paremmin hallitsemaan. Riittävän suurien kokonaisuuksien osalta pystytään myös tarvittaessa ohjaamaan eri alueiden vaiheistusta esim. louhintoihin liittyvien ympäristöhäiriöiden välttämiseksi. Mahdollinen lähellä oleva asutus rajoittaa louhinnan ja murskauksen toteuttamista.

TP-5 alueiden, joissa toiminnasta aiheutuvia ympäristöhäiriöitä ei ole rajoitettu, sijoittuu asutuksen sekä luonto- ja virkistysalueiden välittömään läheisyyteen. Näiden alueiden sijoittumisen edellytyksiä sekä vaikutuksia tulisi vielä tarkastella.

Hulevesimääräyksiä on vielä täydennetty ennen kaavan viemistä hyväksymiskäsittelyyn mm. Höytämönjärven alimman rakentamistason osalta.

TP-5 alueen rajausta tarkentuu asemakaavoituksella, missä yhteensovitetään luontoarvot, hulevesien tulvareitti ja tuleva maankäyttö. Yleiskaavan TP-5-alueen rajausta säilytetään ennallaan muuten, mutta Pitkäkärven lehtojen itäpuolella viheraluetta on kasvatettu alueella havaittujen lahojaviosammaleiden vuoksi.

Melu

Merkitään tiedoksi

Ilmastovaikutusten arviointi

Ilmastovaikutusten arviointia on täydennetty Hiilikartta-laskelmilla, ja sanallisesti.

Muuta

Lisätään alueen asemakaavoitusta ohjaava yleismääräys: *Uusien alueiden asemakaavoitus tulee toteuttaa riittävän laajoina alueina, jotta voidaan huomioida ja suunnitella hulevesien hallinta sekä kiviainesten ja maamassojen louhiminen/kaivaminen ja hyödyntäminen alueella.*

Jotta TP-5 alueet eivät aiheuta ympäristöhäiriöitä asutukselle sekä luonto- ja virkistysalueille, alueen kaavamääräykseen on lisätty seuraava kohta: *Toiminta alueella ei saa aiheutua melua, hajua, pölyä tai tärinää asuinalueille ja keskeisimmille luonto- ja lähivirkistysalueille.*

Lempäälän nuorisovaltuusto

Lempäälän nuorisovaltuusto on pääosin tyytyväinen Sääksjärven osayleiskaavan sisältöön. Lempäälän nuorisovaltuusto on iloinen siitä, että myös Sääksjärven aluetta ollaan valmiita kehittämään ja uudistamaan. Lempäälän nuorisovaltuusto on huolissaan Sääksjärven nuorisotalon tulevaisuudesta. Lempäälän nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että Sääksjärven alueella on jatkossakin nuorisopalveluita ja palvelutasoltaan laadukas nuorisotalo. Uuden nuorisotalon suunnittelussa olisi suotavaa hyödyntää paikallisia nuoria, sekä Lempäälän nuorisovaltuustoa. Lempäälän nuorisovaltuusto pitää lisäksi tärkeänä, että Sääksjärven alueella säilyy nuorille tarpeeksi myös muita mahdollisia ajanviettopaikkoja, kuten esimerkiksi puistoja ja uimarantoja.

Lempäälän Vesi Oy

Lempäälän Vesi on laatinut alueelle alustavaa vesihuollon yleissuunnitelmaa, jossa on esitetty myös olemassa oleva vesihuolto. Uusimpana kohteena on valmistunut Sääksjärven jätevedenpumppaamo, jonka kautta Lempäälän ja osin Tampereen Vuoreksen jätevesiä johdetaan tulevaisuudessa Tampereen viemäriverkostoon ja edelleen Sulkavuoreen puhdistettavaksi. Tämä pumppaamon sijainti tulisi esittää myös Sääksjärven osayleiskaavassa. Suunnitellulle vesihuollolle tulisi varata johtovaraukset, niiltä osin kuin vesihuoltoa ei voi rakentaa katu- tai viheralueille.

Lempäälän Vesi Oy:n edustajat ovat keskustelleet Kiillto Oy:n edustajien kanssa Kiillon kohdalla olevasta johtovarauksesta. Johtovarausta pitkin johdetaan tulevaisuudessa Lempäälän jätevesiä Sulkavuoreen ja saman johtovarauksen yhteydessä on myös päävesijohto, joka palvelee Lempäälän vedenjakelua. Niin kauan kuin Tampereentien linjaus Kiillon kohdalla on nykyisellä paikallaan, on johtovaraus tarpeen. Mikäli tulevaisuudessa ns. Puskiaisten oikaisu toteutuu kannattaa edellä mainittu viemäri ja vesijohto sijoittaa Tampereen uuden linjauksen yhteyteen. Tampereen uuden linjauksen yhteyteen (Kiillon kohdalla) tulisi lisätä ehdollinen johtovaraus edellä mainituista syistä.

Vastine

Lempäälän nuorisovaltuusto

Merkitään tiedoksi asemakaavoitusta ja jatkosuunnittelua varten. Osayleiskaavalla osoitetaan viheralueita niin Sääksjärven keskustaan kuin vesistöjen rannoille, mm. uusi uimaranta on osoitettu Sääksjärven itärannalle.

Lempäälän Vesi Oy

Sääksjärven jätevedenpumppaamolle ei osoiteta omaa kaavamerkintää kaavakartalle, sillä C-alue mahdollistaa myös yhdyskuntateknisen huollon sijoittamista alueelle ilman erillistä merkintää.

Suunnitellulle vesihuollolle on osoitettu ohjeelliset johtovaraukset kaavakartalle, jos ne eivät sijoitu katu- tai viheralueille. Johtovarauksia ei tulla yksilöimään kirjaimilla vesijohdoksiksi ja viemäriksi, jotta voidaan varmistua siitä, ettemme anna liikaa tietoa kriittisestä infrasta.

Kiillon kohdalle osoitetaan vaihtoehtoiset johtovaraukset.

Lempäälän Kehitys

Sääksjärven osayleiskaavan ehdotuksessa on erinomaisesti huomioitu Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitetut merkittävät liikenneväylävaraukset eli valtatie 3 parantaminen sekä ns. 2-kehä. Näiden väylähankkeiden edistäminen osayleiskaavan kautta on erittäin tärkeätä koko seudun ja maakunnan elinkeinoelämän kehittymiselle. Seudun kehitykseen vaikuttaa myönteisesti myös se, että VT 3:n oikaisu tukee osaltaan Tampere-Pirkkalan -lentokentän toimintaedellytyksiä.

Liikenneyhteydet ovat erittäin merkittävä tekijä yritysten sijoittumispäätöksissä. Valtatien 3 oikaisu sujuvoittaa kuljetuksia ja tukee siten osaltaan yritysten toimintaa ja toiminnan jatkamista Lempäälässä. Kaavassa osoitetut uudet työpaikka-alueet tukeutuvat vahvasti valtatie 3 oikaisuun ja 2-kehään. Uudet työpaikka-alueet (TP-4 ja TP-5) sijoittuvat valtatie 3 oikaisun varteen näkyville ja liikenteellisesti hyville paikoille. Kaavaehdotuksessa on osoitettu uusi työpaikka-alue myös Ruskontien varteen, mikä turvaa osaltaan alueen edelleen kehittämisen työpaikka-alueena.

Tieverkon toimivuus vaikuttaa merkittävästi yritysten kilpailukykyyn. Liikenteen tarpeista keskeisimmät liittyvät kuljetustarpeisiin lähes toimialasta riippumatta - kuljetuksilta odotetaan toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta. Tämä edellyttää tieverkon hyvää palvelutasoa. Tärkeitä tekijöitä palvelutason muodostumisessa ovat mm. välityskyky, nopeus ja häiriöttömyys. Nämä kaikki ovat tekijöitä, joihin valtatie 3 oikaisulla on myönteistä vaikutusta.

Ohikulkuteiden rakentamisella on ollut merkittävä uusien työpaikkojen (yrityksiä) synnyttävä vaikutus Suomessa. Myös valtatie 3 oikaisulla voidaan muiden ohikulkuteiden tapaan olettaa olevan uusien työpaikkojen synnyttävä vaikutus. Työpaikka-alueille valtatie 3 oikaisun varrelle on arvioitu syntyvän suuruusluokkaa 1 600 uutta työpaikkaa. Toteutuessaan kyseessä on merkittävä lisäys (21 %), sillä kunnassa on nykyisin noin 7 700 työpaikkaa.

Myös valtatie 3 oikaisun rakentamisella on huomatta työllistävä vaikutus. Tien rakentamisen välitön ja välillinen työllisyysvaikutus on yhteensä suuruusluokkaa 1 000 henkilöä.

Laajemmassa mittakaavassa kaava luo uusia työpaikka-alueita koko kaupunkiseudun kannalta merkittävillä paikoilla nivoen Lempäälän ja Pirkkalan alueita sekä Lempäälän ja Tampereen alueita yhteen 2-kehän ja valtatie 3 oikaisun alueilla.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan ELY-keskus

Yleistä

ELY-keskus näkee, että Sääksjärven keskustan hallittu tiivistyminen ja kehittyminen kaupunkimaisemmaksi luo edellytyksiä maakuntakaavan mukaisen rautatieaseman toiminnalle sekä kestävä kehityksen mukaiselle ja taloudellisesti järkevälle taajamarakenteelle. Sääksjärven keskustan osalta yleiskaavan ehdotusvaiheeseen siirryttäessä on laadittu yleissuunnitelma, joka osaltaan tukee asemakaavataso tavoitteiden asettelu.

Kaavassa osoitetut seudullinen 2-kehävyö ja uusi valtatielinjaus tarjoavat uusia mahdollisuuksia erityisesti elinkeinoelämälle. Niiden varrella olevat alueet ovat kuitenkin joukkoliikenteen järjestämisen kannalta haasteellisia, edellyttävät merkittäviä investointeja palveluihin ja infrastruktuuriin sekä vähentävät alueen hiilinieluja ja pirstovat laajaa yhtenäistä metsäaluetta. Valtakunnallisissa alueidenkäytön tavoitteissa toimivia yhdyskuntia ja kestävää liikkumista koskien on asetettu tavoitteeksi, että merkittävät uudet asuin-, työpaikka- ja palvelutoimintojen alueet sijoitetaan siten, että ne ovat joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta hyvin saavutettavissa.

Sääksjärven osayleiskaavan toteuttamiseen kytkeytyviä kysymyksiä ja haasteita on käsitelty myös valtatie 3 ympäristövaikutusten arviointimenettelyssä (YVA). YVA-menettely todetaan kaavaselostuksessa otetun kaavan laatimisprosessissa huomioon. ELY-keskus tuo kuitenkin esiin, että menettelyssä todettiin yhä lukuisia puutteita tai epävarmuuksia, joihin yhteysviranomaisen laatiman perustellun päätelmän mukaan tulisi kiinnittää huomiota jatkosuunnittelussa. Puutteet liittyvät mm. ilmastovaikutuksiin, viheryhteyksiin, luonnon monimuotoisuuteen sekä vesistövaikutuksiin. Koska maakuntakaavassa ei monelta osin ole arvioitu ko. vaikutuksia, tulevat ne arvioitaviksi tässä yhdyskuntarakenteeseen merkittäviä muutoksia aikaansaavassa osayleiskaavassa.

Asukasmitoitus

Kaavan selostukseen onkin täydennetty ehdotusvaiheeseen siirryttäessä tavoitteiden asettelu asukasluvun osalta. ELY-keskus kiinnittää asiaan edelleen huomiota ja näkee, että asia tulee vielä huomioida tarkemmin kaavaratkaisussa (MRL 4 § ja 39 §). ELY-keskus tuo esiin, että Tampereen seudun tuore suunnite on niin ikään voimakkaaseen kasvuskenaarioon perustuva; taustaoletuksena on mm. syntyvyyden ja maahanmuuton kasvu. Väestösuunnitteissa esitettyjen arvioiden perusteella kaavaselostuksessa on esitetty arvio, että Lempäälässä tulee varautua 6106 - 6810 asukkaan kasvuun vuoteen 2040 mennessä.

Vastine

Yleistä

Merkitään tiedoksi ELY-keskuksen näkemys maakuntakaavan mukaisesta Sääksjärven keskustan kehittämisestä.

Uudet työpaikka-alueet on mahdollista saavuttaa hyvin joukkoliikenteellä. Nyssien kanssa on suunniteltu mahdollisia bussireittejä alueelle, mm. 2-kehän linja ja työpaikka-alueen kautta kulkeva linja Sääksjärven asemalle. Bussireitit on mahdollista toteuttaa kaavan kokoojakatujen kautta, joten uusia katuja ei näitä varten tarvitse rakentaa. Alustavat bussilinjat suunnitelmalla on lisätty kaavaselostuksen liikenteelliseen vaikutusten arviointiin. Uusilta työpaikka-alueilta on osoitettu suorat kävelyn ja pyöräilyn yhteydet kohti Sääksjärven keskustaa. Valtakunnalliset alueidenkäytön tavoitteet täyttyvät näiden osalta hyvin.

Valtatien 3 oikaisun YVA-selostuksen perustellussa päätelmässä yhteysviranomaisen tosi esiin paljon puutteita ja täydennystarpeita ja niihin on yleissuunnitelmavaiheessa vastattu täydennetyillä selvityksillä.

Asukasmitoitus

Sääksjärven osayleiskaavalla suunnitellaan ja varataan alueita myös kauemmaksi tulevaisuuteen, jotta alueen kokonaisuus ja rakenne voidaan kerralla suunnitella toimivaksi ja viihtyisäksi ja jotta kaikki alueelle asetetut tavoitteet saadaan täytettyä. Aluevarauksilla varmistetaan myös tulevaisuuden suunnitteluvara. Lempäälän maapoliittisen ohjelman mukaisesti kunta pyrkii vapaaehtoisin kaupun ostamaan alueet omistukseensa ennen niiden asemakaavoittamista, mikä luo epävarmuutta alueiden toteuttamisen järjestykseen ja aikataulutukseen. Siksi asuinalueita on osoitettu enemmän kuin asukastavoite edellyttäisi, jotta voidaan varmistua siitä, että saadaan kaavoitettua tulevalle väestönkasvulle riittävästi tilaa. Yleismääräyksiin lisätään seuraava määräys: *Ennen toteutumistaan uudet rakentamiselle varatut alueet toimivat maa- ja metsätalousalueina, missä on sallittua talousmetsän hoito mahdolliset luontoarvot huomioiden ja jokamiehen oikeuksiin perustuva virkistyskäyttö.*

Kun Hauralan eteläosan osayleiskaavan asukkaat, Marjamäen eteläosan osayleiskaavan tavoitellut asukasmäärä lisätään strategisen yleiskaavan mukaiseen laskentaan, voidaan todeta, että yleiskaavoissa osoitettu kasvun ylimitoitus on Tampereen seudun optimistisen kasvuennusteen mukaan n. kolminkertainen ja maltillisimman 2300 asukkaan kasvuennusteen mukaan lähes kahdeksankertainen.

ELY-keskus tuo esiin, että seudun väestönkasvu tulee ennusteiden mukaan vähitellen tasaantumaan kohti vuotta 2040. ELY-keskus näkee, että tulevaisuuden maankäytön ratkaisuja voidaan osoittaa yleiskaavoissa hyvinkin pitkälle aikavälille, jotta tulevaisuuden suunnitteluvaraa ei estetä esim. sallimalla taajaman lievealueelle hajarakentamista. Pisimmälle ulottuvat varaukset on kuitenkin syytä osoittaa yleiskaavassa esimerkiksi reservialueina. Mahdolliseen keinovalikoimaan kuuluu myös alueiden toteutusjärjestyksen priorisoiminen sekä uusille rakennettaville alueille yhdyskuntarakenteen kehittämisen seuranta koskevien ehtojen määrääminen.

ELY-keskus näkee, että oleellista on panostaa joukkoliikennepaikkojen yhteydessä tapahtuvaan, jo olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntävään yhdyskuntarakenteen sisäiseen kehittämiseen. Kaavoituksella tulee varmistaa maankäyttö- ja rakennuslain tavoittelema taloudellinen, ilmastokestävä yhdyskuntarakenne ja palveluiden saavutettavuus.

Kaupan palveluverkon tarkastelussa on kaupan potentiaaliksi valittu Tampereen kaupunkiseudun suunnite. ELY-keskus muistuttaa, että maakuntakaavan määräykset edellyttävät kaupan palveluverkon mitoituksen ja toteutuksen tasapainoista kehittämistä.

Ilmastomuutos

Yleiskaavan taustalla olevaan maakuntakaavaan ei sisälly ilmastovaikutusten arviointia, mikä asettaa yleiskaavalle tarpeen arvioida ratkaisuja erityisen huolellisesti (MRL 9 § ja MRA 1 §).

Valtatie 3 oikaisun YVA-menettelyn perustellussa päätelmässä on tuotu esiin useita ilmastokysymyksiin liittyviä lisäselvitystarpeita tai puutteita, mitkä tulee ottaa huomioon myös yleiskaavaa laadittaessa.

ELY-keskus pitää tärkeänä, että KILVAN perusteella tehdyt havainnot ja johtopäätökset tuodaan sitovalla tavalla mukaan jo yleiskaavan merkintöihin ja määräyksiin ohjaamaan asemakaavasuunnittelua.

Vastine

Kaupan palveluverkon osalta merkitään asia tiedoksi.

Ilmastomuutos

Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueille. Osayleiskaavassa ja sen vaikutusten arvioinnissa on tunnistettu, että yhdyskuntarakenne laajenee ja se ei ole ilmaston kannalta paras mahdollinen ratkaisu.

Valtatie 3 oikaisun YVA-selostuksen perustellussa päätelmässä yhteysviranomainen toi esiin paljon puutteita ja täydennystarpeita ja niihin on yleissuunnitelmavaiheessa vastattu täydennetyillä selvityksillä. Vaikutusten arviointiin on tarkistettu uusimmat tiedot vt 3 oikaisun hankkeesta.

Yleiskaavaan on tuotu uusia kaavamerkintöjä ja -määräyksiä ilmastovaikutusten arvioinnin ohjaamana:

- Yleismääräys: Joukkoliikennepysäkkien tavoitteellinen saavutettavuus asuinalueilla 400 metriä ja muilla alueilla 600 metriä.
- VL-alueen kaavamääräykseen lisätty: *Alueen metsänhoidolla tulee parantaa viheralueiden kykyä toimia hiilinieluinä ja edistää monipuolista kaupunkiluontoa.*
- Yleismääräykseen lisätty maininta ilmastomuutokseen sopeutumisesta ja lämpösaarekeilmiöltä suojautumisesta.

Kestävä liikkuminen: Kaavaselostukseen on lisätty mahdollisten uusien bussilinjojen suunnitelmat, joiden myötä uudet alueet vt 3 oikaisun ja 2 kehän varrella saadaan kytkettyä joukkoliikenteen piiriin. Kaavassa on esitetty kävelyn ja pyöräilyn pääreitit, joiden ansioista alue on saavutettavissa kestäväillä kulkumuodoilla.

Ilmastovaikutusten kannalta kestävän liikkumisen edistäminen on keskeinen keino vaikuttaa kaavan ilmastovaikutuksiin. Esitetyn mukaisesti kaavassa tavoitellaan kytkeytymistä Sääksjärven asemaan sekä kaavan rakentumista siten, että joukkoliikennevaihto on käytettävissä. Kaavassa ei kuitenkaan esitetä keinoja, joilla tavoitteeseen päästään. Kaavan alhainen aluetehokkuus huomioiden jää epäselväksi, mitkä ovat kaavan todelliset mahdolliset edistää kestävää liikkumista. Valtatien 3 oikaisun selvityksistä on pääteltävissä, että liikennemäärät alueella tulevat olennaisesti jatkossa lisääntymään. YVA-prosessissa todetun mukaisesti johtopäätös linjauksen ilmastomyönteisyydestä on tästä lähtökohdasta harhaanjohtava, ja kokonaisuutta tulee yleiskaavassa uudelleen tarkastella.

Viherrakenne

Ekologisten yhteyksien turvaamista niin pohjois-etelä- kuin itä-länsi-suunnassa tulisi käsitellä nykyistä kattavammin ja selvittää, miten yhteydet turvataan sekä kaava-alueen sisällä että jatkuvina suunnittelualueen ulkopuolelle. Yhteyksien merkitys lajiston siirtymälle tulee entisestään korostumaan ilmastomuutoksen vaikutusten edetessä.

Kaavassa tulisi tarkastella kokonaisuutena sitä, millaista elin- ja asuinympäristöä sillä aikaansaadaan tulevaisuuden ilmasto-oloja ajatellen. Jo yleiskaavatasolla onkin tarpeen antaa määräyksiä mm. vihreän määrään ja viheryhteyksien laatuun liittyen.

Kaava aiheuttaa laaja-alaista metsäkatoa, millä on vaikutusta hiilinieluihin ja -varastoihin. Kaava-alueelle sijoittuu myös turvemaita, joilla on erityisen suuri merkitys hiilinielujen näkökulmasta. ELY-keskus katsoo, että aiheesta on tarpeen laatia laskennallinen selvitys, jonka avulla voidaan arvioida poistuman määrää ja suhteuttaa se kansallisiin ja myös alueellisiin ilmastotavoitteisiin.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Jatkosuunnittelussa tulee tunnistaa hulevesien hallinnan kokonaisuus koko alueen näkökulmasta, mikä mahdollistaa ratkaisujen tarkoituksenmukaisen toteutuksen asemakaavatasolla.

Mahdollisia ilmastomuutoksen vaikutukselle haavoittuvia luonnonarvoja tai muita arvoja ei ole kaavassa selvitetty. Tiiviisti rakennetun alueen altistuminen lämpösaarekeilmiölle on tunnistettu, mutta keinoja hillitä ilmiötä ei ole esitetty.

ELY-keskus katsoo kaavaan liittyvän ilmastovaikutusten arvioinnin olevan vielä huomattavan puutteellinen ja esittää jatkosuunnittelussa laadittavan erillisen ilmastaselvityksen, jonka perusteella vaikutukset ilmastoon on mahdollista lain vaatimalla tavalla arvioida.

Vastine

Sääksjärven osayleiskaavalla tavoitellaan alueelle monipuolista asumista. Keskustaan, sen läheisyyteen ja pääteiden varsilla pyritään tehokkaaseen ja keskitehokkaaseen asumiseen. Jotta monimuotoisuutta saadaan asumiseen kaavalla on osoitettu myös pientalovaltaista aluetta, missä aluetehokkuus jää alhaisemmaksi. Pinta-alallisesti uusia asuinalueita on seuraavasti: C-aluetta 72 ha, A-1-aluetta 68 ha ja AP-8 -aluetta 53 ha. Selkeästi pientalovaltaista aluetta on vähiten 27 % ja sinne sijoittuu 18 % uusista asukkaista. Joten väite yleiskaavan alhaisesta tehokkuudesta ei pidä paikkansa.

Viherrakenne

Yleiskaavassa on huomioitu maakunnalliset ja seudullisesti merkittävät ekologiset yhteydet. Perimmäisen luontokokonaisuuden viheryhteyksiä etelän ja Rajajärven suuntaan on levennetty niin, että ne ovat 100-150 metriä leveitä, jolloin ne eivät ole niin herkkiä sään ääri-ilmiöille.

Kaavamääräyksissä on jo määräyksiä viheryhteyksien laatuun liittyen viheryhteystarpeiden määräyksessä. Lisäksi VL-alueen määräystä on täydennetty: *Alueen metsänhoidolla tulee parantaa viheralueen kykyä toimia hiilinieluna ja edistää monipuolista kaupunkiluontoa.*

Hiilikartta laskelmat on tehty hyväksyttäväksi menevästä kaavaratkaisusta.

Ilmastomuutokseen sopeutuminen

Hulevesiselvityksen tulosten perusteella kaavaan on esitetty hulevesien hallinnan kokonaisratkaisu, mitä asemakaavatasolla tullaan tarkentamaan.

Ilmastomuutoksen vaikutuksia luonnonarvoille täydennetään selostuksen vaikutusten arviointiin. Yleismääräykseen on lisätty: *Alueen maankäytön jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa tulee edistää... sekä ilmastomuutokseen sopeutumista kuten lämpösaarekeilmiöltä suojautumista.*

Ilmastovaikutusten arviointia on täydennetty niin, että se täyttää lain vaatimukset.

Maa-aines

Maa-ainestoiminta ja massatasapaino

ELY-keskus näkee, että toteutuksen tueksi on tarpeen selvittää otettavat ja siirrettävät maamassat sekä niiden sijoittaminen ja hyödyntäminen huomioiden ilmastovaikutukset sekä mahdolliset ympäristöön ja virkistystoimintaan rakentamisen aikana tai pitemmällä aikavälillä kohdistuvat riskit ja häiriöt. Asiasta on annettu asianmukainen kaavamääräys. Käytännössä asia edellyttää laajoja selvityksiä ja suunnitelmia, jotka on syytä käynnistää mahdollisimman hyvissä ajoin, ennen asemakaavoitukseen ryhtymistä.

Mustaliuske

Kaavoituksen tueksi ja maa-ainesselvityksen taustalle on tarpeen laatia kartoitus alueella esiintyvistä mustaliuskeesta ja mahdollisesta arseenista (MRL 9 §). Kartoitus tulee laatia ennen osayleiskaavan hyväksymistä, jotta varmistetaan, että kaavan mukaisen alueidenkäytön ympäristöriskit ovat hallittavissa. Geologian tutkimuskeskuksen kallioperäkartan 1:200 000 mukaan kaava-alueelle on tulkittu mustaliuskeita perustuen kairaustietoon sekä sähkömagneettiselta kartalta.

Luontoarvot

Toteutuessaan alueen maankäyttö pirstoo yhtenäisen ja melko erämaisen metsäalueen. Kaavan vaikutusarvion mukaan Sääksjärven osayleiskaava-alueella noin 40 % metsäisistä elinympäristöistä häviää maankäytön muuttuessa, mikä väistämättä aiheuttaa merkittäviä muutoksia alueen luonnonympäristöissä. Moottoritiien oikaisun myötä lähes koko kaava-alue altistuu yli 45 dB melulle.

ELY-keskus katsoo, että alueen maankäytön suunnittelussa tulee ottaa kokonaisvaltaisesti huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden säilyminen sekä ekologisen verkoston laadukkuus ja kytkeytyneisyys, jotta luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat elinympäristöt säilyvät arvokkaina myös tulevaisuudessa muuttuvassa ilmastossa ja ympäristössä.

Uhanalaiset lajit

Hajuheinä

Laji on herkkä vesitalouden ja mikroilmaston muutoksille. Kaavamääräykseen tulee lisätä, että hajuheinäesiintymien vesitaloutta ei saa muuttaa. Hajuheinän esiintymien varjostusolosuhteiden turvaamiseksi esiintymien ympärille tulee jättää vähintään 30 metrin puustoinen käsittelemätön suojavyöhyke. Lehtivuoren pohjoisreunan hajuheinäesiintymät B ja C on merkitty hävinneeksi, joten ko. esiintymiä ei ole tarpeen merkitä kaavaan suojelumerkinnällä.

Vastine

Maa-aines

Maa-ainestoiminta ja massatasapaino

Alueen maamassatasapaino on tarkasteluja vaativa asia ja siitä tehdään tarkempia selvityksiä ennen asemakaavoitukseen ryhtymistä. Tästä on oma yleismääräys kaavassa.

Mustaliuske

Alueelle on laadittu kartoitus mustaliuskeesta ja arseenista ja sen tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa uusille kaavamerkinnöillä:

- Mustaliuskealueet suoja-alueineen osoitettu mus-merkinnällä ja kaavamääräyksellä: *Rikki- ja raskasmetallipitoisuudet tulee tutkia, jos moreenia kaivetaan, kalliota louhitaan tai pohjaveden tasoa madalletaan. Soiden ojitusta tulee välttää. Mustaliusketta sisältävän kalliopinnan rikkominen tai mustaliusketta sisältävä maaperän kaivuu eivät saa vaikuttaa haitallisesti pintavesien laatuun, luonnonarvojen säilymiseen ja vesistöjen tilaan happamoitumisen kautta. Alueelta kuljettavien maa-ainesten laatua tulee selvittää, etteivät ne aiheuta ongelmia vastaanottoaikassa.*
- Arseenista annetaan yleismääräys koko kaava-alueelle: *Osayleiskaavan alueella on kohonnut riski korkeisiin arseenipitoisuuksiin. Arseenipitoisuuksia olisi tarpeellista selvittää aina rakennustöiden yhteydessä sellaisissa kohteissa, joissa korkea arseenipitoisuus voi johtaa altistumisiin haitta-aineelle (esim. asuinalueet ja päiväkodit). Alueelle suositellaan riskinarvion tekemistä erittäin korkeiden arseenipitoisuuksien (yli ylemmän ohjearvon 100 mg/kg) takia, koska sillä voi olla merkitystä asumisterveydelle.*

Luontoarvot

Sääksjärven osayleiskaavassa on otettu huomioon luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaat elinympäristöt ja ekologisen verkoston kytkeytyneisyys ja laadukkuus, jotta ne säilyvät arvokkaina ja laadukkaina myös tulevaisuudessa muuttuvassa ilmastossa ja ympäristössä. Kapeimpia viheryhteyksiä on levennetty, jotta ne toimivat paremmin paikallisina ekologisina yhteyksinä. Uusilla kaavamääräyksillä ja aluerajausten tarkistuksilla on haluttu huolehtia arvokkaiden elinympäristöjen säilymisistä.

Uhanalaiset lajit

Hajuheinä

Lehtivuoren pohjoisreunan hajuheinäesiintymät B ja C on merkitty hävinneeksi ja niitä osoittaneet s-1-kaavamerkinnät poistetaan kaavasta.

ELY-keskus katsoo, että Lehtivuoreen hajuheinän esiintymisalueiden läheisyyteen osoitetut rakentamisvarausalueet (AP-8) voivat vaarantaa hajuheinäesiintymien (Lehtivuori A ja Hirvi-Simulan luola) säilymistä, sillä rakentaminen muuttaa alueen vesitaloutta. Mikäli lehtivuoren alueelle osoitetaan rakentamista, tulee kaavaa varten laatia Lehtivuoren alueelle selvitys, jossa arvioidaan rakentamisen aiheuttamia hydrologisia muutoksia Lehtivuoren alueen vesitalouteen. Mikäli voidaan aukottomasti osoittaa, että rakentamisesta ei aiheudu heikentäviä vaikutuksia hajuheinän esiintymien hydrologisiin olosuhteisiin ja mikroilmastoon, voidaan rakentamista osoittaa alueelle.

Linnut

Alueelle sijoittuu sääksen pesä, johon nähden 500 metrin etäisyysvaatimus muuttavan maankäytön osalta (tievaraus ja TP-aluevaraus) juuri ja juuri täyttyy. ELY-keskus edellyttää, että kaavan vaikutusten arvioimiseksi tulee tehdä sääksen pesää koskeva näkemäanalyysi. Vähimmäisvaatimus 500 metrin suojavyöhykkeestä on riittävä siinä tapauksessa, mikäli kaavassa osoitetusta maankäytöstä ei aiheudu näkemäanalyysin perusteella merkittävää häiriötä sääksen pesälle.

Pesimälinnuston kartoitus on tehty pääasiassa yhden laskentakerran perusteella, kun suositus on vähintään 2-3 kartoituskertaa kesän aikana. Siten linnustaselvitystä ei voida pitää ELY-keskuksen näkemyksen mukaan riittävänä alueen pesimälinnuston selvittämiseksi.

Liito-orava

Kaavan vaikutukset liito-oravaan Mäkiniityn-Mäkelän alueella on selvitetty ja luo-1-merkintä ja määräys on riittävä.

Lehtivuoren alueelta on tuoreita havaintoja liito-oravasta (4/2024). Lehtivuoren alueelta on syytä tehdä ajantasainen liito-oravakartoitus. On huomioitava, että liito-oravaselvitykset ovat pääosin jo vuodelta 2018. Siten liito-oravatiedot tulee ajantasaistaa myös muilta osin uusien liito-oravakartoitusten, viimeistään asemakaavojen laatimisen yhteydessä. On myös huomattava, että viimeaikaisen oikeuskäytännön (KHO 2451/2023, EUT C/477/19) mukaan liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikat ovat suojeltuja myös asumattomissa lajille soveltuvissa elinympäristöissä, mikäli lajia on aikaisemmin tavattu kyseisestä elinympäristökuvioista, ja mikäli on riittävän todennäköistä, että laji voi palata alueelle.

Vastine

Lehtivuoren alueelle on laadittu hajuheinän hydrologinen tarkastelu ja sen tulokset on otettu osayleiskaavassa huomioon. AP-8-alueiden rajauksia on tarkistettu niin, että ne eivät muuta hajuheinän esiintymisalueiden vesitaloutta ja mikroilmastoa. Kokoojakadun kohdalle on annettu määräys, että kokoojakadun suunnittelu ja toteutus tulee tehdä niin, ettei se estä vesien pohjois-eteläsuuntaista valuntaa hajuheinäesiintymälle, eikä vaikuta alueen pohjavedenmuodostukseen.

Linnut

Merkitään tiedoksi 500 m vähimmäisvaatimuksen täyttyminen. Kaavaselvityksen liitteeksi on lisätty näkemäanalyysi, mihin on taustalle tuotu yhdistetty yleiskaavakartta. Tämä perusteella uusi työpaikka-alue (TP-5) näkyy pienialaisesti yhdestä kohtaa pesän itäpuolelta. Tästä voimme päätellä, että uusi maankäyttö ei tule näkymään pesälle merkittävässä määrin.

Pesimälinnuston osalta on tehty uusia maastokäyntejä alueella ja niiden tulokset on otettu huomioon kaavassa.

Liito-orava

Lehtivuorella on tehty liito-oravakartoitus ja sieltä on löytynyt kaksi uutta liito-oravan elinympäristöä. Nämä elinympäristöt ovat osoitettu kaavakartalle luo-1 –merkinnällä sekä niiden vaatimat viherysteydet.

Muut lajit

Kaava-alueella on vuodelta 2022 havaintoja erittäin uhanalaiseksi (EN) luokitellusta ja EU:n luotodirektiivin liitteen II lahkaviosammalesta (mm. Pikku-Rajajärven itäpuoli, Rajajärven eteläpuoli, Isokivenmaa, Pitkäkorpi, Tervahaudanmäki). Osalle näistä kohteista on osoitettu rakentamisvarauksia (TP-5). Lahokaviosammalen esiintyminen tulee huomioida kaavaehdotuksessa. Erityisesti lajin esiintymisen ydinalueet tulee pyrkiä turvaamaan, viimeistään alueen tarkemmassa suunnittelussa. Alueelta on myös vuodelta 2022 havaintoja vaarantuneesta ryväsjäkelästä (VU), jonka elinympäristöjen säilyminen tulisi pyrkiä niin ikään turvaamaan maankäytön suunnittelussa.

Mäkihiilikoin elinympäristön on osoitettu kaavassa monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeänä alueena (luo-5). Kaavamääräyksessä tulisi osoittaa määräyksellä turvattavan lajin nimi ja maininta siitä, että kohde tulee säilyttää lajille soveltavana ja avoimena.

Suojelualueet

Merkinnän SL-3 kaavamääräykseen olisi hyvä päivittää uuden Luonnonsuojelulain (9/2023) mukaiset suojelun perusteena olevat pykälät (Lehtivuoren jalopuumetsikkö, luonnonsuojelulaki 64 §; Ammejärvi, luonnonsuojelulaki 78 §; Hirvi-Simulan luola, luonnonsuojelulaki 95 §).

Natura-alueet

Ennen kaavan hyväksymistä tulee laatia Natura-arvioinnin tarveharkinta Pulkajärven Natura 2000 -alueeseen kohdistuvista vaikutuksista. Mikäli Natura-arvioinnin tarveharkinta osoittaa hankkeesta aiheutuvia todennäköisiä merkittävästi heikentäviä vaikutuksia, tulee tehdä myös varsinainen luonnonsuojelulain 35 §:n mukainen Natura vaikutusten arviointi.

Arvokkaat luontotyypit ja luontokokonaisuudet

Kaavan luontoselvityksessä on annettu suosituksia luontoarvoalueiden huomioimisesta suunnittelussa. ELY-keskus näkee, että näiden suositusten osalta kaava-aineistoa on vielä tarpeen käydä läpi ja joiltain osin tarkistaa (MRL 9 § ja 39 §).

Luontoselvityksessä tunnistetulle Kaitajärven-Matojärven luonnonsuojelukohtien alueelle/valuma-alueelle on osoitettu muuttavaa maankäyttöä (Kmt). Alueen maankäyttö tulisi suunnitella niin, että luontoarvoiltaan merkittävät alueet jätetään maankäytön muutosten ulkopuolelle. Alueen jatkosuunnittelussa tulee kiinnittää tarkempaa huomiota maankäytön sijoittamiseen ja varmistaa riittävä hulevesien käsittely.

Vastine

Muut lajit

Lahokaviosammal on tällä hetkellä luokiteltu erittäin uhanalaiseksi lajiksi (EN), mutta viime vuosina se on osoittautunut Suomessa huomattavasti arvioitua yleisemmäksi lajiksi. Jatkossa on kyseenalaista, onko laji enää seuraavissa uhanalaistarkasteluissa uhanalainen tai edes silmälläpidettävä. Se on direktiivin liitteen II laji, jonka suotuisa suojelutaso on pyrittävä säilyttämään tai palauttamaan. Yleiskaavassa on lahkaviosammal huomioitu luo-6 merkinnällä. Ryväsjäkelä ei ole uhanalainen laji.

Mäkihiilikoin elinympäristön luo-5 -alueen kaavamääräystä täydennetty ehdotetulla tavalla.

Suojelualueet

Luonnonsuojelulain mukaiset pykälät tarkistettu kaavamääräykseen.

Natura-alueet

Natura-arvioinnin tarveharkinta on laadittu vt 3 parantamisen välillä Lempäälä-Pirkkala väylähankkeen YVA-selostuksessa on todettu, että suunnitellut tielinjaukset ja niiden rakentamisen vaatimat työalueet eivät sijoitu Natura-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Näin ollen Natura-alueeseen ei kohdistu suoria haitallisia vaikutuksia. Keskisenjärven valuma-alueen eteläosaa tarkasteltaessa tiesuunnitelma osuu lähes valuma-alueen etelärajalle pienentäen valuma-aluetta siellä arviolta noin 1,2 ha. Valuma-alueen tielinjauksen toiselle puolelle jäävät osuudet sijaitsevat kivisillä alueilla, eikä niiltä ole suoria uomayhteyksiä tien toiselle puolelle. Hankkeen toteuttamisen ei arvioida aiheuttavan sellaisia vaikutuksia alueen vesiolosuhteisiin, että niistä aiheutuisi todennäköisesti merkittäviä haitallisia vaikutuksia niihin luontoarvoihin, joiden perusteella Pulkajärvi on sisällytetty Natura-verkoston.

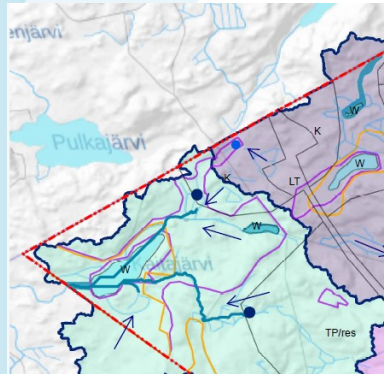
Maakuntakaavan osalta on arvioitu, että maakuntakaavan mukainen 2-kehän linjaus tulee valtaosin tasauksestaan ympäröivää maanpintaa korkeammalle, jolloin puustoisten soiden luontotyyppiin vaikuttavia kuivattavia vesitalousmuutoksia Natura-alueen suuntaan ei synny. Arvioinnin mukaan maakuntakaavassa osoitetuilla toiminnoilla ei ole todennäköisesti merkittävästi heikentäviä vaikutuksia Pulkajärven Natura-alueen niihin luonnonsuojelukohtiin, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty Natura 2000 -verkostoon.

Yleiskaavan uusi maankäyttö ei sijoitu Pulkajärven Natura-alueelle tai sen välittömään läheisyyteen. Rakentamisalueet sijoittuvat Pulkajärven valuma-alueen ulkopuolelle Kaitajärven ja Sääksjärven valuma-alueille ja siten tuleva maankäytöllä ei ole vaikutusta Natura-alueen vesitasapainoon. Natura-arvioinnin tarveharkintaa ei tehdä, koska näiden tietojen perusteella voidaan arvioida, että yleiskaavalla ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueeseen.

Arvokkaat luontotyypit ja luontokokonaisuudet

Luontoselvityksen suositukset ovat suosituksia ja eivät siten velvoita ottamaan niitä suoraan sellaisenaan huomioon yleiskaavassa.

Kaitajärvi-Matojärven viereinen Kmt-alueen rajauksen tarkistettu niin, että luonnonsuojelukohtien kannalta tärkeälle alueelle siitä sijoittuu enää pieni osa 2-kehän pohjoispuolella.

Ote Sääksjärven hulevesiselvityksestä, 2024

Luontoselvityksessä tunnistetulle Rajajärven eteläosan luonnonarvokokonaisuuden alueelle on osoitettu muuttavaa maankäyttöä (TP5). Alueen maaperässä esiintyy pintavesien happamoitumisriskiä aiheuttavaa mustaliusketta. Alueen vedet laskevat Ammejärveen, jossa esiintyy EU:n luontodirektiivin liitteen IV(a)-lajeihin kuuluvaa lummelampikorentoa ja täplälampikorentoa, joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain nojalla kielletty. Kuivatusvesien happamoituminen voi vaarantaa lampikorentojen elinympäristöjen säilymistä. Alueen maankäyttöön kytkeytyvät pintavesien happamoitusriskin vuoksi alueelle ei tulisi osoittaa muuttavaa maankäyttöä.

Lehtivuoren luonnonarvokokonaisuuden alueelle on osoitettu rakentamisvarauksia (A-1 ja AP-8). Alue on luokiteltu arvokkaaksi geologiseksi muodostumaksi, ja alueella esiintyy jaloja lehtipuita ja suojeltavaa hajuheinää. Alueella voi esiintyä luontoselvityksessä tunnistamatta jääneitä pienvesiä (lähteet, tihkupinnat, norot). Mikäli alueelle osoitetaan rakentamisvarauksia, tulisi alueen luontoarvot selvittää tarkemmin.

Luontoselvityksessä on tunnistettu paikallisesti arvokas luontokohde (8. Lehtokorpi). Kyseinen luontotyyppi on viimeisimmän luontotyypin uhanalaisuustarkastelun mukaan valtakunnallisesti vaarantunut ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalainen luontotyyppi. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan ko. luontotyyppikuvio tulisi huomioida kaavassa luo-merkinnällä ja sen ominaispiirteet turvaavalla kaavamääräyksellä.

Osa luo 3-merkinnällä merkityistä korpikuvioista on jäämässä rakentamisaluevarausten alle tai sijoittuu välittömästi niiden viereen. Korprien ja muiden vesitalouden muutoksille herkkien kohteiden ominaispiirteiden säilyminen tulisi huomioida kaavamääräyksissä siten, ettei niiden vesitaloutta saa muuttaa.

Ekologiset yhteydet

Tampereen seudun viherrakenne -selvityksessä (2019) on määritelty ekologisesti laadukas viheryhteysverkosto Tampereen kaupunkiseudulle. Selvityksessä seudullisesti tärkeä ekologinen yhteys on osoitettu valtatie oikaisun liittymäkohtaan. Se on ainoa kohta, jossa on tällä hetkellä mahdollista toteuttaa ekologisesti laadukas viheryhteys nykyisen valtatie 3:n yli. Selvityksessä on todettu, että ko. viheryhteyden tarkempi sijoittuminen sekä säilyttämis- ja kehittämismahdollisuudet tulee arvioida tarkemmassa suunnittelussa. Kaavaehdotuksessa ei ole huomioitu tämän ekologisen yhteyden säilyttämis- ja kehittämismahdollisuuksia. Em. selvityksessä on myös todettu, että Pirkanmaan maakuntakaavassa 2040 Ruotasjärven kohdalle merkitty ekologinen yhteys on metsäekologisessa mielessä huono ja sen kehittäminen tulevaisuudessa paremmaksi olisi haastavaa. ELY-keskus suosittelee huomioitavan em. selvityksessä määritetyt metsäluonnon kytkeytyvyyden ja monimuotoisuuden kannalta tärkeät metsäalueet kaavaratkaisussa osana ekologista verkostoa.

Vastine

Kaava-alueelle on tehty mustaliuske- ja arseeniselvitys ja sen tuloksena mustaliuskealueet suoja-alueineen osoitetaan mus-merkinnällä ja kaavamääräyksineen ja arseenista annetaan yleismääräys koko kaava-alueelle.

Lehtivuoren A-1 ja AP-8 –alueiden rajauksia on tarkistettava, niin että ne eivät mene luo-alueiden kanssa enää juurikaan päällekkäin. Joiltain osin alueet vielä kohtaavat yleiskaavan yleispiirteisyyden vuoksi, koska on haluttu jättää suunnitteluväriä asemakaavoitukseen, missä tarkemman luontoselvityksen perusteella voidaan aluevaraukset sovittaa yhteen luontoarvot huomioiden.

Vt 3 oikaisun yleissuunnitelmassa on tehdyn ratkaisun perusteella korpikohdetta (8. lehtokorpi) ei pystytä säilyttämään uusien liittymien ja mahdollisten meluvallien vuoksi. Uudella vt 3 oikaisulla arvioidaan olevan merkittäviä negatiivisia vaikutuksia tälle korpiluontotyypille. Siksi sitä ei ole osoitettu yleiskaavassa.

Luo-3 merkinnän määräykseen on lisätty, että *korpien ja muiden vesitalouden muutoksille herkkien kohteiden vesitaloutta ei saa muuttaa*

Ekologiset yhteydet

Vt 3 oikaisun liittymän kohdan viheryhteyden edellytyksistä on neuvoteltu valtio-osapuolen kanssa vt 3 oikaisun suunnittelutyön yhteydessä ja katsottu, että alueelle tulevat uudet liikenneväylät vievät niin paljon tilaa ettei sitä enää jää hyvin toimivalle viheryhteydelle. Alueen eteläpuolelle Moisiojoen kohdalla on jo yleiskaavassa ja maakuntakaavassa osoitetulla sijainnilla on toimivampi kohta viheryhteydelle. Sen toteutumista ja kehittämisedellytyksiä edelleen varmistetaan väyläsuunnittelun yhteydessä yhteistyössä valtio-osapuolen kanssa. Tampereen seudun viherrakenne –selvityksessä on todettu nykyiset viheryhteydet, jotka eivät ota huomioon suunniteltua maankäyttöä. Siten selvityksen tulosten hyödyntäminen suoraan on haastavaa.

Kaava-alueen ekologisten yhteyksien määrittelyn perusteet jäävät epäselviksi. Leveiden tielinjojen suunnittelussa olisi hyvä hyödyntää mahdollisimman leveitä, luonnonmukaisia ylitys- ja alitusratkaisuja. Kaavaehdotuksessa ekologinen yhteys on osoitettu uuden VT3-tielinjauksen eteläpuolelle VL-alueelle. Osoitettu ekologinen yhteyden laadukkuus ei ole selvä, sillä alueen metsät ovat melko nuoria ja metsänhakkuiden pirstomia. Ekologiset yhteydet Perimmäisen luontoarvokokonaisuuteen jäävät heikoiksi, sillä alueeseen kytkeytynyt VL-alue on kapea, ja siihen on osoitettu lisäksi ulkoilureitti. Rajajärven ja Ammejärven välinen ekologinen yhteys vaikuttaa myös riittämättömältä, sillä VL-alue on kapea ja sen yhteyteen on osoitettu ulkoilureittivaraus. Iso-Kyynärjärven ja Höytämöjärven välillä oleva puro-/ojauoma toimii ekologisena yhteytenä, jota ei ole huomioitu kaavassa.

Kaavassa tulisi osoittaa seudulliset kehitettävät ja ylläpidettävät ekologiset yhteydet sekä kehitettävät viheryhteydet. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota laadukkaiden ja riittävien ekologisten yhteyksien säilymiseen itä-länsi suunnassa nykyisen VT3 yli, uuden VT3 oikaisun yli pohjois-eteläsuunnassa, 2-kehätien yli Sääksjärven eteläpuolella, sekä riittävä ekologien yhteys Rajajärven ja Ammejärven välillä.

Pienvedet

ELY-keskuksen näkemyksen mukaan alueelle on tarpeen tehdä alueen luontoselvityksiä täydentävä pienvesiselvitys, jossa tarkistetaan alueen lähteiden kansalaishavainnot sekä muut potentiaaliset pienvesikohteet (erityisesti Lehtivuoren alue, sekä Röstinmäki). Pienvedet ja niiden luonnontilaisuus tulee selvittää tarkemmin rakentamiseen varatuilta alueilta.

Yleistä kaavan luontovaikutusten arvioinnista

Kaavan luontovaikutusten arvioinnissa alueen rakentamisen vaikutukset erityisesti luonnonympäristöjen vesitalouteen ja vedenlaatuun on osittain huonosti tunnistettu, ja vaikutukset puutteellisesti arvioitu. Esimerkiksi Ammejärven kohdistuvista vaikutuksista ei ole lainkaan arvioitu koko lammen valuma-alueelle kohdistuvaa rakentamista. Rakentamisen vesitaloutta muuttavaa vaikutusta ei ole lainkaan tunnistettu kaavan vaikutusarvioinnissa hajuheinien esiintymiin. Myös mikroilmaston muuttumista ei ole huomioitu, esimerkiksi Perimmäisen luontoarvokokonaisuuteen. Lisäksi kaavan vaikutukset alueen ekologiseen verkostoon ja viheryhteyksiin on tunnistettu huonosti.

Vastine

Tielinjojen suunnittelussa ekologisissa kulkuyhteyksissä on priorisoitu määrää leveyden sijaan, koska lajistollisesti kattavissa ja laajoissa pohjoisamerikkalaisissa tutkimuksissa on todettu, että keski- ja isokokoinen nisäkäslajisto (lajisto käytännössä kattaa lähes kaikki kotimaiset lajimme) oppii 2-3 vuodessa käyttämään sekä ali- että ylikulkuja. Nopea oppiminen perustuu nisäkkäiden hyvään hajuaistiin, jonka avulla ne pystyvät suunnistamaan eri lajien ja yksilöiden hajujälkien keskittymisen ja polkujen perusteella ylityspaikoille. Tämä tarkoittaa käytännössä sitä, että alitus- ja ylityspaikkojen määrä on olennaisempaa kuin yksittäisten paikkojen leveys.

Yleiskaavassa on huomioitu maakunnalliset ja seudullisesti merkittävät ekologiset yhteydet. Perimmäisen luontokokonaisuuden viheryhteyksiä etelän ja Rajajärven suuntaan on levennetty niin, että ne ovat 100-150 metriä leveitä.

Iso-Kyynärön ja Höytämöjärven välinen ekologinen yhteys on tunnistettu paikalliseksi verkoston osaksi (Kaupunkiseudun viherrakenneselvitys 2018), joita ei pystytä yleiskaavan mittakaavassa ottamaan huomioon. Alue on jo tiiviisti rakentunut pientaloaluetta ja yleiskaava toteaa vain tilanteen.

Pienvedet

Alueelle on laadittu pienvesi- ja lähdeselvitys ja sen tulokset on otettu huomioon kaavaratkaisussa osoittamalla todetut vesilain mukaiset lähteet ja norot luo-2-merkinnällä.

Yleistä kaavan luontovaikutusten arvioinnista

Rakentamisen vaikutuksia mm. Ammejärven on pyritty minimoimaan lisätyllä yleismääräyksellä: *Rakentamisen aikainen hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta tulee ottaa erityisesti huomioon alueille, joilla on vaikutusta arvokkaisiin luontokohteisiin.*

Hajuheinäesiintymien hydrologinen tarkastelu on tehty ja sen tulokset on huomioitu kaavaratkaisussa.

Luontovaikutusten arviointia täydennetään Ammejärven, hajuheinän ja Perimmäisen mikroilmaston muuttumisen sekä alueen ekologiseen verkostoon ja viheryhteyksiin osalta.

Hulevedet ja tulvasuojelu

Valuma-aluejakoa tulee tarkastella laajemmin kaava-alueen ja kuntarajojen yli. Esimerkiksi Kaitajärven valuma-alueeksi merkityltä alueelta vedet valuvat eteenpäin laajemmalla valuma-alueella, jolloin tällä alueella rakentamisesta aiheutuvat riskit vaikuttavat myös kaava-alueen ulkopuolella.

ELY-keskus näkee, että osayleiskaavan määräyksiin olisi hyvä lisätä täydennys, että asemakaavaa laadittaessa on varattava riittävästi tilaa hulevesien käsittelyyn, ilmastonmuutos huomioiden. Kaavamääräyksessä on hyvä osoittaa vaadittu viivytyksmäärä. Tulvareittien kapasiteetin riittävyys tulee ottaa huomioon jatkosuunnittelussa. Hulevesisuunnitelmassa ei ole huomioitu alueen mustaliuskeesiintymiä. Näiden vaikutus hulevesiin tulee ottaa huomioon.

ELY-keskus muistuttaa rakentamisen aikaisista hulevesistä, että hulevedet ovat laadultaan poikkeuksetta huonoja. Rakentamisen aikainen hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta on erityisenä huomioitava, kun kaava-alueella on merkittäviä luontokohteita.

Alimman suositeltavan rakentamiskorkeuden on hyvä olla kaavan yleismääräyksissä niiden järvien osalta, kuin se on määritetty. Tämän kaavan osalta määrittäminen on tehty Höytämönjärvelle, ja tämä on syytä tarkastaa suunnitelmien edetessä.

Vesihuolto

ELY-keskus pitää tärkeänä, että kaava-alueelle on tehty alustavaa vesihuollon yleissuunnittelua ja huomioitu se esitettyssä kaavassa. Kaavan elinkaari on pitkä tavoitevuoden ollessa 2050. Alueen vesihuollon ennakoiva suunnittelu on tärkeätä, jotta vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa suunnitelmallisesti vaiheistaen sekä teknisesti ja taloudellisesti tarkoituksen mukaisesti olemassa oleva infra huomioiden.

Siten voidaan varmistaa, että vesihuoltolaitoksen toiminta-alueesta muodostuu tulevien laajennustenkin yhteydessä sellainen, että vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti (vesihuoltolaki 8 §).

Vastine

Hulevedet ja tulvasuojelu

Sääksjärven osayleiskaavan hulevesiselvityksessä on tarkasteltu laajemmin valuma-alueita ja sitä mihin suuntaan yleiskaava-alueelta vedet kulkeutuvat. Yleiskaavamääräyksillä pyritään siihen ettei rakentamisesta aiheutuvat riski leviä kaava-alueen ulkopuolelle.

Osayleiskaavaan hulevesien yleismääräystä on tarkistettu:

*Asemakaavoituksen yhteydessä tulee laatia tarkempi hulevesien hallintasuunnitelma. **Asemakaavoituksessa ja hulevesisuunnittelussa tulee ottaa huomioon sekä laadulliset että määrälliset hallinnan tavoitteet ja varata riittävät aluevaraukset hulevesien luonnonmukaiseen hallintaan ja käsittelyyn sekä tulvareiteille ilmastonmuutos huomioiden. Tulvareittien kapasiteetin riittävyys tulee huomioida jatkosuunnittelussa. Hulevesiä on viivytettävä alueellisin ja/tai kiinteistökohtaisin menetelmin. Mikäli muodostuvien hulevesien arvioidaan olevan epäpuhtaita, on hulevesien hallinnassa kiinnitettävä huomiota laadulliseen käsittelyyn. Rakentamisen aikainen hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta tulee ottaa erityisesti huomioon alueille, joilla on vaikutusta arvokkaisiin luontokohteisiin.***

Yleiskaavavaiheessa arviot hulevesien määrästä ovat vielä hyvin karkeita ja siten on hankala arvioida tarkalleen viivytettävän huleveden määrää. Tästä syystä kaavamääräykseen ei ole osoitettu vaadittua viivytyksmäärää. Nämä tarkentuvat asemakaavoitusvaiheessa.

Mustaliuskealueille on annettu kaavamääräys, missä mustaliusketta sisältävän kalliopinnan rikkomisen tai mustaliusketta sisältävä maaperän kaivuu ei saa vaikuttaa haitallisesti pintavesin laatuun, luonnonarvojen säilymiseen ja vesistöjen tilaan happamoitumisen kautta.

Höytämönjärven alin suositeltava rakentamiskorkeus on lisätty yleismääräyksiin.

Vesihuolto

Merkitään tiedoksi.

Liikenne

Pirkanmaan ELY-keskus katsoo, että käynnissä oleva Sääksjärven osayleiskaava on mahdollistanut uuden valtatieyhteyden yleissuunnittelun. Pirkanmaan ELY-keskuksen liikenne- ja infrastruktuuri -vastuualue esittää, että osayleiskaavassa voidaan vielä huomioida mahdollisesti tarvittavat muutokset eri väylien sekä ali- ja ylikulkujen sijaintiin. Eri väylien ja niihin liittyvien risteysliitojen sijainnit sekä mm. katu- ja tonttiliittymien sijainnit sekä maantiellä 130 että 2-kehällä tarkentuvat aikanaan tiesuunnittelussa ja asemakaavoissa. Myös valtatie 3 eritasoliittymien ratkaisut voivat jossain määrin muuttua tiesuunnitteluvaiheessa.

Maantie 130 on osa suurten erikoiskuljetusten reittiä (SEKV), mikä tulee huomioida maantien ja sen varren rakenteiden suunnittelussa. Valtatie rinnakkainen kokoojaku toimii moottoritien rinnakkaisyhteytenä mm. nk. hitaan liikenteen reittinä sekä mahdollisesti myös erikoiskuljetusten reittinä, mikä tulee huomioida rinnakkaiskadun suunnittelussa.

Osayleiskaavan aluevarauksien KMt ja TP-5 toteuttaminen on perustellusti kytketty ajoitusmääräyksellä valtatie 3 oikaisun tai 2-kehän rakentamiseen. ELY-keskus katsoo, että myös TP-4 alue Puskiaisten eritasoliittymän itäpuolella edellyttää merkittäviä muutoksia nykyiseen eritasoliittymään. ELY-keskuksen tavoitteena ei ole suunnitella eikä toteuttaa Puskiaisten eritasoliittymän muutoksia erillisenä hankkeena vaan eritasoliittymä sisältyy Puskiaisten ja Linnakallion välisen uuden valtatie 3 rakentamishankkeeseen. Jos Lempäälän kunnalla on tavoitteena toteuttaa alueidenkäytön katuyhteys nykyiseen eritasoliittymään, on sen suunnittelu ja toteuttamisvastuu kunnalla.

Kun mm. 2-kehätien rakentamistarpeen jaksoittain aiheuttaa alueidenkäytön kehittäminen, on tällöin tien suunnittelu ja toteuttamisvastuu kunnalla. Jo ensivaiheessaan 2-kehätie tulee suunnitella ja rakentaa siten, että se täyttää tulevan seututien vaatimukset.

ELY-keskus katsoo edelleen, että valtioneuvoston melun ohjearvot ylittävillä alueilla ei tulisi osoittaa lähivirkistykseen varattuja alueita, vaan ne tulisi osoittaa suojaviheralueina, EV. Myöskään uusia yhtenäisiä melualueelle sijoituvia ulkoilureittejä ei näille alueille tulisi osoittaa. Maanteiden tiesuunnitteluvaiheessa tehdään meluselvityksiä, joissa määritellään tarvittavien melusuojausten toteuttamistarve ja toteuttamisen vastuutaho.

ELY-keskus katsoo edelleen, että uuden valtatieyhteyden varrelle sijoittuvan laajan työpaikka- ja muiden alueiden liikennejärjestelmän tulee perustua myös kokoojakaduille sijoittuviin joukkoliikennereitteihin kuten myös sujuviin jalankulku- ja pyöräilyväyliin. Uuden valtatieyhteyden ja 2-kehän varrella alueiden liikennejärjestelmän suunnittelu tulisi toteuttaa Lempäälän ja Pirkkalan kuntaraja ylittäen. ELY-keskus katsookin, että kestävien liikennemuotojen järjestelyt tulee toteuttaa samaan aikaan alueiden rakentamisen kanssa.

Vastine

Liikenne

Osayleiskaavaa on tarkistettu uusimpien uuden valtatie ja 2-kehän suunnitelmien osalta. Yleiskaavan yleispiirteisyys antaa mahdollisuuden tarkentaa suunnitelmia ja ratkaisuja tiesuunnitelma ja asemakaavavaiheessa.

Merkitään tiedoksi erikoiskuljetusreittiin ja valtatie rinnakkaisyhteyteen liittyvät asiat.

Merkitään tiedoksi Puskiaisten eritasoliittymän katuyhteyden ja 2-kehätien toteuttamisen vastuut ja vaatimukset. Puskiaisten eritasoliittymän itäpuolen TP-4 alueelle on mahdollista saada katuyhteys myös Kehätien ja Ajurintaipaleen suunnasta.

Kaavassa on osoitettu meluntorjuntatarve nykyisille säilyville ja uusille virkistysalueille, joilla meluarvot ylittävät melun suunnittelun ohjearvot. Joissain kohdin on voitu jättää suojaviheraluetta suojaamaan alueita melulta. Uudet vt 3 oikaisu ja 2 kehä sijoittuvat keskeisimpien virkistysalueiden ja -reittien viereen. Keskeisimpiä virkistysalueita ei voida osoittaa suojaviheralueeksi vaan alueelle tulee suunnitella ja rakentaa meluntorjunta samassa yhteydessä uusien väylien rakentamisen kanssa.

Uuden valtatieyhteyden varsien työpaikka- ja muiden alueiden liikennejärjestelmä perustuu kokoojakaduille sijoittuville joukkoliikennereiteille ja sujuviin jalankulun ja pyöräilyn väyliin. Nyssen kanssa yhteistyössä on alustavia bussireittejä suunniteltu alueelle. Lisäksi Sääksjärven aseman suuntaan on alueelta suora jalankulun ja pyöräilyn reitti.

Tampereen 2-kehätielle (mt 309) tehdyn aluevaraussuunnitelman mukaan Sääksjärven ja Hervannan välisellä tiejaksolla varaudutaan 2+2-kaistaiseen välille Sääksjärvi – Hervanta. ELY-keskus katsoo, että 2-kehätien leventämiseen tulee tällä jaksolla edelleen varautua. Kaavamääräyksessä on esitetty varautuminen raitiotielinjan jatkamiseen 2-kehätien varrella Sääksjärven ja Vuoreksen välille. Raitiotielinjan suunnittelussa tulee huomioida 2-kehätie ja sen kehittämistavoitteet.

Valtatien 3 ja 2-kehätien uudet linjaukset tulisi esittää ympäristöministeriön yleiskaavamerkintäoppaan mukaisella Uudet tiet ja linjat merkinnällä (nro 122). Puskiaisista etelään valtatie 3 parannettava osuus tulisi osoittaa merkinnällä Merkittävästi parannettava tieosuus (nro 121). Koska merkinnällä Eritasoristeys ilman liittymää on osoitettu kaikki valtatie 3 ja 2-kehän risteämiset, merkinnän selityksen yhteyteen voisi olla hyvä muokata selventävä määräys, jossa tuotaisiin esiin, että pääväylän kanssa risteävä väylä voi palvella rautatieliikennettä, ajoneuvoliikennettä, kävelyä ja pyöräilyä, virkistyskäyttöä tai ekologisena yhteytenä tai näiden yhdistelmänä.

Lentotoiminta ja –melu

Alue sijoittuu lentokentän läheisyyteen. Alue ei ole maakuntakaavan mukaista laskeutumisvyöhykettä, mutta alueella saattaa olla tavanomaista enemmän lentotoimintaa. Lentomelu on hyvä noteerata kaavan vaikutusten arvioinnissa, sillä alueelle ollaan sijoittamassa melulle herkkiä toimintoja. Kaavasta on hyvä kuulla melun osalta myös Finaviaa ja puolustusvoimia.

Yleiskaavan toteutus

Kaavaselostuksen yleiskaavan toteutusta koskeva kappale on hyvin niukka siihen nähden, että kaavan toteutumiseen liittyy erilaisia epävarmuustekijöitä ja selvitystarpeita. Kappaletta olisi hyvä täydentää siten, että tarkastellaan esimerkiksi erilaisia toteutusjärjestyksiä ja nostetaan esiin niihin liittyviä kysymyksiä. On myös mahdollista, että osa kaavan mahdollistamista hankkeista ei toteudu ollenkaan. Esimerkiksi valtatie oikaisun YVA-selostuksen riskiarviossa on oleellisenä riskinä tunnistettu mahdollisuus, että ohitustiehanke ei toteudu, jos Tampereen seudun liikennemäärät eivät tulevaisuudessa kehity oletetulla tavalla.

Vastine

Yleiskaavamääräyksessä on maininta 2-kehätien leventämiseen ja kehittämiseen varautumisesta.

Yleiskaavassa ei ole käytetty kehittämismerkintöjä uusien teiden ja linjausten osalta. Nämä merkinnät on kehitetty havainnollistamisen parantamiseksi, joita voidaan käyttää, jos nähdään tarpeelliseksi. Sääksjärven osayleiskaavassa tätä tarvetta ei olla nähty.

Valtatien 3 merkittävästi parannettava osuus Puskiaisista etelään osoitetaan kaavakartalle.

Eritasoristeys ilman liittymää –merkintä yhdessä muiden reitti- ja väylämerkintöjen kanssa ovat riittävän selkeästi esitettyjä kaavamerkintöjä. Lisäselitys ei ole tarpeellinen.

Lentotoiminta ja –melu

Se, että alueella saattaa olla lentotoimintaa ei suoraan ohjaa melulle herkkien toimintojen sijoittamista. Lentotoiminnan tulisi ensisijaisesti käyttää laskeutumisvyöhykettä lentotoimintaansa, jotta voidaan varmistua siitä ettei melulle altistuta.

Yleiskaavan toteutus

Yleiskaavan toteutumisen reunaehtojen kuvaukset lisätään selostuksen kappaleeseen 8. Osayleiskaavan toteutus.

Väylävirasto

Väylävirasto pitää hyvänä, että aseman maankäytöllisiä, ratateknisiä sekä liikenteellisiä toteuttamisedellytyksiä on jo yleisellä tasolla selvitetty. Asema-alueen jatkosuunnittelun yhteydessä tulee tutkia tarkemmin seisakkeen edellyttämiä raide- ja laituriratkaisuja lisäraidevaraukset huomioiden, aseman liityntä- ja saattoyhteyksiä sekä seisakkeen kytkeytymistä alueen muuhun liikennejärjestelmään.

Uuden lähijuna-aseman toteuttaminen edellyttää aikanaan ratalain mukaisen ratasuunnitelman laatimista. Aseman jatkosuunnittelussa tulee noudattaa Väyläviraston ohjetta Ratatekniset ohjeet (RATO) osa 16 Väylät ja laiturit.

Uusia asemia kehitettäessä on tärkeää huomioida, että asemalle osoitetaan riittävästi käyttäjiä. Aseman tulevaan käyttäjämäärään vaikuttaa erityisesti suunnitellun aseman lähialueen väestö- ja työpaikkamäärä. Alueen jatkosuunnittelussa onkin tärkeää, että yleiskaavassa osoitetusta mitoituksesta pidetään kiinni ja tavoiteltu asukasmäärä toteutuu erityisesti asemanseudulla.

Kaavaehdotuksessa on merkitty meluntorjuntatarvetta omalla kaavamerkinnällä muun muassa lähivirkistysalueiden ja radan väliin. Yleiskaavamerkinnän selostuksessa kuitenkin käsitellään ainoastaan asuntojen ja piha-alueiden suojaamista. Kaavamerkinnässä tulisi lisäksi ottaa kantaa, mitä kyseinen meluntorjuntatarvetta osoittava merkintä tarkoittaa lähivirkistysalueiden (VL) osalta.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

Sääksjärven kehittämisen ja väestö- ja työpaikkamäärän lisäämisen perustaksi on tehty maankäytön yleissuunnitelman ja sitä lähdetään toteuttamaan asemakaavoituksella.

Selostukseen on lisätty, että jatkosuunnittelussa tulee huomioida meluntorjuntatarve lähivirkistysalueiden kohdalla.

Pirkanmaan liitto

Pirkanmaan liiton näkemyksen mukaan Sääksjärven yleiskaavatyö tukee lähtökohdiltaan Pirkanmaan maakuntakaavan 2040 toteutumista. Liitto näkee tärkeänä, että yleiskaavan laadinnassa on otettu huomioon valtatie 3 oikaisun ja 2-kehän kehittämissuunnittelun etenemisen vaiheet. Yleiskaavatyön aikataulun pidentyminen on hyödynnetty laatimalla uusia kaavatyötä tukevia selvityksiä ja suunnitelmia. Pirkanmaan liitto katsookin, että osayleiskaavaehdotuksen laadinnassa on pyritty vastaamaan liiton kaavaluonnoksesta antamaan palautteeseen.

Pirkanmaan liitto pitää erityisen ansiokkaana viheraluekokonaisuuden ja ulkoilureittien osoittamista Kaitajärvi – Matojärvi – Rajajärvi – Pikku-Rajajärvi - alueelle sekä erityisesti laajennetun lähivirkistysalueen osoittamista Perimmäisen ja Ammejärven alueelle. Pirkanmaan liitto esittää kuitenkin edelleen huolensa viherveston ja ekologien yhteyksien riittävän mitoituksen osalta kaava-alueen eteläosassa, jossa ekologisen verkoston jatkumo miltei katkeaa valtatie 3 eteläpuoliseen, työpaikka-aluevarausten ympäröimään noin puolen kilometrin pituiseen ja vain 70 metrin levyiseen viheryhteyteen. Myös Sääksjärven keskusta-alueen luoteispuolella sijaitsevan lähiviheralueen useissa kohdissa 70 metriseksi viherväyläksi kaventuva mitoitusta olisi tarpeen tarkistaa. Maakuntakaavan näkökulmasta kaava-alueella tulee kiinnittää huomiota virkistysverkoston muodostamiseen kokonaisuuteen ja yhtenäisyyteen, koska osa-alueilla on merkitystä koko seudulliselle vihervestolle ja virkistysreitistölle. Erittäin kapeat viheryhteydet muodostavat epäjatkuvuuskohtia, jotka voivat heikentää verkoston toimivuutta ja myös Birgitan polun virkistyskäyttöedellytyksiä.

Lisäksi liitto esittää osayleiskaavan A- ja T-alueita koskevaa kaupan toimintoihin liittyvää kaavamääräystä tarkistettavaksi siten, että merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksikköjen koon alarajana on 15 000 k-m² *pajon tilaa vaativan erikoistavaran kaupan (TIVA) osalta*. Nykyiseen taajamarakenteeseen sijoittuvien asunto- ja työpaikka-alueiden mitoituksessa olisi tarpeen pitäytyä maakuntakaavan mukaisiin taajamatoimintojen alueille määritettyihin seudullisen suuryksikön koon alarajoihin. Osayleiskaavassa esitetyillä, uusiin väyläratkaisuihin tukeutuvilla työpaikka-alueilla (T) sen sijaan muun kuin TIVA-kaupan osalta voidaan vuonna 2017 päivitetyn maankäyttö - ja rakennuslain mukaisesti kirjata seudullisesti merkittävän vähittäiskaupan suuryksikön koon alarajaksi 4000 k-m².

Vastine

Merkitään tiedoksi.

Viheryhteyksien leveyksiä on tarkistettu niin, että Perimmäisen luontokokonaisuuden viheryhteyksiä etelän ja Rajajärven suuntaan on levennetty 100-150 metrisiksi, mikä huomioi paremmin viheryhteyden riittävän leveyden ja virkistyskäytön. Maakunnallinen leveämpi vähintään 300 metrin levyinen ekologinen yhteys on osoitettu kaavan lounaisrajaa pitkin Kaitajärven ja Rajajärven kautta Pirkkalan rajalle.

Kaupan toimintoihin liittyvää kaavamääräystä tarkistetaan lausunnossa ehdotetulla tavalla.

Pirkanmaan maakuntamuseo

Rakennettu ympäristö ja maisema

Maakuntamuseo huomautti luonnosvaiheen lausunnossa, että inventoinnissa osoitettua arvoaluetta nro 4, Iso-Kyynärön pohjoisrantojen kesähuvilat, ei ollut huomioitu aluesuojelumerkinnällä muiden samanarvoisten alueiden tavoin. Museo esitti, että, mikäli aluesuojelumerkintää ei pidetä alueelle sopivana, tulisi huomioida suojelumerkinnällä enemmän yksittäisiä kohteita, kuten esimerkiksi selvityksessä esitetyt Rotikonperän ja varsinkin Lomarannantien huvilat, joista muodostuu kertovia pienalueita. Vastineessa Lempäälän kaavoitus totesi, että alueelta kaksi Välimäentiellä sijaitsevaa asuinrakennusta on osoitettu sr-2-merkinnällä. Muuten jäljellä olevat vanhat huvilat eivät ole yksikseen edustavia ja suojeltavia, sillä ne ovat pieniä, vaatimattomia ja tavanomaisia. Maakuntamuseo huomauttaa, etteivät nämä rakennusten ominaisuudet sinänsä heikennä niiden selvityksessä todettuja kulttuurihistoriallisia arvoja. Mikäli suurin osa alueen rakennuksista jätetään ilman suojelumerkintää, tulee tämä huomioida vaikutustenarvioinnissa todeten se, millaisia arvoja menetetään, mikäli vanhat huvilarakennukset korvataan vähitellen uusilla omakotitaloilla.

Lisäksi maakuntamuseo huomautti, että inventoinnin aluetta nro 5, Höytämön jälleenrakennuskauden asuinalue 1960- ja 1970-luvun laajennuksineen, ei ollut huomioitu kaavaluonnoksessa ja esitti sen osoittamista esimerkiksi /s -merkinnällä. Palautteesta annetun vastineen mukaan Höytämön jälleenrakennuskauden asuinalue ei tulla osoittamaan /s -merkinnällä, sillä alue edustaa tavanomaista jälleenrakennuskauden aluetta, jonka rakennuskanta on osin uudistunut. Kaupunkikuvallisesti alue on pääasiassa tavanomainen. Vastaavia jälleenrakennuskauden alueita löytyy muualta Sääksjärveltä ja Lempäälästä. Yleiskaavassa on valittu Uuden-Euroopan paremmin säilynyt jälleenrakennuskauden asuinalue edustamaan tätä historiallista kehitysvaihetta. Maakuntamuseo pitää tätä hyväksyttävänä perusteluna.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Maakuntamuseon kaavaluonnosta koskevassa lausunnossa tuotiin esille arkeologisen inventoinnin täydennystarve Sääksjärven tuotiin esille osayleiskaavan rajauksen, Hämeenlinna-Tampere-ratapohjan suojelustatuksen ja historiallisen Hiidentien pois käytöstä jääneiden linjausten osalta. Inventoinnin täydennys on tehty ja sen raportti toimitettu Pirkanmaan maakuntamuseolle, joka on arvioinut inventoinnin riittäväksi. Inventoinnissa kaava-alueelta löydettiin yksi uusi kiinteä muinaisjäänös, historiallisen Hiidentien pois käytöstä jääneitä linjauksenosia käsittävä kohde Hämeenlinna-Akaa-Tammerkoski Ahonperä (mj-tunnus 1000050445).

Kaavakartalta puuttuvat muutoin SM-aluemerkinnällä varustetun em. kiinteän muinaisjäänöksen kaksi eteläisintä osa-aluetta. Puuttuvat kohteen osat tulee merkitä kaavakartalle.

Vastine

Rakennettu ympäristö ja maisema

Iso-Kyynärön pohjoisrannan huviloiden alue on täydentynyt huomattavasti 1900-luvun jälkipuoliskolla ja 2000-luvulla uusilla omakotitaloilla ja teollisuusrakennuksilla. Alueen pienet ja vaatimattomat huvilat ovat jo nyt jääneet alisteiseen asemaan niin kaupunkikuvassa kuin rantamaisemassa. Todennäköisesti säilyneet vanhoja huviloita tullaan korvaamaan jatkossakin nykyaikaisilla omakotitaloilla, jolloin menetetään tietyn aikakauden kerrostumaa Sääksjärven kulttuuriympäristöstä. Voi myös olla, että aivan vedenrajaan rakennetut pienet saunarakennukset voivat säästyä, sillä niin lähelle rantaa ei enää nykyisin saa rakentaa. Tämä osaltaan voisi säästää jotain vanhasta rakennuskannasta. Maisemallisesti Iso-Kyynärön pohjoisrantojen vesistönäkymät ovat varsin sulkeutuneet, ja huviloiden muodostaman paikallisesti arvokkaan kokonaisuuden havaitseminen jo nyt on hankalaa ja tulevaisuudessa vielä vaikeampaa kehityksestä ja uudisrakentamisesta johtuen. Saman aikakauden vanhaa huvila-asutusta löytyy myös Sipilän alueelta, missä se on paremmin säilynyt ja havaittavissa. Sipilän alueen kulttuurihistorialliset ja maisemalliset arvot on huomioitu kaavassa turvaavilla merkinnöillä. Vaikutusten arviointia on täydennetty näiltä osin.

Merkitään tiedoksi maakuntamuseon hyväksyntä perusteluille, miksi Höytämön jälleenrakennuskauden asuinalue ei ole huomioitu kaavassa.

Arkeologinen kulttuuriperintö

Hämeenlinna-Akaa-Tammerkoski Ahonperä muinaisjäänöksen kaksi eteläisintä osaa on merkitty kaavakartalle.

Kaavakartalta puuttuu myös kiinteä muinaisjäänös *Hiidentie Multivuori 1* (1000042724, liitekartta 1). Kohde sijaitsee pääasiassa Tampereen puolella, mutta sen eteläosa sijoittuu kaavaehdotuksessa Yhdyskuntateknisen huollon alueelle (ET). Kiinteä muinaisjäänös tulee merkitä kaavaan sm-kohdemerkinnällä ja sen tiedot lisätä kaavaselistukseen.

Inventoinnin täydentämisen jälkeen on Pirkanmaan maakuntamuseolle tullut tiedoksi yleisöilmoitus koskien havaintoa mahdollisesta kiinteästä muinaisjäänöksestä kaava-alueen eteläosassa. Kyseessä on muinaisjäänösrekisterin kohde Isonkivenmaa, kivirakenne (1000042334, liitekartta 2). Kohde tulee tarkastaa maastossa, ja jos kyseessä on suojelukohde, merkitä se kaavakartalle asianmukaisella suojelumerkinnällä varustettuna ja lisätä kohteen tiedot kaavaselistukseen.

Kiinteiden muinaisjäänösten Maariansuo (1000035432) ja Hämeenlinna-Akaa-Tammerkoski Ahonperä (1000050445) alueille osoitetaan kaavassa useita muuttuvan maankäytön mahdollistavia merkintöjä (uudet tielinjaukset, kevyenliikenteenväylä ja työpaikka-alue TP-4), jotka ovat ristiriidassa muinaismuistolain kanssa (MML 1 ja 4 §). Molempia kohteita koskevista merkinnöistä ollaan järjestämässä muinaismuistolain 13 §:n mukainen neuvottelu Museoviraston kanssa. Kaavaehdotukseen tulee lisätä neuvottelussa mahdollisesti esille tulevat ja kohteita koskevat erilliset kaavamääräykset.

Kiinteä muinaisjäänös *Sääksjärven kipinäaidat* (muinaisjäänöstunnus 1000019457) sijoittuu kaavaehdotuksessa kokonaisuudessaan lähivirkistysalueelle, mitä maakuntamuseo pitää parannuksena kaavaluonnokseen verrattuna. Kohteen poikki on kuitenkin sijoitettu Kävelyn ja pyöräilyn reitti -merkintä. Maastokartalla ko. merkinnän läheisyyteen/alueelle on merkitty olemassa oleva polku. Jos osayleiskaavaehdotuksessa kohteen poikki kulkevan kävely- ja pyöräilyreitin kohdalla kulkee jo nyt kulkureitti, jonka kohdalla kipinäaitaa ei ole havaittavissa, ei merkinnän vuoksi ole tarvetta järjestää muinaismuistolain 13 §:n mukaista neuvottelua. Muussa tapauksessa asiasta tulee olla yhteydessä maakuntamuseoon hyvissä ajoin neuvottelun järjestämiseksi.

Kiinteä muinaisjäänös *Hiidentie Multivuori 1* lisätty kaavakartalle sm-merkinnällä ja sen tiedot kaavaselistukseen.

Isokivenmaan mahdollinen muinaisjäänös on tarkistettu ja todettu muuksi kulttuuriperintökohteeksi. Se on osoitettu kaavaan muu kulttuuriperintökohteena (s-2).

Muinaismuistolain 13 § mukainen neuvottelu pidettiin 28.5.2024. Neuvottelun mukaiset kaavamääräykset on lisätty sm-merkintään sekä maininnat neuvottelusta ja tuloksista kaavaselistukseen.

Kiinteän muinaisjäänöksen *Sääksjärven kipinäaidat* poikki osoitettu kävelyn ja pyöräilyn reitti –merkintä on tarkistettu kulkemaan olemassa olevan kulkureitin kohdalle.

Pirkkalan kunta

Liikenteen ja maankäytön aluevarausten suuret linjaukset pohjautuvat pitkälti maakuntakaavan mukaisiin ratkaisuihin. Näiltä osin tavoitteet ovat yhteiset Pirkkalan kunnan tavoitteiden kanssa. Pirkkalan kunta pitää hyvänä asiana, että osayleiskaavan asumisen tavoitteet ovat painottuneet luonnosvaihetta voimakkaammin tiiviimmän keskustamaisemman rakentamisen suuntaan. Tämä tukee kestävästä joukkoliikenteeseen painottuvan kaupunkiseudun kasvua.

Uuden valtatieoikaisun ja 2-kehan eritasoliittymävaraus sijoittuu kuntarajalle Lempäälän puolelle. Ratkaisu keventää ympäristön kuormitusta etenkin Pirkkalan puolen Kaitajärven ja Pulkajärven ympäristöissä. Eritasoliittymävarauksen länsipuolelle on huomioitu tieyhteys Lempäälän puolelta Pirkkalan puolelle maakuntakaavan työpaikka- ja kaupallisten palvelujen aluevaraukselle. Jatkotarkastelussa olisi hyvä pohtia eteläpuolisen rinnakkaisväylän luontevaa jatkuvuutta Pirkkalan puolelle sekä Rajajärven tielinjauksen huomioimista suunnittelussa.

Osayleiskaavaehdotukseen olisi lisäksi toivottavaa osoittaa Röstinmäen kokoojakadulta yhteystarve pohjoiseen Pirkkalan puolelle mahdollistaen tulevaisuudessa myös itäpuolelle valtatie suuntaisen rinnakkaisväylän toteutumisen tarvittaessa.

Rajalle on osoitettu maakuntakaavan mukaisesti työpaikka- ja kaupallisten palvelujen alue, jolle saa sijoittaa vähittäiskaupan suuryksikön. Pirkkalan kunta pitää hyvänä, että aluemerkinneissä on pyritty huomioimaan rajoituksin, että kaupan toteuttaminen ei aiheuttaisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia tasapainoisen kaupan palveluverkon kehittymiselle.

Pirkkalan näkökulmasta on hyvä, että ekologisten verkostojen selkeyttä ja jatkuvuutta on parannettu. Huomioitavaa on, että kaavan toteuttamiseen liittyy epävarmuuksia suurien tiehankkeiden toteutuksien ja aikataulujen suhteen. Kaavamääräyksissä olisi hyvä turvata luonto- ja virkistysarvot ehdollisten alueiden osalta ennen alueen toteuttamista.

Pirkkalan kunnalla ei ole erityistä huomautettavaa Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksesta.

Vastine

Merkitään tiedoksi.

Jatkosuunnittelussa ja asemakaavoituksessa tieyhteyden sijainti tulee tarkentumaan ja suunnittelua tehdään siinä kohtaa yhdessä Pirkkalan kunnan kanssa.

Röstinmäen kokoojakadulta on osoitettu kokoojakadun yhteystarve Pirkkalan puolelle.

Merkitään tiedoksi.

Kaavan yleismääräyksiin on lisätty määräys turvaamaan virkistysarvot ennen rakentamista: *Ennen toteutumisestaan uudet rakentamiselle varatut alueet toimivat maa- ja metsätalousalueina, missä on sallittua talousmetsän hoito ja jokamiehen oikeuksien perustuva virkistyskäyttö.* Luontoarvoja ei juurikaan ole rakentamiseen osoitetuilla alueilla ja jos on niin ne on osoitettu arvoja turvaavilla luo-merkinnöillä.

Tampereen kaupunki

Sääksjärven osayleiskaavaehdotus vahvistaa alueen kehittämistä uuden lähijunaliikenteen aseman ympäristöön täydentyväksi kestäväksi aluekokonaisuudeksi.

Yhdyskuntarakenne

KMt- alueet uuden kehätien ja valtatie 3 oikaisun risteysalueella ovat voimassa olevan maakuntakaavan mukaisia. Tampereen kaupunki kannattaa kaupan tarkastelua laajempaa kokonaisuutena seuraavalla kokonaismaakuntakaavakierroksella. Kaupan murros, väestönkasvu kaupunkiseudulla, ostokäyttämisen muutokset, yhdyskuntarakenteen kehitys sekä tavoitteet kestävä liikunnan kehittämiseen perustelevat laajempaa kokonaistarkastelua.

Keskustatoimintojen alueen laajentaminen valtatie 3 itäpuolelle on haastava toteuttaa moottoritien melun, suppeahkojen täydennysmahdollisuuksien ja etäisyyksien vuoksi. Lähempää nykyistä keskustaa löytyisi soveltuvia alueita. Varautuminen raitiotiehen nähdään tässä vaiheessa tarpeettomana, sillä ratkaisu ei tue tiiviin ja tehokkaan rakenteen muodostumista Ruskontien varteen.

Liikenteelliset tavoitteet ja liityntäpysäköinti

Yhdystienä toimivaa Tampereentietä kehitetään Tampereen puolella maankäyttöön kytkeytyvänä yhteytenä, joka kulkee uuden Lakalaivaan kehittyvän aluekeskuksen läpi.

Osayleiskaavaehdotuksen esitykset Sääksjärven kehittämisestä lähijunaliikenteen asemana kulku- ja liityntäyhteyksineen sekä liityntäpysäköinteineen tukee Tampereen kaupunkiseudun lähijunaliikenteen kehitystavoitteita. Tampereen liityntäpysäköinnin kehittämissuunnitelman (2021) tavoitetilassa 2040 seudullisen autoliityntäpysäköinnin järjestämispaine kohdistuu yhä enemmän Tampereen naapurikuntiin, kuten Lempäälän Sääksjärven alueeseen.

Eteläisen tulosuunnan osalta Tampere ja Lempäälä ovat käynnistämässä parhaillaan yhdessä Nyssen kanssa seudullisen liityntäpysäköinnin selvitystä. Selvityksessä tarkennetaan myös Sääksjärven liityntäpysäköintikohteita, mikä tulee huomioida myös Sääksjärven osayleiskaavassa. Sääksjärven kohteita tulee kehittää nimenomaan seudullisina liityntäpysäköintikohteina.

Vastine

Merkittään tiedoksi lausunto kestävästä aluekokonaisuudesta.

Yhdyskuntarakenne

Merkittään tiedoksi Tampereen kaupungin näkemys kaupan tarkastelusta seuraavalla kokonaismaakuntakaavakierroksella.

Merkittään tiedoksi näkemykset keskustatoimintojen alueen sijoittumisen haasteista vt 3 itäpuolelle ja raitiotiehen varautumisen tarpeettomuudesta.

Liikenteelliset tavoitteet ja liityntäpysäköinti

Merkittään tiedoksi Tampereentien kehittämissuunnitelmat.

Merkittään tiedoksi Sääksjärven merkittävyys liityntäpysäköinnin osalta. Lempäälän kunta on osaltaan mukana laatimassa seudullista liityntäpysäköinnin selvitystä. Sääksjärven keskustan maankäytön yleissuunnitelmassa on jo tutkittu liityntäpysäköinnin kohteita ja ne ovat huomioitu myös osayleiskaavassa.

Seudulliset pyöräliikenteen pääreitit

Yleiskaavaehdotuksessa esitetyt seudulliset pyöräilyn pääreitit noudattavat Tampereen kaupunkiseudulle laadittua Pyöräliikenteen seudulliset pääreitit ja laatutaso – selvitystä. Tampereen näkökulmasta radanvarsibaana ei yksistään pysty täyttämään seudullisen verkon tavoitteita Tampereen keskustaan suuntautuvien reittien osalta. Tampereen puolen rakenteesta on vaikea liittyä radan varren yhteydelle. Tampereen näkökulmasta hyvin keskeisessä roolissa on Tampereentien ja Lempääläntien varteen sijoittuva yhteys, jota pitää kehittää ensisijaisena ja laadukkaana pyöräliikenteen seudullinen pääreitinä.

Virkistysalueet, ekologiset yhteydet ja ulkoilureitit

Tampereen puolella kaava rajautuu yleiskaavan keskuspuistoverkoston, joka muodostaa viheralueverkoston ja ekologisen verkoston rungon. Osayleiskaavassa tulisi näkyä kaupunkien rajat ylittävää ekologisten yhteyksien säilymistä ja tilan parantamista. Ruskotien varteen merkitty TP-4 alue rikkoo yhtenäisen vihervyöhykkeen Lehtivuoren (VL) alueelle. Maakuntakaavassa kyseinen alue on merkinnällä V virkistysalue. Vuoreksen maankaatopaikan maisemoinnin jälkeen on mahdollista muodostua yhtenäinen virkistys- ja ekologinen verkosto pohjois-eteläsuunnassa.

Sääksjärven ympäri kiertävän rantareitin jatkumahdollisuudet Tampereen puolella radan varressa ovat heikot, sillä rata-alue rajautuu heti kuntarajan pohjoispuolella suoraan Sääksjärven vesialueeseen eikä rantaviivaan jää kulkua mahdollistavaa maa-aluetta. Tästä huolimatta pidämme Lempäälän tavoitteita kehittää virkistysreittejä ja -toimintoja kaava-alueella hyvänä.

Hulevedet

Sääksjärvi kuuluu Härmälänjojan valuma-alueeseen. Osayleiskaavaehdotuksen mukaan Sääksjärven lähivaluma-alueelle on tulossa merkittäviä maankäytön muutoksia. Kaavan vaikutusarviossa ei ole esitetty vesiluontovaikutusten arviota. Vesistövaikutusten ehkäisemiseen tulee kiinnittää kaavan mukaisissa maankäytön muutoksissa erityistä huomiota. Osayleiskaavan hulevesien hallintasuunnitelmia koskevaa yleiskaavamääräystä tulee täydentää niin, että hallintasuunnitelmat kattavat myös rakentamisen aikaiset hulevedet. Sääksjärven tulevia hulevesiä on syytä viivyttää myös Sääksjärven vedenkorkeuden vaihtelun äärevyyden vähentämiseksi. Sääksjärven johdettavan huleveden virtaamia ei saa lisätä ja huleveden määrää tulee rajoittaa, jotta tulvaongelmat eivät pahene entisestään uuden rakentamisen myötä. Tampereen kaupungin hulevesiohjelman mukaisesti Härmälänjojan valuma-alueella tulee kehittää huleveden laadullista ja määrällistä hallintaa, eikä Peltolammin ja Sääksjärven laadullista hulevesikuormitusta saa lisätä.

Vastineet

Seudulliset pyöräliikenteen pääreitit

Radan varren pyöräbaana ja Tampereentien/Lempääläntien varteen sijoittuvat seudulliset pyöräreitit eivät ole toisiaan poissulkevia vaan palvelevat erilaisia liikkumistarpeita. Pyöräbaana palvelee pitemmän matkan pyöräilyjoutia nopeana ja suorana yhteytenä Lempäälän ja Tampereen välillä kun taas Tampereentien/Lempääläntien pyöräreitillä on enemmän merkitystä paikallisena yhteytenä.

Virkistysalueet, ekologiset yhteydet ja ulkoilureitit

Ruskotien ylittävä viheryhteys säilyy uuden työpaikka-alueen jälkeenkin vielä n. 300 metrin levyisenä. Sääksjärven osayleiskaava parantaa yhteyden laadukkuutta verrattuna voimassa olevaan yleiskaavaan.

Merkitään tiedoksi rantareittiin liittyvä lausunto.

Hulevedet

Rakentamisen aikaisien hulevesien hallinnalle on lisätty uusi yleismääräys: *Rakentamisen aikainen hulevesien määrällinen ja laadullinen hallinta tulee ottaa erityisesti huomioon alueille, joilla on vaikutusta arvokkaisiin luontokohteisiin.*

Sääksjärven johdettavien hulevesien osalta on tavoitteena, että niitä viivytetään ja tehdään laadullista hallintaa. Ilmastonmuutoksen takia rankkasateet tulevat lisääntymään ja silloin on tärkeää, että tulvareitit ja laskuojat ovat mitoitettu oikein. Tampereen puoleinen Arranmaanoja on merkittävä laskuoja Sääksjärven veden pinnan korkeuden ja tulvahaittojen kannalta. Uoman osalta on todettu jo nykyisin padotusta ja Sääksjärven korkean vesipinnan aiheuttamasta haitasta / vaarasta rantakiinteistöille on tehty useita valituksia. Uomaan voi jatkossa liittyä selvitys- ja toimenpidetarpeita (muuta kuin avoimena säilyttämistä tai avoimeksi palauttamista).

Seudullinen joukkoliikenne ja kestävä liikkuminen

Sääksjärven aseman ympäristö

Seudullisen joukkoliikenteen kehittämisen näkökulmasta kaava-alueen merkittävien joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä parantava asia, on Sääksjärven aseman toteuttaminen lähijunaliikennettä varten. Seudullisena tavoitteena lähijunille on 30 min vuoroväli. Kaukoliikenteen pysähdyksiä Sääksjärvelle ei ole suunnitteilla.

Kaavaehdotuksen C- 1 merkintä tarjoaa hyvät edellytykset Sääksjärven keskustan kehittämiseen ja aseman matkustajapotentialin kasvattamiseen täydennysrakentamisella sekä asuntojen, palveluiden että työpaikkojen osalta. Aseman välittömäksi vaikutusalueeksi ymmärretään yleensä noin 1 km etäisyydellä asemasta sijaitsevat alueet. Tästä näkökulmasta keskustatoimintojen aluetta olisi tulevaisuuden tarpeisiin järkevää laajentaa asemalta pohjoiseen rautatien ja valtatie 3:n väliselle alueelle.

Aseman tarkoitus on myös toimia solmupisteenä, jossa lähijunasta voi vaihtaa sujuvasti busseihin Hervannan, Multisillan, Kuljun ja Ideaparkin suuntiin. Tämä varmistetaan suunnittelemalla ja toteuttamalla radan ylittävälle Sääksjärventien (kakkoskehä) sillalle bussipysäkit, joilta on suora yhteys junalaitureille. Sillan molempien päiden liittymät tulisi toteuttaa kiertoliittyminä mahdollistaen bussien päätepysäkkitoiminnot sillalla.

Lehtivuori – Paunu

Lehtivuoren ja Paunun asuinalueet sijaitsevat yli 1 km kävelyetäisyyden päässä asemalta. Suurimmalla osalla asiakkaita liityntäkulkutapa junalle tulee olemaan muu kuin kävely. Joukkoliikennepalvelun järjestämiseen näiltä alueilta Sääksjärven asemalle on ilmeinen tarve. Lehtivuoren alueen kokoojakatu on hyvä ja mahdollistaa Lehtivuoren ja Paunun alueiden palvelemisen samalla joukkoliikennelinjalla kustannustehokkaasti.

Kakkoskehä, eli Sääksjärventie asemalta länteen

Kakkoskehä mahdollistaa kaupunkiseudun kasvun avaamalla uusia alueita asunto-, työpaikka- ja palvelualueiden rakentamiselle. Uusien alueiden kaavoittaminen lähtökohtaisesti hajauttaa yhdyskuntarakennetta ja laajentaa joukkoliikenteen palvelualueita. Laajennusalueilla kunnan täytyy asemakaavoitusprosessin yhteydessä varautua joukkoliikenteen palvelualueen laajennukseen lisäämällä määrärahoja joukkoliikennepalvelun järjestämiseen.

Vastineet

Seudullinen joukkoliikenne ja kestävä liikkuminen

Sääksjärven aseman ympäristö

Merkitään tiedoksi.

Sääksjärven C-1-merkinnän laajentaminen keskustan pohjoispuolisille alueille on ongelmallista liikennemelun takia, sillä päärata ja vt 3 kulkevat Tampereentien kanssa tässä kohtaa hyvin lähekkäin. Käytännössä melua tulee useammasta suunnasta, mitä on hankalampi torjua. Lisäksi ollaan haluttu myös työpaikka-alueita kävelyetäisyydelle asemasta.

Lempäälän kunta on suunnitelmissaan varautunut kiertoliittymien sijoittamiseen Sääksjärventien sillan molempiin päihin, jolloin bussipysäkit saadaan suoraan aseman viereen.

Lehtivuori – Paunu

Merkitään tiedoksi Lehtivuoren kokoojakadun tarve joukkoliikenteen järjestämiseksi.

Kakkoskehä eli Sääksjärventie asemalta länteen

Merkitään tiedoksi linjastosuunnittelun tarve asemakaavavaiheessa sekä määrärahojen lisäyksen tarve.

Bussiliikenteen linjastosuunnittelua kakkoskehän suuntaiseen liikenteeseen ei ole vielä tehty ja se tulisi tehdä viimeistään alueen asemakaavoituksen yhteydessä, jotta liikennepalvelulle saadaan muodostettua kustannusarvio. Lähtökohtana voidaan kuitenkin pitää, että kakkoskehälle tulisi järjestää kehän suuntaista bussiliikennettä Pirkkala – Sääksjärvi – Hervanta – Lentola. Bussiliikenteen taloudellisen järjestämisen näkökulmasta olisi tärkeää, että kakkoskehä ja siihen tukeutuvaa maankäyttöä suunniteltaisiin ja rakennettaisiin sekä Lempäälän että Pirkkalan kuntien puolella yhtäaikaaisesti. Kakkoskehän varren maankäytön tulisi olla monipuolista: asumista, palveluja ja työpaikkoja sopivassa suhteessa, jotta se synnyttäisi joukkoliikenteen matkustusta.

Uusia alueita kakkoskehän eteläpuolella yli 600 m etäisyydellä väylästä ei joukkoliikenteen näkökulmasta tulisi avata rakentamiselle. Jos näin toimitaan, kasvavat joukkoliikenteen järjestämisen kustannukset huomattavasti, koska palvelu ei voi perustua pelkästään kakkoskehän suuntaiseen linjaan.

Puskiaisten oikaisu

Seudullinen joukkoliikenne ei todennäköisesti tule pitkällä aikavälilläkään käyttämään Puskiaisten oikaisua reittinään, koska se on suunniteltu ensisijaisesti kaupunkiseudun ja sen aluekeskukset ohittavan pitkämatkaisen liikenteen käyttöön.

Kaavaehdotuksessa Puskiaisten oikaisun etelä- ja pohjoispuolelle suunnitellun rinnakkaiskadun varteen osoitettujen työpaikka- alueiden sijainti on joukkoliikenteen kannalta epäedullinen, koska ne eivät sijaitse minkään nykyisen joukkoliikenneväylän varrella, eivätkä myöhemmässä vaiheessakaan suoraan minkään aluekeskusten välillä kulkevan reitin varrella. Alueet sijaitsevat kävelyetäisyyttä kauempaan kakkoskehästä ja Sääksjärven asemasta, joten joukkoliikennepalvelun järjestämiseksi tulisi jossain vaiheessa tarve. Joukkoliikennepalvelun järjestäminen alueelle tulisi kuljetettua matkustajaa kohden selvästi keskimääräistä kalliimmaksi.

Kehätie – Kuljun liittymä

Kaavaehdotuksessa on osoitettu uusi kokoojakatu Kehätie - kadulta valtatie 3 Kuljun liittymän kautta Tampereentielle. Tämän kokoojakadun varteen valtatie 3 itäpuolelle on osoitettu uusia työpaikka- alueita. Toinen Tampereentietä käyttävistä bussilinjoista (50 tai 52) voisi olla mahdollista reitittää Sääksjärven ja Kuljun välillä tämän uuden kokoojakadun kautta. Mahdollisuus tulisi ottaa huomioon lopullisessa kaavaratkaisussa ja tarkastella, voidaanko kokoojakadun itäpuolelle mahdollistaa työpaikkojen lisäksi myös tiivistä asuinrakentamista.

Vastineet

Kakkoskehän rakentuminen saman aikaisesti koko pituudeltaan voi olla haastavaa, sillä alueet kehittyvät palakerrallaan. Lempäälän puolen kakkoskehän varren maankäyttö on monipuolista: asumista, työpaikkoja ja palveluita, mikä tukee bussiliikenteen taloudellista toteuttamista.

Merkitään tiedoksi joukkoliikenteen kustannusten kasvaminen, jos rakentamista sijoitetaan kauemmaksi kakkoskehästä.

Puskiaisten oikaisu

Merkitään tiedoksi joukkoliikenteen kallis toteutettavuus. Oikaisun työpaikka-alueisiin tulee tulevaisuudessa liittymään myös järjestelyratapiha ja sen teollisuusalueet, joidenka myötä varmasti saadaan kustannuksia pienemmäksi.

Kehätie – Kuljun liittymä

Merkitään tiedoksi mahdollinen joukkoliikenneyhteys uuden kokoojakadun kautta. Alueelle ei ole tavoitteena osoittaa tiivistä asuinrakentamista, sillä ei ole tavoitteena kasvattaa yhdyskuntarakennetta tähän suuntaan, sillä alueen palvelut sijaitsevat kaukana.

Puolustusvoimat

Puolustusvoimat on aikaisemmin antanut osayleiskaavan luonnoksesta lausunnon, missä Puolustusvoimat on mm. esittänyt, että Vuoresvuoren ja Lehtivuoren alueilla sijaitsevat puolustusvoimien käytössä olevat alueet merkitään tietyin rajausmuutoksin osayleiskaavaan EP-alueina.

Osayleiskaavaluonnoksen nähtävillä olon jälkeen Puolustusvoimat on kuitenkin arvioinut, että Puolustusvoimien alueita ei tule esittää julkisissa kaava-asiakirjoissa. Tästä johtuen Puolustusvoimat esittää, että edellä mainittuja alueita koskevat EP-merkinnät poistetaan osayleiskaavasta.

Kaava-alueen pohjoisreunassa sijaitsevan Vuoresvuoren alueen osalta Puolustusvoimat esittää, että Lempäälän kunta arvioi mahdollisuuden supistaa kaava-alueita, siten ettei Puolustusvoimien alue (EP) sisälly kaava-alueeseen.

Mikäli kaava-alueita ei ole mahdollista rajata, Puolustusvoimat esittää, että alue merkitään kaavaan esimerkiksi maa- ja metsätalousvaltaisena alueena (M). Puolustusvoimien toimintamahdollisuudet Vuoresvuoren alueella esitetään tällöin turvattavaksi kaavamääräyksellä: ”Alueella on sallittua viranomaistoimintaa palveleva rakentaminen”.

Lehtivuoren alueella sijaitseva EP-alue esitetään muutettavaksi sitä ympäröivän alueen mukaisesti lähivirkistysalueeksi (VL). Lehtivuoren VL-alueelle esitetään kaavamääräystä: ”Alueelle saa sijoittaa viranomaistoimintaa palvelevia rakennelmia ja laitteita.”

Suomen Metsäkeskus

Lempäälän kunnan maankäytön suunnitteluosasto on huomionnut hyvin jo luonnosvaiheessa esille tulleet muutosehdotukset ja tarkennukset. Suomen metsäkeskuksella ei ole huomautettavaa osayleiskaavaehdotukseen.

Pirkanmaan pelastuslaitos

Pirkanmaan pelastuslaitoksen ensimmäisen yksikön toimintavalmius kaavoitettavalle alueelle on nykyisin maksimissaan 10 minuuttia. Pääosa alueesta tulisi ehdotuksen mukaisesti toteutuessaan olemaan enintään 2. riskiluokan aluetta, joten pelastustoimen toimintavalmius alueella tulee olemaan riittävä.

Tukes

Tukes toteaa, että osayleiskaavan ehdotuksessa esitetyissä ratkaisuissa on huomioitu Tukesin aikaisemmin antaman lausunnon sisältö, eikä Tukesilla ole huomautettavaa suunnitelmista.

Vastine

Puolustusvoimat

Vuoresvuoren alueen kaavamerkinnäksi muutettiin M-2-alueeksi ja kaavamääräykseksi laitetaan lausunnossa esitetty lause. Jos alue oltaisiin jätetty yleiskaavasta pois, voimassa olevassa Sääksjärven-Kuljun pohjoisosan osayleiskaavassa se edelleen olisi EP ja E-alueita.

Lehtivuoren EP-alue muutetaan VL-1-alueeksi ja kaavamääräys laitetaan esitetyn mukaisesti.

Suomen Metsäkeskus

Merkitään tiedoksi.

Pirkanmaan pelastuslaitos

Merkitään tiedoksi.

Tukes

Merkitään tiedoksi.

Fingrid

Fingridillä ei ole varsinaisesti huomautettavaa kaavaehdotuksesta, mutta edellisessä lausunnossamme esiintuodut seikat voimajohtojen tarkemmasta yhteensovittamisesta muun maankäytön kanssa pitää ottaa huomioon jatkosuunnittelussa.

Lempäälän ympäristönsuojeluyhdistys ry.

Osayleiskaava on yleissilmäyksellä varsin "vihreä" ja siinä on kiitettävästi metsäkaistaleita ja muita viheralueita tehokkaamman maankäytön seassa. Huomiomme ja muutospyyntömme keskittyvät kahteen yksityiskohtaan:

1. Tulevan moottoritienjauksen pohjoispuolisen metsäalueen tulee yhdistyä tien eteläpuolella olevaan metsäkokonaisuuteen leveämmällä käytävällä kuin kaavaan piirretyt n.30-50 metriä leveät kaistaleet. Metsäalueen reunavaikutus on ainakin 30-80 m, joskus enemmänkin. Pyydämme kaavaan varattavan erilaisten lajien tarpeita varten alueelle siirtymistä varten yhden, vähintään 300 metrin levyisen metsäkaistaleen, sekä toisen vähintään 100 metrin leveän kaistaleen. Näin myös reunavaikutukselle alttiimpien lajien kuten metson ja töyhtötiaisen ja kosteampaa pienilmastoa vaativien sammalten (lahokaviosammal, kantoraippasammal) ja kääpien (korokääpä, ruostekääpä ja riukukääpä) siirtyminen alueelta toiselle olisi mahdollista.
2. Kaava-alueen koilliskulmassa sijaitsevan Lehtivuoren alue on tärkeää retkeilymaastoa, sieltä löytyy hieno geologinen kohde, Hirvi-Simunan luola, ja lisäksi sen reunalla sijaitsee arvokas lehtomainen luonnonsuojelualue. Kaavaehdotus pienentää kokonaisuudessaan metsäaluetta merkittävästi, mutta erityisen kriittinen on Paunun pientaloalueen pohjoispuolelle suunniteltu uusi pientaloalue, joka lähentyy haitallisesti sekä hajuheinän kasvupaikkaa että tulevaa luonnonsuojelualuetta. Pyydämme kaavasta poistettavan tämän uuden pientaloalueen kokonaisuudessaan, jotta Höytämönjärven pohjoisosan länsipuolinen alue voisi säilyä rauhallisena ja sen merkittävillä luontoarvoilla olisi mahdollisuus säilyä ja turvata osaltaan lajiston ja biotooppien monimuotoisuutta.

Vetoamme Lempäälän kuntaan Luonnonsuojelulain §11 nojalla sekä Maankäyttö- ja rakennuslain §5 nojalla.

Vastine

Fingrid

Merkitään tiedoksi.

Lempäälän ympäristöyhdistys ry.

1. Perimmäisen luontokokonaisuuden viheryhteyksiä etelän ja Rajajärven suuntaan on levennetty niin, että ne ovat 100-150 metriä leveitä. Rajajärven ja Matojärven välinen viheryhteys on vähintään 300 metrin levyinen. Näin toteutuu lausunnossa esitetty yksi vähintään 300 metrin levyinen ja toinen vähintään 100 metrin levyinen viheryhteys.
2. Lehtivuorella säilyy edelleen reilun kokoinen yli 40 hehtaarin virkistysalue. Myös Hirvi-Simunan luola ja luonnonsuojelualue tulevat säilymään. Hajuheinän osalta on tehty hydrologinen tarkastelu ja sen tulokset on huomioitu kaavassa. Lehtivuoren alueella on mahdollista yhteensovittaa hyvällä suunnittelulla tuleva maankäyttö ja luonnonarvojen säilyminen.

Sääksjärven osayleiskaavalla Lempäälän kunta turvaa alueen luonnon monimuotoisuutta ja luonnonarvojen säilymistä.

Pirkanmaan lintutieteellinen yhdistys

Sääksjärven osayleiskaava perustuu suunnitelmiin siitä, että ns. Puskiaisten oikaisu tehdään. Tämä aiheuttaa sen tilanteen, että alueen luontoarvot heikkenevät monilta osin. Kaavan toteuttaminen merkitsisi noin 40% metsäalan muuttumista enemmän tai vähemmän rakennetuksi. Melualueet laajenevat metsäalueille. Varsinkin vanhan metsän ja muunlaisen metsän lajisto kärsii kehityksestä merkittävästi. Vaikka kaavaehdotuksessa pyritäänkin säästämään vanhan metsän alueita ja muita arvokkaita luontoalueita, kaavaehdotuksen toteuttaminen aiheuttaa huomattavia haittavaikutuksia. Metsäalueet pirstoutuvat. Arvokkaista alueista tulee häiriöttömyyden osalta liian pieniä. Tuntuu, että enemmän retkeilijöitä alkaa liikkua alueilla.

Alue on hyvin laaja ja siihen nähden kartoitus on ollut riittämätöntä, jotta luotettava yleiskuva voitaisiin muodostaa. Pöllöselvitystä ei ole tehty, joten niiden osalta vaikutuksia ei voida arvioida. Metsäkanalintuhavainnot pitää ehdottomasti tutkia tarkemmin, vähintäänkin metson soidinpaikat pitäisi löytää. Selvitys jää kovin pinnalliseksi. Lisäselvitykset ovat ehdottomasti tarpeen. Linnustaselvitys perustuu laajasti lähteisiin, mutta tämä on aiheuttanut sen, että lintujen esiintymistä koskeva päivitys on jäänyt tekemättä.

Metsokanta alueella on merkittävä. 3 paria Lempäälän puolella ja 2 Pirkkalan puolella. Metso ja muutkin kanalinnut ovat tyyppiesimerkkejä lajeista, joiden poikuetuhoissa valtateiden ja rakentamisen pirstova vaikutus näkyy.

Pöllöseuranta alueella on jäänyt tekemättä kokonaan. Alueella on viime vuosiin asti havaittu (vaikkakin ilmeisen pesimättöminä) helmipöllö ja huuhkaja. Siellä on todettu 3-4 varpuspöllön pesintää, viirupöllö ja lehtopöllö.

Havainnot on myös muista päiväpetolinnuista kuin lintuselvityksessä mainituista kanahaukoista: muun muassa mehiläishaukka, hiirihaukka ja varpushaukka havaitaan alueella vuosittain, kaksi viimeksi mainittua pesivänä.

Raportti toteaa kuitenkin, että linnusto on alueella monipuolista. Ei ole kyse pelkästään lintulajeista, vaan laajasta melko yhtenäisestä metsäalueesta, joka on monipuolisen lajiston taustalla. Näitä metsäalueita ei Tampereen kaupunkialueelta (jota tämä käytännössä on) enää juurikaan löydy. Esimerkiksi metsoreviirien turvaaminen näinkin lähellä Tamperetta on ehdottoman merkittävää.

Liikenteen turvallisuutta voidaan parantaa myös muun muassa nykytietä parantamalla. Leveä kehä 2 pirstoisi ekologisen käytävän Lempäälän Kaitajärven ja Pirkkalan Pulkajärven väliseltä metsäylängöltä. Pitkä tunneli voisi olla kompromissi.

Vastine

Yleiskaavatasoista linnustaselvitystä on täydennetty uusilla maastokäynneillä ja linnustaselvityksen täydennys on lisätty kaava-aineistoon. Uudeksi linnustollisesti arvokkaaksi alueeksi yleiskaavaan osoitettu Perimmäisen alue. Lisäksi yleiskaavan määräyksiin on lisätty, että uusien alueiden asemakaavoituksen yhteydessä tulee laatia tarkempi linnustaselvitys. Näillä toimilla voimme varmistua siitä, että yleiskaava huomio alueen arvokkaan linnuston maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti.

Vt 3 oikaisun ja 2-kehän suunnitteluratkaisut tehdään Pirkanmaan ELY-keskuksen yleissuunnittelu hankkeessa. Kehä 2 on suunniteltu kaksi kaistaa leveäksi.

Jos tärkeät ekologiset käytävät halutaan säilyttää toimivina, niiden olisi oltava useiden tutkimusten mukaan vähintään 300 m leveitä. Tästä syystä myös kaavaehdotuksessa olevista syvimmälle metsään työntyvistä pohjoisimmista ja läntisimmistä työpaikka-aluehankkeista (TP 5) tulee luopua.

Vanhon metsien lajit, jotka nimenomaan pitää suojella ja ottaa kaavoituksessa huomioon, joutuvat vaakalaudalle. Esimerkiksi Multivuoren ydinalue pirstoutuu. Luonnon monipuolisuuden säilyttämistä ei suojata riittävästi. Tärkeiden vanhojen metsien lajien biotooppien tuntumaan ahdetaan liikaa kaavoituksen kautta tapahtuvaa rakentamista, joka heijastuu vanhojen metsien lajien alueille. Rakentamatonta aluetta on laajennettava tärkeiden vanhan metsän lajien biotooppien lähellä.

Lajeja, jotka kärsivät liian tiheästä kaavoittamisesta, ovat muun muassa seuraavat: hömötiainen, töyhtötiainen, pikkusieppo, metso, kanahaukka, puukiiپیج ja varpuspöllö. Sääksen tulevaisuus alueella on turvattu. Erittäin uhanalaisen selkälökin pesäpaikan kohdalla voidaan todeta, että pesäpaikan suojaamista ei ole otettu riittävästi huomioon kaavoituksessa.

Linnustovaikutukset ovat tässä myös sosiaalisia. On tärkeää säästää näitä suhteellisen lähellä asutuskeskuksia sijaitsevia yhtenäisiä metsäalueita, vaikka alueella ei välttämättä kartoitushetkellä olisikaan runsaasti erittäin uhanalaisia ja erityissuojeltavia lintuja. Näitä alueita on jälkikäteen huomattavan vaikea palauttaa enää ennalleen.

Osayleiskaavaehdotuksessa on tunnustettu kaava-alueen kaakkoisosan peltokokonaisuus tärkeänä linnustoalueena. Linnustoa ylläpitävät alueella sijaitsevat hevoslaitumet. Alue tulee säilyttää peltolinnustolle sopivana riittävän laajana kokonaisuutena. Alueelle ei pidä ulottaa uutta rakentamista kaavaehdotuksessa mainituin tavoin. Ennallistoimet joiltakin osin ovat tarpeen.

Pirkanmaan lintutieteellisen yhdistyksen kannan mukaan Puskiasten oikaisusta tulee luopua, jotta koskemattoma monipuolista lintualueutta sekä virkistys- ja luontoaluetta voidaan säilyttää. Tätä kautta myös kehätie tulee tarpeettomaksi, ja vältetään ylitiheä kaavoitus ja alueen haitallinen pirstoutuminen. Sääksjärven aluetta voidaan kaavoittaa ja kehittää luontoa kunnioittaen, kun luovutaan liian tehokkaista kaavoitustavoitteista. Tiheät kaavoitustavoitteet ja uudet tieväylät koskemattoman luontoalueen kautta perustuvat vanhentuneisiin laskelmiin ja tavoitteisiin. Tehdyt linnustoselvitykset näin laajalle alueelle ovat selkeästi liian puutteelliset.

Vastine

Alueelle on osoitettu yli 300 metrin levyinen ekologinen yhteys kaava-alueen lounais- ja länsireunan kautta pohjoisosaan suuntautuvana.

Multivuoren ydinalueelle sijoittuvia maankäytön alueita on tarkistettu niin, että ne ottavat luonnonarvoalueet paremmin huomioon. Pieniosa luonnonarvokokonaisuudesta, mikä sijoittuu 2-kehän pohjoispuolelle sijoittuu vielä rakentamiselle osoitetulle alueelle.

Sääksen tulevaisuus on turvattu. Selkälökin pesäpaikka on huomioitu kaavassa ja sen läheisyyteen ei ole osoitettu uutta asutusta.

Kaakkoisosan peltokokonaisuus on tärkeä elinympäristö alueella esiintyville peltojen ja puoliavointen ympäristöjen lajistolle. Uudet maankäytön alueet sijoittuvat alueen metsäisemmälle osalle ja siten vaikutukset eivät ole niin suuret. Alueen laajat peltoympäristöt jäävät rakentamisen ulkopuolelle.

Tampereen seudun kasvu oli viime vuonna ennätysnopeaa ja seutu vetää puoleensa niin yrityksiä kuin asukkaita myös Suomen ulkopuolelta. Tampereen seudulla on suunniteltu alueen hallittu kasvu ja kehitys pitkäjänteisesti Pirkanmaan maakuntakaavalla 2040 ja Tampereen seudun rakennesuunnitelmalla 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueelle. Suunnitelmien mukaisesti Lempäälän, Pirkkalan ja Tampereen kuntarajan ympäristöön tavoitellaan VT3 oikaisua ja sen yhteyteen uusia laajoja työpaikka-alueita sekä 2-kehää välille Pirkkala lentoasema- Sääksjärvi ja Sääksjärven aluekeskuksen kehittämistä. Myös Lempäälän kuntastrategian 2030 mukaisesti strategisena painopisteenä on Sääksjärven alueen kehittäminen elinvoimaiseksi.

Höytämön Omakotiyhdistys

Koskien suunniteltua, hyvinkin laajaa asuntoalueen rakentamista Lehtivuoren alueelle, samalla väestömäärän moninkertaistumista nykyiseen verrattuna, jäljelle jäävä vähäinen luonto ylikuormittuu - haluaisimme korostaa ympäröivän luonnon kestävyttä ja säilyttämistä .

Birgitan polku, joka on todella suosittu ulkoilureitti, tulisi säilyttää mahdollisimman hyvin nykyisessä muodossaan.

Mikäli Lehtivuoren rakennussuunnitelman toteuttamisvaiheessa tullaan avamaan uusi tieyhteys Paunun alueen kautta, sitä kautta syntyvä rakennusaikainen raskas liikenne voi osittain kohdistua Höytämöntielle, jota me vastustamme, koska Höytämöntie on rakennettu olemassa olevalle väestömäärälle ja huomioiden Höytämöntien erityispiirteet, alhaisen ajonopeuden, hidasteet sekä molemmin puolin tietä kevyelle liikenteelle (jalankulkijat, pyöräilijät) varatut kaistat, emme suosittele uuden tielinjan avaamista.

Väestömäärän kasvaessa Lehtivuoren alueella, Höytämöntielle saattaa kohdistua kasvavaa läpiajoa lasten koulukuljetusten yhteydessä sekä työpaikkaliikenteessä Lempäälän suuntaan. Pullonkaulana pidämme myös Kehätien moottoritien alikulun matalaa korkeutta (Kiillon päädyssä Kehätietä) korkeille kuljetuksille, tämä tulee huomioida niin uuden alueen väestön tarpeille kuljetuksissa kuin Kehätien varteen rakennettujen ja rakennettavien teollisuuslaitosten ja logistiikkakeskuksen useinkin korkeille kuljetuksille, ettei näitä kuljetuksia tulla ohjaamaan Höytämöntielle.

Ilmaisemme huolestamme Iso-Kyynäröjärven kantokyvystä, koska käsityksemme mukaan Lehtivuoren rakentamissuunnitelmaan kuuluu myös järven rannalle tulevat uimarannat/virkistysalueet. Höytämön Omakotiyhdistys on pitänyt velvollisuutenaan ylläpitää ja parantaa järven veden laatua ja elinvoimaisuutta jokavuotisilla kaislanniitoilla jo useiden vuosien ajan kunnan rahallisella avustuksella. Siksi katsomme, että kunnan tulisi edelleenkin tukea Höytämön omakotiyhdistyksen aloittamaa projektia kaislanniitosta säännöllisellä jokavuotisella toimintarahalla. Tämä lienee vähimmäistoimenpide järven tilan ylläpitämiseksi. Samoin Höytämön Omakotiyhdistys on pitänyt huolta uimarannan kunnosta jokakeväsillä puhdistustalkoilla ja sannaan levityksellä uimarannan alueelle.

Lisäksi olemme kiinnostuneita ollaanko suunnittelemassa raitiovaunuyhteyttä Ruskontielle.

Vastine

Merkitään tiedoksi näkemys luonnon ylikuormittumisesta.

Birgitan polku tulee säilymään alueella. Sen sijainti tulee osin muuttumaan, kun se yhteensovitetaan uuden maankäytön kanssa.

Lehtivuoren uuden asuinalueen asemakaavatyössä tehtyjen arvioiden mukaan rakentaminen on helpointa aloittaa Ruskontien suunnasta, jolloin rakentamiseen liittyvä liikenne ei vaikuttaisi Höytämöntielle ollenkaan. Suurin osa Lehtivuoren asukkaista tulee sijoittumaan lähemmäksi Ruskontietä kuin Paunun aluetta. Siinä vaiheessa, kun Lehtivuoren kokoojakuu yhdistyy Paunun Taavetintiehen ja Hirvitiehen voi alueella liikenne jonkin verran lisääntyä. Emme kuitenkaan näe, että tästä syntyisi Lehtivuoren asukkaille houkuttelevaa ajoreittiä edes koulun tai Lempäälän suuntaan, sillä uusi kokoojakatu yhteys Ruskontien kautta Sääksjärven keskusta taikka moottoritiele on sujuvampi ja lyhyempi. Pikemminkin voi käydä niin, että mm. paunulaiset alkavat käyttämään Höytämöntien sijaista uutta kokoojakatuyhteyttä Ruskontielle sen sujuvuuden vuoksi, mikä saattaa vähentää liikennettä Höytämöntiellä.

Yleiskaavassa on osoitettu uusi kokoojakuu yhteys valtatieltä Kehätielle etelänsuunnasta, mikä palvelee nimenomaan alueen nykyisiä työpaikka-alueita kuin suunniteltujakin. Tällöin alue ei ole enää pelkästään Kehätien alikulun varassa. Tämä vähentää myös korkeiden kuljetusten ohjautumista Höytämöntielle.

Merkitään tiedoksi omakotiyhdistyksen avustusten tarve jatkossakin.

Yleiskaavalla varaudutaan mahdolliseen raitiotieyhteyteen Tampereen suunnasta.

Toivion Omakotiyhdistys

Kaavan maankäyttö mukailee maakuntakaavassa esitettyä valtatie 3 niin sanottuja Puskiaisten oikaisua ja kakkoskehää, vaikka niiden toteuttaminen on epävarmaa. Kyseiset tieajatukset ovat alkuaan jo 1980-luvulta lähtöisin olevien vanhojen selvitysten sekä liikenteen ja väestönkasvun perusteella tehtyjä linjauksia. Niiden toteutuminen ei ole parhaillaan meneillään olevasta YVA vaiheesta huolimatta lainkaan todennäköistä, eikä toivottavaa.

Lentokentälle vievää kakkoskehää ei voida pitää välttämättömänä tieyhteytenä varsinkaan lentokentän tarpeita ajatellen. Tampereen lentoliikenne taantui jo ennen koronapandemiaa. Kehän osoittaminen esitettyllä tavalla nykyisten virkistysalueiden tai kaavaluonnoksessa esitettyjen asuinalueiden läpi kohti Pirkkalan puolella olevaa Pulkajärven Natura-aluetta ei luo hyvää ympäristöä, vaan on räikeässä ristiriidassa laadukkaan, turvallisen ja kestävä kehityksen mukaisen maankäytön kehittämisen kanssa.

Tielinjaukset pirstoivat suurehkon yhtenäisen metsäalueen Lempäälän ja Pirkkalan välistä. Aluetta käytetään laajalti koko Tampereen kaupunkiseudun, mutta myös erityisesti toivolaisten ja sääksjärveläisten lähivirkistykseen. Lisäksi se on tärkeä hiilinielu ja luonnon monimuotoisuuden takaaja. Tiestön luonnolle haitallisten vaikutusten lisäksi ympärille suunnitellut yritys- ja asuinalueet tie- ja katuverkostoineen tuhoavat metsän täysin.

Kuten luonnosvaiheessakin, ehdotamme jälleen osayleiskaavaehdotuksestakin, että osayleiskaava-alueen kasvu tulee ohjata Sääksjärven keskustaan sekä muihin nauhataajaman keskustoihin ja erityisesti tulevan lähijunal liikenteen asemien ympärille. Metsät tulee säilyttää pääosaltaan nykytilassa, koska niiden arvo muun muassa kuntalaisten virkistysalueina on suuresti kasvanut ja osoittautunut korvaamattomaksi. Tällöin keskustojen lähelle oleville alueille jää yhtenäisiä luonto- ja virkistysalueita.

Luontovaikutusten arviointi ja luontoselvitykset tulee tehdä huolellisesti ja kaikki mahdollisesti metsäalueiden tilaa heikentävät toimet varovaisuusperiaatteen mukaisesti. Kiitämme kaavoittajaa, että lisää vihreää on Kaitajärven ja Matojärven luona sekä Ammejärven eteläpuolella. Rajajärvet ja Kortejärvi ovat kuitenkin edelleen liian rajun rakentamisen pihdeissä kuten luonnosvaiheessakin. Ammejärven ja Kaitajärven laavuja yhdistävä Birgitan polun virkistysreitti yritysalueiden välissä on kaventunut liki puoleen aiemmin esitetystä, mikä ei ole hyväksyttävissä.

Vastine

Tampereen seudun kasvu oli viime vuonna ennätysnopeaa ja seutu vetää puoleensa niin yrityksiä kuin asukkaita myös Suomen ulkopuolelta. Tampereen seudulla on suunniteltu alueen hallittu kasvu ja kehitys pitkäjänteisesti Pirkanmaan maakuntakaavalla 2040 ja Tampereen seudun rakennesuunnitelmalla 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueille. Suunnitelmien mukaisesti Lempäälän, Pirkkalan ja Tampereen kuntarajan ympäristöön tavoitellaan VT3 oikaisua ja sen yhteyteen uusia laajoja työpaikka-alueita sekä 2-kehää välille Pirkkala lentoasema- Sääksjärvi ja Sääksjärven aluekeskuksen kehittämistä. Myös Lempäälän kuntastrategian 2030 mukaisesti strategisena painopisteenä on Sääksjärven alueen kehittäminen elinvoimaiseksi.

Sääksjärven osayleiskaavalla suunnitellaan ja varataan alueita myös kauemmaksi tulevaisuuteen, jotta alueen kokonaisuus ja rakenne voidaan kerralla suunnitella toimivaksi ja viihtyisäksi ja jotta kaikki alueelle asetetut tavoitteet saadaan täytettyä. Aluevarauksilla varmistetaan myös tulevaisuuden suunnitteluväri. Lempäälän maapoliittisen ohjelman mukaisesti kunta pyrkii vapaaehtoisin kaupun ostamaan alueet omistukseensa ennen niiden asemakaavoittamista, mikä luo epävarmuutta alueiden toteuttamisen järjestykseen ja aikataulutukseen. Siksi asuinalueita on osoitettu enemmän kuin asukastavoite edellyttäisi, jotta voidaan varmistua siitä, että saadaan kaavoitettua tulevalle väestönkasvulle riittävästi tilaa. Yleismääräyksiin lisätään seuraava määräys: *Ennen toteutumistaan uudet rakentamiselle varatut alueet toimivat maa- ja metsätalousalueina, missä on sallittua talousmetsän hoito mahdolliset luontoarvot huomioiden ja jokamiehen oikeuksiin perustuva virkistyskäyttö.*

Jatkuu seuraavalla sivulla..

Kaavaluonnoksessa olevat suoja-alueet Kortejärven, Ammejärven, Matojärven, Rajajärvien ja Kaitajärven luona ovat täysin riittämättömät, sillä liian laajalle osoitetut maankäyttömerkinnät jättävät vain kapeat soirot järvien ja rakennettujen ympäristöjen väliin. Rakentamisalueet on monin paikoin osoitettu myös luonnon kannalta erityisen merkittäville luo-alueille, joko niiden päälle tai aivan viereen, jolloin niiden olosuhteisiin kohdistuisi moninaisia erittäin haitallisia vaikutuksia. Käytännössä nykyään upean yhtenäisen metsän luonto- ja virkistysarvot tuhoutuisivat täysin. Niitä pitää pikemminkin vahvistaa, niin valtakunnallisten kuin paikallisten tavoitteiden mukaan, koska kaavaluonnoksessa esitetyllä poikkeuksellisen mittavalla uudella maankäytöllä Sääksjärven asukasluvu ja virkistysaluetarpeet moninkertaistuvat. Yhtenäisten metsäalueiden arvostus ja virkistyskäytön tarve jatkavat voimakasta kasvuaan myös tulevaisuudessa uusien asukkaiden lähivirkistysmetsänä. Ei ole nähtävissä mitään pakottavaa tarvetta uhrata Pirkkalan rajan ja Sääksjärven keskustan välisen alueen mittavat luonto- ja virkistysarvoja rakentamiselle.

Lisäksi ajallisesti pitkävaikutteisessa kaavoituksessa on huomioitava, että vuosikymmenet jatkunut yleinen luonto- ja virkistysalueiden arvostus yhä kasvaa ja valtatie 3 oikaisun poliittinen hyväksyttävyyks heikkenee. Esitettyä oikaisua ei todennäköisesti rakenneta ainakaan 10-20 vuoteen, ja hyvin mahdollisesti ei sen jälkeenkään. Todennäköisesti valtatie kehittämisen ajankohtaistuessa nousee esille valmistumassa olevassa yleissuunnitelmassa tutkimatta jätetty realistinen vaihtoehto nykyisen valtatie leventämiseksi lisäkaistoilla koko jaksolla Kulju-Lakalaiva-Pirkkala. Siksikään kaavaehdotuksen mukaiseen pääradan länsipuolisten metsäalueiden rakentamiseen ei tule tällä tietoa ryhtyä, vaan poistaa osayleiskaavaehdotuksesta sinne merkitty rakentaminen.

Lähijunaliikenteen aseman lähiympäristössä tehokas rakentaminen on suotavaa.

Multisillan Omakotiyhdistys

Multisillan meluntorjunta jää vaillinaiseksi, jos meluntorjunta ei yllä yhtenäisenä Lempäälän ja Tampereen rajan ylitse. Multisillan Omakotiyhdistys esittää, että Lempäälän kunta/ELY ottaisivat suunnitteluun/toteutukseen ko. meluseinän tai meluvallin, joka jatkuisi katkotta kuntarajan yli länsipuolella tietä. Meluaita rakentaa aivan moottoritien viereen 3,2 metriä korkeana, alkaen 50 metriä ennen kuntarajaa ja jatkuen etelään aina Sääksjärven liittymään saakka. Sääksjärven ja Multisillan alueen meluntorjuntaa on parannettava, sillä on suuri merkitys alueen asukkaiden viihtyisyyteen ja elämänlaatuun.

Vastine

Alueen luontoselvityksiä on täydennetty linnustoselvityksen täydennyksellä sekä lähde ja pienvesiselvityksellä. Niin uusien kuin tehtyjenkin selvitysten tulokset on otettu huomioon kaavaratkaisussa ja vaikutusten arvioinnissa.

Yleiskaavassa on huomioitu maakunnalliset ja seudullisesti merkittävät ekologiset yhteydet. Perimmäisen luontokokonaisuuden viheryhteyksiä etelän ja Rajajärven suuntaan on levennetty niin, että ne ovat 100-150 metriä leveitä.

Osayleiskaavan rakentamiseen osoitetut aluevaraukset voivat sisältää pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueen sisäisiä virkistys- ja puistoalueita. Alueen asemakaavoitusvaiheessa yhteensovitetään alueen maankäyttö mahdollisten luonnonarvojen kanssa yhteen niin, että luonnonarvot säilyvät. Lempäälässä säilyvät laajemmat yhtenäiset metsäalueet strategisen yleiskaavan mukaisesti Kirskanniemestä Valkeakosken rajalle sekä nauhataajaman länsipuolella Asemakylästä Kuokkalaan.

Jos tavoitteet alueen suhteen muuttuvat tullaan yleiskaavaa siinä tilanteessa päivittämään.

Multisillan Omakotiyhdistys

Valtatie 3 varrella on niin Sääksjärven osayleiskaavan alueella kuin sen ulkopuolella monia alueita, joiden meluntorjunta on puutteellista ja siihen tulisi saada parannusta. Lempäälän kunta ajaa aktiivisesti asiaa Pirkanmaan ELY-keskuksen suuntaan, joka on lupailut käynnistää hankkeen meluntorjunnan suunnittelusta lähivuosina.

Vastineet muistutuksiin

Sääksjärven osayleiskaavaehdotus oli nähtävillä 3.4.-12.5.2024.

Osayleiskaavaehdotuksesta saatiin 34 muistutusta ja 1 vetoomus.

Muistutuksista on esitetty lyhennelmät ja jaotellut aihepiireittäin

- [Kiilto](#)
- [Pirkanmaan yrittäjät](#)
- [Tampereen kauppakamari](#)
- [Koko kaava-alueella koskevat muistutukset](#)
- [Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet](#)
- [Lehtivuoren kaavaratkaisut](#)
- [Virkistysalueet](#)
- [Liikenne ja hulevesi](#)
- [Meluntorjunta](#)
- [Pirttilahdentien, Mustanniementien ja Puskiaistentien ympäristöjen kaavaratkaisut](#)
- [Kortejärvenojan venevalkama](#)
- [Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset](#)

Kiilto

Ensinnäkin halutaan antaa positiivista palautetta meitä kiinnostavan alueen kaavoituksen rohkeasta kehittämisestä mahdollisen VT3:n kehityksen tukemana.

Siirtoviemäri ja runkovesijohdon rasite

Nykyisen Tampereentien yhteydessä kulkeville kaavaehdotuksessa rasitteiksi merkityille siirtoviemäriille ja runkovesijohdolle (kuva 1) tulisi miettiä kaavaan vaihtoehtoinen kulkureitti esimerkiksi uuden Tampereentien linjauksen yhteyteen. Nykyisellä sijainnillaan rasite estää nykyisen Tampereentien maa-alueen hyödyntämisen tulevaisuudessa ja rajaa muuten erinomaisen muutoksen hyötyjä merkittävästi. Viemäri- ja vesiratkaisuja ei ole ymmärrettävästi vielä suunniteltu tässä vaiheessa, mutta todennäköisesti siirtoviemäriin ja runkovesijohtoon tarvitaan suhteellisen isot muutostyöt joka tapauksessa moottoritien ylityksen/alituksen kohdalle. Päätöksiä asiasta tehdään varmasti vasta myöhemmin, mutta kaavoituksen tulisi sallia myös vaihtoehtoisia toteutustapoja kokonaishyöty silmällä pitäen.

Yleiskaavamääräykset – hulevedet

Ehdotamme, että yleiskaavamääräyksiin lisätään soveltuvin osin esim. hulevesien käsittelyn yhteyteen, että mahdolliset uudet vaatimukset on otettava huomioon muutosten yhteydessä, mutta nykyisiin toteutettuihin ratkaisuihin ei tarvitsisi tehdä automaattisesti muutoksia. Ilmeisesti tämä on kohtuullisen yleinen käytäntö ja ehkäpä kaavoittajankin ajatus.

Vastineet

Siirtoviemäri ja runkovesijohdon rasite

Johtolinjauksille on tehty kaksi vaihtoehtoista linjausta Kiillon kohdalle, toinen kulkee nykyisen Tampereentien linjauksen vieressä ja toinen on uuden Tampereentien linjauksen vieressä.

Yleiskaavamääräykset - hulevedet

Hulevesimääräykset tulee ottaa huomioon, kun uutta maankäyttöä suunnitellaan alueelle.

Pirkanmaan yrittäjät

Toimivilla liikenneyhteyksillä on keskeinen merkitys elinkeinoelämälle. Vaikutukset näkyvät etenkin yritysten sijoittumispäätöksissä sekä kilpailukyvyssä. Sääksjärven osayleiskaavan ehdotuksessa on huomioitu Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitetut merkittävät liikenneväylävaraukset eli valtatie 3:n oikaisu sekä Tampereen 2-kehä.

Valtatie 3:n oikaisu on merkittävä hanke, jonka vaikutukset tulevat ulottumaan koko Pirkanmaan alueelle. Sen avulla pyritään sujuvoittamaan kuljetuksia ja vähentämään ruuhkia, mikä tukee suoraan pk-yritysten kilpailukykyä ja tarjoaa paremmat mahdollisuudet toiminnan kasvattamiseen ja kehittämiseen paitsi valtatievälittömässä läheisyydessä myös laajemmin Pirkanmaalla. Oikaisu tukee myös Tampere-Pirkkala lentokentän toimintaa, mikä on keskeistä etenkin kansainvälisille markkinoille suuntautuville yrityksille.

Uusien työpaikka-alueiden sijoittaminen strategisille paikoille valtatie 3 oikaisun varrella sekä 2-kehään tukeutuen, luo toimivat puitteet monipuoliselle yritystoiminnalle, ja niiden lähelle sijoittuvat pk-yritykset hyötyvät suuresti paremmasta näkyvyydestä ja saavutettavuudesta. Odotamme, että nämä alueet houkuttelevat laajasti uusia investointeja ja synnyttävät toivottuja seudullisia suurteollisuusalueita, mikä luo uusia mahdollisuuksia ja työpaikkoja Pirkanmaalle.

Koko tieverkon toimivuus on välttämätöntä pk-yritysten kilpailukyvyille, joka riippuu kuljetusten nopeudesta, kustannustehokkuudesta ja häiriöttömyydestä. Valtatie 3:n oikaisu on tässä keskeisessä asemassa, sillä sen on todettu tuovan myönteisiä vaikutuksia nopeuteen ja liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Pk-yritykset ovat elinkeinoelämän selkäranka, ja niiden kasvu ja menestys ovat meidän kaikkien etu. Tämän vuoksi on tärkeää, että kaavoitusprosessissa tunnustetaan ja priorisoidaan pk-yritysten tarpeet.

Vastineet

Merkitään tiedoksi.

Tampereen kauppakamari

Sääksjärven osayleiskaavan ehdotuksessa on erinomaisesti huomioitu Pirkanmaan maakuntakaavassa osoitetut merkittävät liikenneväylävaraukset eli valtatie 3 parantaminen sekä ns. 2-kehä. Näiden väylähankkeiden edistäminen osayleiskaavan kautta on erittäin tärkeää koko seudun ja maakunnan elinkeinoelämän kehittymiselle. Valtatien 3:n oikaisu vähentää liikennehäiriöitä ja säästää matka-aikoja. Kun ajokilometrit vähenevät, vähenevät myös energiakulutukset ja päästöt.

Elinvoiman näkökulmasta oikaisun myönteiset vaikutukset osuvat etenkin teollisuuteen sekä tukku- ja vähittäiskauppaan, rakentamiseen sekä kuljetusten ja varastoinnin toimialoille. Oikaisu ja järjestelyratapihan siirto antaisivat mahdollisuuden täysin omaa luokkaansa olevan sisämaan logistiikkakeskuksen rakentamiselle.

Liikenneyhteydet ovat myös merkittävä tekijä yritysten sijoittumispäätöksissä. Valtatien 3 oikaisu sujuvoittaa kuljetuksia ja tukee siten osaltaan yritysten toimintaa ja toiminnan jatkamista Lempäälässä. Seudun kehitykseen vaikuttaa myönteisesti myös se, että VT 3:n oikaisu tukee osaltaan Tampere-Pirkkalan -lentokentän toimintaedellytyksiä.

VT 3:n oikaisulla on suuri merkitys myös seudun ruuhkien vähentymiseen ja yleisen liikenneturvallisuuden parantumiseen.

Uudet työpaikka-alueet (TP-4 ja TP-5) tukeutuvat vahvasti valtatie 3 oikaisuun ja 2-kehään ja sijoittuvat valtatie 3 oikaisun varteen näkyville ja liikenteellisesti hyvillä paikoilla. Toteutuessaan työpaikka-alueet sijoittuvatkin yritystoimintaa houkuttelevaan paikkaan ja edistävät osaltaan toivottujen seudullisten suurteollisuusalueiden syntymistä Pirkanmaalle. Kaavaehdotuksessa on osoitettu uusi työpaikka-alue myös Ruskontien varteen, mikä turvaa osaltaan alueen edelleen kehittämisen työpaikka-alueena.

Tieverkon toimivuus vaikuttaa merkittävästi yritysten kilpailukykyyn. Liikenteen tarpeista keskeisimmät liittyvät kuljetustarpeisiin lähes toimialasta riippumatta - kuljetuksilta odotetaan toimintavarmuutta ja kustannustehokkuutta. Tämä edellyttää tieverkon hyvää palvelutasoa. Tärkeitä tekijöitä palvelutason muodostumisessa ovat mm. välityskyky, nopeus ja häiriöttömyys. Nämä kaikki ovat tekijöitä, joihin valtatie 3 oikaisulla on myönteistä vaikutusta.

Valtatien 3 oikaisulla voidaan muiden ohikulkuteiden tapaan olettaa olevan uusia työpaikkoja synnyttävä vaikutus. Työpaikka-alueille valtatie 3 oikaisun varrella on arvioitu syntyvän suuruusluokkaa 1 600 uutta työpaikkaa. Toteutuessaan kyseessä on merkittävä lisäys (21 %), sillä kunnassa on nykyisin noin 7 700 työpaikkaa. Myös valtatie 3 oikaisun rakentamisella on huomatta työllistävä vaikutus. Tien rakentamisen välitön ja välillinen työllisyysvaikutus on yhteensä suuruusluokkaa 1 000 henkilöä. Laajemmassa mittakaavassa kaava luo uusia työpaikka-alueita koko kaupunkiseudun kannalta merkittäville paikoille nivoen Lempäälän ja Pirkkalan alueita sekä Lempäälän ja Tampereen alueita yhteen 2-kehän ja valtatie 3 oikaisun alueilla.

Vastineet

Merkitään tiedoksi.

Koko kaava-alueita koskevat muistutukset

1. Mitenkä hoidetaan koulujen ja päiväkotien kapasiteetti Sääksjärven alueella, kun merkittävä määrä uusia asukkaista muuttaa alueelle? Jo nyt Sääksjärven koulu on ahdas, ja alueen olemassa oleviin päiväkoteihin vaikea saada pätevää henkilökuntaa.
2. Yleisesti Sääksjärveä kehitettävä suunnitelmien mukaisesti. Puskiaisten tielinjaukset ja kehä 2 mahdollistavat asutuksen ja työpaikka-alueiden synnyt, molemmat tärkeitä Lempäälän kehitykselle.
3. Sääksjärven kaavaa olen odottanut kohta 60 vuotta. Kannatan lämpimästi Puskiaisten tietä sekä Lehtivuorihanketta. Perustelut: Puskiaisten tienvarteen uusia työpaikkoja, luonto ei isommin häiriinny. Lehtivuoreen sopii asutusta, yli puolet alueesta jää vielä luonnon varaiseksi. Tie Paunusta Ruskontielle vähentää Höytämön läpikulkua. Mitä enemmän asukkaita, sitä paremmat mahdollisuudet saada palveluja alueelle.
4. Kaavaehdotus ei huomioi kylliksi alueen nykyisiä asukkaita eikä alueen arvokasta luontoa. Tällaista tulevaisuutta Sääksjärvelle ei haluta. Tämä ehdotus lisää nykyisen ja tulevan asuinalueen melua merkittävästi, vähentää alueen erittäin arvokasta lähiluontoa ja kaventaa virkistysmahdollisuuksia. Suunnitelmassa maalailaan ratkaisuja, jotka sekä tuhoavat ainutlaatuisia lähiluontoa että lupailevat epärealistisia ”palveluita”. Nykyisiä helposti saavutettavia lähiliikunta- ja virkistäytymisalueita kaiken ikäisille alueen asukkaille ei suunnitelmassa arvosteta lainkaan.
5. Metsää ei tule kaavoittaa asuinalueeksi osayleiskaavassa ehdotetulla tavalla. Koko alueen ja lähiluonnon kehitystä tulisi tarkastella paljon maltillisemmin ja paljon pidemmällä tulevaisuuden aikavälillä.
6. Asuntojen kaavoittaminen Sääksjärvelle on varmaankin ylipäätään hyvä asia. Määrä saattaa olla yläkantissa, mutta eihän kaikkea ole pakko toteuttaa. Paikallisympäristö on erinomainen asia ja edistystä. Raideliikenteen kehittäminen ja sen käytön lisääminen on investointia puhtaampaan tulevaisuuteen. Pysäkki ehkä hyvinkin kannattaa perustaa siinäkin tapauksessa, että väestömäärä Sääksjärvellä ei kasva valtavasti.

Vastineet

1. Sääksjärven osayleiskaavassa on varattu uusille päiväkodeille alueita uusien asuinalueiden yhteyteen. Sääksjärven koululle rakennetaan juuri laajennusta, joten sen kapasiteetti tulee riittämään.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Merkitään tiedoksi.
4. ja 5. Sääksjärven osayleiskaava-alueelle on laadittu lain edellyttämät riittävät selvitykset luonnonarvojen osalta ja todetut arvot on otettu huomioon kaavassa. Alueen virkistysarvot on pyritty ottamaan paremmin huomioon kaavaehdotusvaiheessa: virkistysalueiden laajuutta, yhtenäisyyttä ja kytkeytyvyyttä toisiinsa on parannettu. Lisäksi alueelle on laadittu virkistysvisio, missä on hahmoteltu merkittävän Birgitan polun linjausta mm. Sääksjärven keskustan alueella, latureittien sijainteja ym. Visiossa on alueelle esitetty enemmän virkistystoimintoja kuin niitä nyt siellä on. Ja pääosin nykyiset reitit ja laavut säilyvät ennallaan.
6. ja 7. Väyläviraston ohjeen Uudet junaliikenteen seisakkeet (36/2019) mukaan kaupunkiseudun lähijunaliikenteen on tarkoitus tarjota nopea ja vuoroväliltään tiheä (vähintään 2 vuoroa tunnissa) joukkoliikenteen runkoyhteys kaupunginosakeskustojen välillä. Lähijuna soveltuu reiteille, joilla matkustajamäärät ovat suuria. Lähijunaseisakkeiden tulee sijaita keskeisillä paikoilla kaupunkirakenteessa, jotta ne ovat helposti saavutettavissa kävellen, pyöräillen ja joukkoliikenteellä. Myös henkilöautojen toimivat liityntäyhteydet tukevat liikennejärjestelmän toimivuutta, kun kaupunkiseudun reunoilla asuville ihmisille tarjotaan mahdollisuus käyttää junaa osana matkaketjua.

jatkuu seuraavalla sivulla..

Koko kaava-alueetta koskevat muistutukset

7. Sääksjärven ei tarvitse kasvaa valtavasti. Tykkään siitä nimenomaan kylämäisyyden vuoksi, sen voi hyvin säilyttää. Sääksjärvelle ei tarvita valtavaa määrää palveluja eikä siitä tarvitse tehdä mitään isoa keskustaa vaan maltillisesti kehittää. Ei ole mitään mieltä eikä kestäväällä pohjallakaan kasvattaa lyhyessä ajassa asukaslukua moninkertaiseksi nykyiseen verrattuna. Uusia kauppakeskuksia ei tänne tarvita, niitä on muutenkin joka puolella ihan riittämiin. Tässä on sekä Tampere, Pirkkala (Partola) että Ideapark ja niiden palvelut riittävän lähellä.
8. Sääksjärven osayleiskaavan valmistelussa on merkittävästi ohitettu MRL 62§:n vaatimus siitä, että valmisteluvaiheen vuorovaikutuksessa osallisilla tulee olla mahdollisuus sekä osallistua että sanoa mielipiteensä kaavoituksen lähtökohdista, tavoitteista ja mahdollisista vaihtoehdoista.
9. Suunnitelma ei mitenkään kunnioita asukkaiden näkemyksiä hyvästä asuinympäristöstä. Lisäksi suunnitelman tavoitteet ovat räikeästi ristiriidassa EU-tasojen, kestävään hyvinvointiin ja vihreään siirtymään liittyvien tavoitteiden kanssa, jotka koskevat mm. luontokatoa, hiilinielujen säilyttämistä ja lisäämistä, luonnon ennallistamistavoitteita ja luonnon moni-muotoisuuden säilyttämistä. Missä on asukkaille kerrottu valitun lähtökohdan todellisista vaikutuksista liikenteeseen, luontoalueiden säilymiseen ja käytettävyyteen tai elinolojen muuttumiseen? Eikö käyttäjät ole parhaimmat asiantuntijat määrittämään sitä, mikä on kehitystä parempaan suuntaan tai mikä on laadukas elinympäristö? Suunnitelmassa ei mitenkään myöskään tuoda esiin, miten se tukisi vihreän siirtymän ja ilmastonmuutoksen hillinnän tavoitteita esimerkiksi yritystoiminnan tai liikenteen osalta. Pelkkä oletamus paikallisjunaliikenteen alkamisesta ei tätä anna.
10. Erityisesti huomiota kiinnittää se, miten huonosti suunnittelussa on ollut mukana energiamurros ja rakennusten energiatehokkuusvaatimusten muutokset sekä niiden vaikutukset koko maankäytön ja rakentamisen lähtökohtiin.

Vastineet

- Jatkuu edelliseltä sivulta..* Kaupunkiseudun lähijunaliikenteen seisakkeen arviointikriteerinä on, että 2,5 km säteellä tulee olla vähintään 10 000 asukasta/työpaikkaa tai kaavoitettu maankäyttöä vähintään 10 000 asukasta/työpaikkaa. Sääksjärvellä on 2,5 km etäisyydellä tulevasta aseman paikasta 4250 asukasta (2018) ja 1650 työpaikkaa (2015). Eli alueelta puuttuu 4100 asukasta/työpaikkaa, jotta kriteerit täyttyisivät.
8. Valmisteluvaiheen osallistaminen on tehty maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti: kaavaluonnos on ollut nähtävillä 13.1.-17.2.2021, jonka aikana osallisilla on ollut mahdollisuus sanoa mielipiteensä. Nähtävilläolon aikana järjestettiin 5 keskustelutilaisuutta eri puolilla Sääksjärveä. Mahdollista oli antaa palautetta karttasovelluksen kautta, sähköpostilla ja kirjeitse. Lisäksi on järjestetty myös ylimääräisiä tilaisuuksia osallistua kaavoitukseen, mm. koululaisten osallistaminen ja osallistuminen ympäristötorille.
 9. Kaavaselostuksen ja sen liitteiden vaikutusten arvioinneissa on arvioitu kaavan vaikutuksia mm. ilmastoon, väestöön, liikenteeseen ja luontoon. Kaavan laatiminen on eri tavoitteiden yhteensovittamista ja siten kaikkia toiveita ei voida ottaa huomioon parhaalla mahdollisella tavalla.
 10. Yleiskaavalla on yleispiirteinen suunnitelma, millä ei suoraan ohjata rakentamista ja siksi sillä ei pystytä antamaan tarkkojen rakentamista koskevia määräyksiä. Alueiden asemakaavoissa asioihin voidaan kiinnittää enemmän huomiota.

Koko kaava-aluetta koskevat muistutukset

11. Huolta myös herättää se, ettei kaavoitusprosesseissa aiemmin annetut muistutukset ole mitenkään otettu huomioon esimerkiksi luontoselvityksissä ja niiden johtopäätöksissä. Asukkaat kuitenkin lienevät yksi keskeinen havaitsijaryhmä elinympäristössään.
12. Pirkkalaisina olemme erittäin huolissamme Pirkkalasta Lempäälään ulottuvan metsäalueen luonnosta niin paikallisesti kuin myös laajemmassa perspektiivissä. Kaavaehdotus ei ota riittävästi huomioon käsillä olevaa ilmastomuutosta eikä luontokatoa. Luonnon monimuotoisuus pitää ottaa huomioon kaikissa suunnitelmissa ja hankkeissa. Jos luontohaittoja ei voida välttää, haitat hyvitetään ennallistamalla tai suojelemalla korvaavia luontoalueita toisaalla. Luonnon monimuotoisuuskartoitusten, luontoselvitysten ja kestävän, fossiilittoman liikenteen on oltava uuden kaavoituksen keskiössä. Nyt esitetty kaavaehdotus on laiminlyönyt kaiken tämän. Luontoselvitykset ovat täysin puutteellisia ja vaikuttaa siltä, että todellisen selvityksen sijaan tarkoitus onkin ollut vain täyttää ”lain kirjain” eli kuitata selvitys tehdyksi. Todellinen uudenlainen kaavoitus ei peittoa rakentamisen alle arvokkaita virkistysalueita eikä saarra monimuotoisuudeltaan rikkaita luontokohteita ja altista niitä massiiviselle virkistyskäytölle, joka käytännössä tuhoaa ne. Myös väylähankkeet perustuvat yhtä lailla vanhentuneeseen ajatteluun ja niitä on päivitettävä: kuten valtakunnallisissa alueidenkäyttötavoitteissa (VAT) todetaan, ”toimivaa liikennejärjestelmää edistetään ennen kaikkea kehittämällä olemassa olevia liikenneyhteyksiä ja verkostoja”. Puskiaisten oikaisu ei ole tämän tavoitteen mukainen. On odotettavissa että hanke tulee kaatumaan viimeistään siinä vaiheessa kun sen rahoitus tulee eduskunnan päätettäväksi, koska se ei ole taloudellisesti mielekäs eikä ekologisesti kestävä. Siksi myöskään Sääksjärven osayleiskaavaa ei tule perustaa näiden tielinjausten varaan.

Vastineet

11. Kansalaishavainnot luonnonarvoista on otettu huomioon ja ennen kaavan hyväksymiskäsittelyä mm. Lehtivuoren alueelta on selvitetty liito-orava ja lähteet. Selvityksissä todetut luontoarvot on osoitettu kaavakartalle niitä turvaavilla merkinnöillä ja kaavaratkaisuja on tarkistettu niin, että ne eivät vaaranna näitä luontoarvoja.
12. Merkitään tiedoksi. Kaavaselostuksen ja sen liitteiden vaikutusten arvioinneissa on arvioitu kaavan vaikutuksia mm. ilmastoon, väestöön, liikenteeseen ja luontoon. Luonnonmonimuotoisuus on otettu huomioon yleiskaavassa. Yleiskaavan selvitykset ovat lain mukaisesti riittäviä yleiskaavatasoisia selvityksiä.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

Yhteenveto LemPi-metsän muistutuksesta ja 11 yksityisen henkilön muistutuksesta. LemPi-metsän muistutuksen on allekirjoittanut 47 henkilöä. Muistutuksesta ei käynyt ilmi allekirjoittaneiden asuinpaikkaa tai sitä ovatko he kaavan osallisia.

1. Millaisia todellisia vaikutusmahdollisuuksia on Puskiaisten oikaisun osalta? Kenellä on viime kädessä päätösvalta suunnitelmien toteuttamisessa? Miksi selvityksissä on virheellistä tietoa sisältävä ”Valtatien 3 oikaisun Lempäälä-Pirkkala merkitys elinkeinoelämälle ja yritystoiminnalle, Sitowise, 2023”?
2. Pirkkalassa asuvana pidän huonona, että asutus tulisi koko ajan lähemmäksi Pirkkalan luontopolkuja ja kaataisi samalla osaa Lempäälän poluistakin. Jos kaava toteutuisi, niin asuminen lähellä Kaitajärveä toisi melua, ja minun ja muiden tulisi etsiä muuta rauhallista paikkaa. Lempäälän tulee kasvaa siellä, missä kasvua on jo ollut esim. tiivistämällä, mutta metsiä ei pidä kaataa. Suosittelen, että valmistelu keskeytetään välittömästi, olen stressannut jo aivan liikaa lähiluonnon katoamista Pirkkalassa ja tulen puolustamaan jokaista puuta myös Lempäälän puolella lähiluonnossa.
3. Sääksjärven osayleiskaava tuhoaa yhtä Tampereen seudun saavutettavimpia ja suurimpia yhtenäisiä metsäalueita. Luontoa ei voida saada takaisin, jos se mennään pirstaloimaan pieniin palasiin. Kaavan dokumenteista löytyy liitteenä luontovaikutusten arviointi. Kartoissa näytetään luontoarvoiltaan tärkeitä alueita, joiden viereen kaavallaan rakennettua ympäristöä. Onko otettu huomioon, että isolla yhtenäisellä metsäalueella ilman melusaastetta on itsessään suuri luontoarvo? Onko otettu huomioon, kuinka merkittävät luontoalueet ja niiden ekosysteemit selviävät, kun yhteys muuhun luontoon katkeaa ja ekosysteemit pienenevät? Miksi Sääksjärven kaavaan on suunniteltu rakentamista luontoselvityksen punaisille alueille? Onko Sääksjärven kaavassa otettu huomioon Tampereen kaupunkiseudun laatimat ohjeistukset ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja varautumiseen? Miten voidaan suunnitella ison metsäalueen pirstaloitumista samaan aikaan, kun kuntia ohjeistetaan huomioimaan viherverkostot ja lisäämään ekologisia yhteyksiä? Haluan, että Sääksjärven osayleiskaavaa muutetaan niin, että Lempäälän kunta säästää yhtenäisen metsäalueen ja puoltaa nykyisen vt 3:n parantamista. Liiketoimintaa ja asutusta voidaan tuoda sinne, missä on jo rakennettua ympäristöä.

Vastineet

1. Valtatie 3 oikaisu on Pirkanmaan ELY-keskuksen hanke ja valtio tekee sen toteuttamispäätökset. Valtatien 3 oikaisun merkitys elinkeinoelämälle ja yritystoiminnalle-selvityksen virheet on korjattu.
2. -5. Tampereen seudun kasvu oli viime vuonna ennätyksellisen nopeaa ja seutu vetää puoleensa niin yrityksiä kuin asukkaita myös Suomen ulkopuolelta. Tampereen seudulla on suunniteltu alueen hallittu kasvu ja kehitys pitkäjänteisesti Pirkanmaan maakuntakaavalla 2040 ja Tampereen seudun rakennesuunnitelmalla 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueille. Suunnitelmien mukaisesti Lempäälän, Pirkkalan ja Tampereen kuntarajan ympäristöön tavoitellaan vt3 oikaisua ja sen yhteyteen uusia työpaikka-alueita sekä 2-kehää välille Pirkkala lentoasema- Sääksjärvi ja Sääksjärven aluekeskuksen kehittämistä. Myös Lempäälän kuntastrategian 2030 mukaisesti strategisena painopisteenä on Sääksjärven alueen kehittäminen elinvoimaiseksi.

Valtatien 3 oikaisu ja muut alueen suunnitelmat laajentavat ja suuntaavat seudun kaupunkirakenteen kasvua hallitusti keskeiselle ja edulliselle alueille ekologisesti kestäväällä tavalla. Ne edistävät kestävää alueidenkäytön suunnittelua, mikä parantaa yhteiskunnan toimivuutta, rakennetun ympäristön laatua ja ihmisten arjen sujuvuutta. Uudet väylät vahvistavat kaupunkiseudun keskusalueiden verkostoa ja niillä on merkittävä vaikutus Sääksjärven alueen kehittämiseen aluekeskukseksi ja liikenteelliseksi solmukohtaksi. Aluekeskustamainen kehitys edellyttää myös palveluiden läheisten metsäalueiden rakentamista, jotta saadaan riittävä asukas pohja tulevalle juna-asemalle.

Jatkuu seuraavalla sivulla...

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

4. Lempäälän/Sääksjärven ja Pirkkalan välinen metsä on verraton metsä ja erinomainen luontovirkistysalue kaikkina vuodenaikoina. On hienot ulkoilu- ja retkeilymaastot, kasvillisuus, linnusto ja eläimet, lisäksi syksyllä hyvät marjastusmahdollisuudet ja talvella upeat hiihtoladut. Tällaiset alueet ovat alueen asukkaille tärkeitä sekä luontokokemusten ja -yhteyden että fyysisen ja henkisen terveyden kannalta. Lempäälän/Sääksjärven ja Pirkkalan välisestä metsäalueesta voisi tehdä osan Tampereen kaupunkiseudun virallisia keuhkoja.
5. Puskiaisten moottoritieoikaisu on kaavassa kaiken pahan juuri, näköala jostain 1970-luvulta. Nykyisyyden ja etenkin tulevaisuuden näkökulmasta uusi moottoritiepätkä on jo hölmöläisten hommaa. Lempäälän olisi pitänyt ajallaan asettua tätä vastustamaan kuten Pirkkalan kunta teki. Moottoritieoikaisuun on kaavassa sitten liitetty lisää pöljyyksiä. Metsän kaataminen moottoritiepätkän tieltä haittaa sekä luontoa että ihmisiä – ihmisiä retkeilijöinä mutta myös ihmisten tulevaisuutta. Teollisuusalueet moottoritiepätkän eteläpuolelle aiheuttaisivat sitten vielä lisää metsän kaatamista. Eikö Lempäälässä muka ole muita alueita mihin varata tilaa uusille teollisille työpaikoille - sellaisissa paikoissa jotka jo ovat rakennettua seutua ja ihmisen voimakkaan vaikutuksen piirissä? Ja vielä tämä uusi kauppakeskus lähelle Pirkkalan rajaa, paikkaan jossa muutoin on ns. ei mitään. Perustuu oletukselle, että autolla liikkuminen ja tavarankäytön ostoneen voivat loputtomiin vain lisääntyä ilman mitään haittavaikutuksia. Lisäksi kauppakeskus sijaitsee Sääksjärven nykyisestä asutuksesta sen verran syrjässä, että sinne pitäisi mennä autolla. Riskinä on se, että palvelut heikkenevät siellä missä ihmiset asuvat. Mieluummin kauppoja ja muita palveluita lähelle asukkaita, kiitos.
6. Maakuntakaavan suurissa infrahankkeissa kuten Puskiaisten moottoritieessä, 2-kehätiessä ja järjestelyratapihan siirrossa on kuitenkin suuria epävarmuuksia sekä esiin tuotuja seikkoja, joiden vuoksi osayleiskaavaa ei tule niiden varaan laatia. Puskiaisten moottoritie, 2-kehätie ja järjestelyratapiha eivät välttämättä tule koskaan toteutumaan Lempäälään edes osittain eikä niiden aikataulusta ole mitään varmuutta. Tampere ja Pirkkala ovat linjanneet jo, että Puskiaisten moottoritietä ei tule rakentaa ennen kuin nykyistä väylää on parannettu. Voi hyvin olla, ettei sen jälkeen uudelle väylälle ole liikenteellisesti lainkaan tarvetta, koska nytkin liikenteelliset perusteet ovat olleet sivuosassa kaavoituksellisiin nähden. 2-kehätielle ei myöskään ole liikenteellistä tarvetta.

Vastineet

Valtatien 3 oikaisun ja 2-kehän varrelle suunnitellulla maankäytöllä turvataan seudun tulevaisuuden yritystonttivaranto ja sen kehitys. Pirkanmaan maakuntakaavassa, Tampereen kaupunkiseudun rakennesuunnitelmassa ja Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksessa (23.2.2024) valtatie 3 oikaisun varrelle sijoitetut yritys- ja työpaikka-alueet ovat merkittäviä, joiden kautta syntyy aivan uusi keskittymä tukemaan Lempäälän ja Tampereen kaupunkiseudun monipuolista yritysraakentamista. Alueet tulevat olemaan valtatie 3 oikaisun ja 2-kehän rakennuttua erittäin hyvin saavutettavissa niin seudullisesti kuin valtakunnallisestikin. Kaikkienensa alueelle sijoittuu puolet Lempäälän tulevaisuuden yritystonttivarannosta (5000–7500 työpaikkaa).

Jos pääradan länsipuolisilta alueilta poistetaan lähes kaikki kaavamerkinnot, Sääksjärven osayleiskaava ei täyttäisi sille asetettuja tavoitteita mm. palvelu- ja raidekeskustan, uusien asuinalueiden ja yritysalueiden osalta.

Pirkkalan rajan tuntuman sijoittuva kaupallisten palveluiden alue on tarkoitettu reservialueeksi Marjamäelle ja sinne voi sijoittua paljon tilaa vaativaa kauppa, mitä ei voi sijoittaa tiiviiseen yhdyskuntarakenteeseen.

Sääksjärven osayleiskaava-alueelle on laadittu lain edellyttämät riittävät selvitykset luonnonarvojen osalta ja todetut arvot on otettu huomioon kaavaehdotuksessa. Alueen virkistysarvot on pyritty ottamaan paremmin huomioon: virkistysalueiden laajuutta, yhtenäisyyttä ja kytkeytyvyyttä toisiinsa on parannettu. Lisäksi alueelle on laadittu virkistysvisio, missä on hahmoteltu merkittävän Birgitan polun linjausta mm. Sääksjärven keskustan alueella, latureittien sijainteja ym. Visiossa on alueelle esitetty enemmän virkistystoimintoja kuin niitä nyt siellä on. Ja pääosin nykyiset reitit ja laavut säilyvät ennallaan.

6. Vain osa Sääksjärven osayleiskaavan aluevarauksista on sidottu vt 3 oikaisun tai 2-kehän toteutumiseen, muuten kaavan toteutuminen on mahdollista riippumatta väylähankkeiden toteutumisesta.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

7. Kaavakartan perusteella kaikki uudet ulkoilureitit ja viherkäytävät olisivat n. 50-250 metrin levyisiä. Kyllä niiden keskellä kulkevalta pururadalta näkee ja etenkin kuulee metsän läpi kummallakin puolella olevat teollisuus- ja kerrostaloalueet. Puhumattakaan moottoritiestä ja kehätiestä, joiden melu kaava-aineistossa olevan mallinnuksenkin mukaan olisi merkittävää koko metsäalueella. Melu kaavan LemPi-metsän alueella olisi niin merkittävää, että edes yöaikaan ei alueella päästäisi alle 40 dB:n äänimaiseman kuin hyvin pienellä alueella. Kuinka paljon meluun voidaan vaikuttaa väylähankkeessa? Yleissuunnitelman perusteella ei juuri lainkaan, koska meluntorjuntaa ei tule metsäalueelle laisinkaan.
8. Osayleiskaavaehdotuksen kaavaselostukseen on otettu otteita Puskiaisten moottoritiehankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista (YVA)17. Otteista on jätetty pois mm. seuraavat YVA:ssa mainitut kohdat, jotka olisi tärkeää huomioida mm.:
 - ...Luonnonympäristöä häviää ja/tai heikentyy laajoilta alueilta. Ekologisella maisematasolla ympäristö pirstoutuu ja ekologist yhteydet heikentyvät...
 - ...Mikäli maankäyttö ja muut infrastruktuurihankkeet toteutuvat maakuntakaavan osoittamassa laajuudessa, luonnonympäristöä muuttuu laajoilta alueilta ja vaikutus saattaa olla pahimmillaan merkittävän haitallinen...
9. Vaikutukset tulevat olemaan merkittäviä alueen herkille pienvesistöille eikä minkäänlaisilla lievennystoimilla näitä haittavaikutuksia pystytä mitä todennäköisimmin täysin eliminoimaan.
10. Kaavaehdotus ei vastaa alueen hulevesihaasteisiin. Sipilän alueella on jo nykyisellään ongelmia hulevesien suhteen ja Sääksjärven vedenlaatu on heikentynyt Kortejärvenojan tuoman ravinne- ja haitta-ainekuormituksen vuoksi. Lehtivuoren massiivisen uuden asuinalueen hulevedet johdettaisiin Iso-Kyynäröön, jota jo entuudestaan rasittaa moottoritien hulevedet suolauksineen. Hulevesien viivytysallas on jopa sijoitettu järven rannassa olevan luonnon lähteen yläpuolelle. Olisiko vaara vedenpinnan vaarallisesta noususta lisääntyvien hulevesien myötä mm. Iso-Kyynärössä?

Vastineet

7. Perimmäisen, Lehtivuoren ja Kaitajärven alueille on yleiskaavassa osoitettu laajemmat virkistysalueet, jotka leveyksiensä puolesta mahdollistavat luontokokemuksen ilman rakennetun ympäristön vaikutusta. Näitä alueita yhdistävät viheryhteydet ovat 100-350 metrin levyisiä. Lempäälän kunta ajaa meluntorjuntaa valtion suuntaan nykyisen valtatie varrelle sekä uuden oikaisun varsille viheralueiden kohdille. Yleiskaavassa on osoitettu meluntorjuntatarvermerkinnät myös viheralueiden kohdille.
8. Merkitään tiedoksi. Kaavan vaikutusten arviointi on selostuksen kappaleessa 6.
9. Yleiskaavassa on luo-merkinnällä osoitettu vesilain mukaiset pienvedet. Merkintä tulee ottaa huomioon alueen asemakaavoituksessa ja muussa tarkemmassa suunnittelussa, niin että tulevat ratkaisut eivät vaaranna todettuja arvoja.
10. Yleiskaavaa varten on laadittu yleiskaavatasoinen hulevesiselvitys ja sen perusteella alueelle on varattu tulvareitit ja viivytyspaikkoja, jotta hulevesi voidaan hallitusti johtaa alueella. Yleiskaavan merkinnät ovat vielä ohjeellisia ja tarkentuvat jatkosuunnittelussa. Asemakaavavaiheessa hulevesiselvityksiä tarkennetaan osoitetaan tarkemmin hulevesien hallinnan vaatimat alueet.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

11. Jo pelkästään Puskiaisten moottoritie ja 2-kehätiellä on merkittävän heikentäviä vaikutuksia alueen virkistyskäyttöön (huomaa myös maisemavaikutukset). Silti kaavaehdotuksessa on visioitu tälle alueelle Birgitan polkua ja uutta nuotiopaikkaa mm. Rajajärven rannalle. Näissä visioissa ei ole järkeä niin kauan, kun Puskiaisten moottoritie ja 2-kehätie ovat mukana suunnitelmissa.
12. Kaavaehdotuksessa kerrottu liikenteen päästövähennys ei pidä paikkaansa. Väylähanke on ilmastonegatiivinen koko sen elinkaari sekä edellisen kohdan merkityksetön päästöjen väheneminen ja autoliikenteen sähköistyminen huomioiden. Sääksjärven osayleiskaavaehdotukseen vaikutukset olisivat moninkertaiset. Rakentamisesta johtuvat päästöt tulee kaavaehdotuksen osalta myös laskea ennen kuin voidaan arvioida kaavan ilmastovaikutuksia kaikkienensa.
13. Kaavaselostuksessa on jätetty kertomatta alueella tapahtuneista liikenneonnettomuuksista, joihin voidaan puuttua myös ilman Puskiaisten moottoritien rakentamista. Uusi tielinjaus päinvastoin saattaisi lisätä onnettomuusriskiä johtuen lisääntyvistä liittymistä (jotka ovat niitä onnettomuusherkeimpiä paikkoja moottoritieellä) sekä pahenevista ruuhkista Pirkkalan Linnakallion ja Rajasalmen välillä.
14. Seudun asukkaiden fyysiselle ja psyykkiselle terveydelle ei helposti saavutettavan luonnon läheisyyden menettäminen tee hyvää. Paitsi että luonnossa ja metsissä liikkumisella on tutkittuja terveystaikutuksia, myös ihmisten arkikokemus tukee tätä: mieliala kohenee, stressi vähenee, virkistyy ja rentoutuu. Näiden lisäksi monimuotoisella luonnolla on positiivisia vaikutuksia myös ihmisen mikrobikasvustoon. Sääksjärven päiväkotilapset ja koululaisryhmät - ja miksei myös me vanhemmat seudun asukkaat - pääsevät nauttimaan aidosta metsäluonnosta, on erittäin arvokasta myös terveyden näkökulmasta. Osayleiskaavaehdotus tekisi tästä nykyistä vaikeampaa ja hankalampaa.

Vastineet

11. Vt 3 oikaisu tulee muuttamaan metsätalousalueita rakennetummaksi, mikä väistämättä näkyy myös virkistysalueiksi varatuilla alueilla. Metsätalousalueen muuttuessa virkistysalueeksi metsänhoidon myötä alueiden luonne tulee muuttumaan monipuolisemmaksi viheralueeksi, mikä osaltaan kompensoin tapahtuvaa muutosta.
12. Väylähankkeen osalta on tehty lisäselvityksiä päästöjen osalta. Yleiskaavan ratkaisusta on hiilikarttatyökalulla laskettu hiilivaraston muutos sekä täydennetty ilmastovaikutusten arviointia.
13. Yleiskaavan liikenneselvityksessä on kuvattu alueella tapahtuneet liikenneonnettomuudet. Vt 3 oikaisulla ei niinkään vastata onnettomuuksien ehkäisyyn vaan liikenteen välityskyvyn parantamiseen.
14. Yleiskaavassa virkistysalueiden ja -reittien riittävydestä on huolehdittu niin, että kaavaratkaisulla tuetaan kuntalaisille tärkeiden ulkoilu- ja virkistysalueiden säilyminen ja pyritty siihen, että lähivirkistysalueiden saavutettavuus on hyvä kaikkialla. Tavoitteena on ollut, että isommat viheralueet Ammejärven, Perimmäisen ja Lehtivuoren alueilla säilyvät vähintään 40 hehtaarin kokoisina. Varsinkin Ammejärvi-Perimmäisen virkistysalue mahdollistaa yli 100 hehtaarin kokoisien monipuolisen viher- ja virkistysalueen. Osoitetuille lähi-virkistysalueille on tehty alustavaa reitistösuunnittelua (kaavaselostuksen liitteenä), mikä auttaa hahmottamaan tulevan reitistön laajuutta ja eri toimintojen sijoittumista.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

15. Kun Lempäälä 2016 epäsi luvan tälle metsäalueelle suunnitellulta louhokselta, kunta totesi näin: "Ekologisessa verkostossa alue muodostaa YVA-selostuksen mukaan luonnon ydinalueen, joka on luonnon monimuotoisuuden kannalta merkittävä. Alue on vesistöjen, asutuksen, rauta- ja valtatie eristämä sekä alueen läheisyydessä on Pirkkalan lentokenttä. Tästä huolimatta se on laajuutensa puolesta maakuntatasollakin laaja, yhtenäinen metsäalue, jossa yhdistyvät luontoarvot sekä Tampereen seudun virkistysalueet." Tämä asia ei ole muuttunut kahdeksassa vuodessa ja se tulee huomioida kaavaehdotuksessa luopumalla siinä esitetystä kaavoituksesta tälle metsäalueelle.
16. YVA-selostuksen täydennysosassa on SYKE/Zonation -monimuotoisuuskartta. Se ja sen uudempi versio Paikkatietoikkunassa osoittavat LemPi-metsän olevan kokonaisuudessaan monimuotoisuudeltaan arvokas alue, jonka sisällä on useita erityisen arvokkaita pienempiä alueita. Alueen lahoppopotentiaali ja monimuotoisuus ovat huomattavasti suurempia kuin vaikkapa sähkölinjan eteläpuolinen osa Lempäälää, vaikka sielläkin on metsiä. Silloin kun nykyistä maakuntakaavaa on valmisteltu ja laadittu, ei tällaisia kartoituksia vielä ollut käytössä. Nyt tietoa on enemmän ja sitä tulee hyödyntää myös tässä osayleiskaavassa.
17. Perimmäisen alueen keskellä oleva valtion omistama pitäisi olla virallinen suojelualue. Sitä varten seurakunta on aikoinaan alueen omilta mailtaan lohkonut ja valtiolle myynyt. Suojelualueen luontoarvot vaarantuisivat merkittävästi sen ympäristössä lisääntyvän melun sekä virkistyskäytön vuoksi. Nyt alue on kaava-aineiston perusteella Metsähallituksen toimesta suojeltu, mutta virallisen luonnonsuojelualueen status siltä taitaa yhä uupua. Kunnan tulee ehdottaa valtiolle alueen virallista suojelemista. Lisäksi arvio vähättelee Perimmäisen suojelualueen kylkeen suunnitellun läjitysalueen vaikutuksia, jotka olisivat pitkäkestoisia läjitysalueen ollessa käytössä. Näin ollen arvion päätelmä, että vaikutukset olisivat vähäisiä, ei pidä paikkaansa.

Vastineet

15. Lempäälän kunta on antanut alueelle haettuun louhoshankkeeseen maa-aineslupapäätökseen lausunnon vuonna 2016. Lausunto on annettu ennen kuin Pirkanmaan maakuntakaava on tullut voimaan 8.6.2017 ja ennen kuin Sääksjärven osayleiskaavatyö on laitettu vireille 24.5.2017. Lausunnossa kunta on nostanut esiin Birgitan polkureitistön ja alueen muu virkistysellinen merkittävyyden sekä ekologisen verkoston, mikä on otettu huomioon myös Pirkanmaan maakuntakaavassa ja Sääksjärven osayleiskaavassa. Maakunta- ja yleiskaavoituksen myötä alueen maankäytölliset tavoitteet ovat tarkentuneet ja virkistysrinnalla on myös muita tavoitteita.
16. Alueen luonnonmonimuotoisuus on otettu huomioon yleiskaavassa. Yleiskaavaa varten on laadittu yleiskaavatasoiset luontoselvitys, linnust selvitys ja sen täydennys sekä hajuheinän seuranta ja hydrologinen tarkastelu. Lisäksi on laadittu alueen vesitalouden osalta pienvesiselvitys ja hulevesiselvitys. Näiden selvitysten tulokset on huomioitu yleiskaavaratkaisussa, niin että alueella todetut arvot turvataan.
17. Perimmäisen alueelle ei ole koskaan perustettu luonnonsuojelualueita. Valtio tekee omat päätökset luonnonsuojelualueiden muodostamisista. Alueen luonnonarvot on selvitetty yleiskaavan luontoselvityksissä ja huomioitu yleiskaavassa arvoja turvaavilla merkinnöillä. Perimmäisen viereisestä läjitysalueesta on luovuttu, sillä alueella todettiin olevan vesilain mukaisia lähteitä.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

18. Kaavaselostuksessa on väitetty, että Ammejärveltä Perimmäiseen yltävä viheralue olisi laadukas, koska se olisi kooltaan yli 100 ha ja leveydeltään yli 400 m. Laatu on suhteellinen käsite, kun aluetta vertaa sen nykytilaan, missä yhtenäistä metsää on useita neliökilometrejä. Koko LemPi-metsäalue on tällä hetkellä luonnon laaja ydinalue eli sen koko on yli 800 ha. Kaavaehdotuksessa tämä jäljelle jätettävä suurin viheralue ei täytä edes luonnon (ei laajan) ydinalueen määritelmää vähintään 100 ha, kun vähennetään 250 metriä leveä reunavyöhyke.
19. Myös viheryhteydet tältä alueelta ovat puutteelliset. Alueelta etelään johtaa kaavakartan perusteella vain yksi n. 75 m kapea käytävä ja länsipuolella yhtä kapea käytävä kohti Rajajärveä. Pohjoiseen kulkee myös viherkäytävä, joka sekään ei ole yhtään muita leveämpi. Nämä kapeat yhteydet eivät pysty turvaamaan Perimmäisen luonnonsuojelun ekologisia arvoja. Nämä ekologiset yhteydet eivät ole myöskään voimassaolevan maakuntakaavan mukaisia. Maakuntakaavassa hyvin leveä viheryhteys kulkee Perimmäisen alueelta pohjoiseen. Maakuntakaavassa on myös ekologisen verkoston yhteys Kortejärveltä Rajajärvelle. Kaavaehdotuksen n. 50 m kapea käytävä TP-5-alueiden välissä ei täytä ekologisen käytävän vähimmäisohjeistuksia.
20. LemPi-metsän virkistyskäyttöä on selvitetty ja tarkasteltu sekä kunnallisesti että maakuntallisesti ja todettu kummassakin tapauksessa monipuoliseksi. Tästä syystä kaavaa ei voi ehdotetussa muodossaan edistää, vaan siitä täytyy poistaa LemPi-metsää koskeva kaavoitus. Myös Lehtivuori on selvityksenkin perusteella yksi Sääksjärven viihtyisimmistä ja kauneimmista paikoista, jonka toivotaan jäävän ennalleen. Pelkästään lisääntyvä melu alueella tuhoaa virkistysarvoja puhumattakaan väylien ja kaavoituksen mukanaan tuomasta laaja-alaisesta metsäalueen pirstoutumisesta ja tuhoutumisesta. Kaava-aineiston perusteella n. 500 hehtaaria metsää tuhoutuu. Tämä on erittäin suuri metsäala, jolla on arvoa niin sen omistajille kuin siellä jokaisenoikeuksien nojalla virkistäytyville - puhumattakaan luonnosta ja hiilinieluista.

Vastineet

18. Yleiskaava-alueelle ei ole ollut tavoitteena toteuttaa laajaa luonnon ydinaluetta, vaan ne on strategisessa yleiskaavassa osoitettu muille alueille. Yleiskaavalla turvattu merkittävimmät virkistysalueet ja luonnonarvoja sisältävät ydinalueet.
19. Maakuntakaavan mukainen ekologinen yhteyden sijainti on tarkentunut yleiskaavan luontoselvitysten perusteella hiukan toiseen sijaintiin kuin maakuntakaavakartalla. Maakunnallinen ekologinen yhteys on osoitettu yleiskaavan länsi- ja luoteisosaan. Muut alueen viheryhteydet ovat paikallisia ekologisia yhteyksiä, joita on levennetty 100-150 m levyisiksi. Perimmäiseen ei ole perustettu luonnonsuojelualuetta. Yleiskaava-alueelle maakuntakaavassa on osoitettu tavoitteeksi virkistys- ja ekologisten yhteyksien lisäksi seudullisesti merkittävän laajan työpaikka-alueen sekä kaupallisten palveluiden alueen muodostuminen. Yleiskaavassa on yhteensovitettu näitä tavoitteita.
20. Alueen virkistysarvot on pyritty ottamaan paremmin huomioon: virkistysalueiden laajuutta, yhtenäisyyttä ja kytkeytyvyyttä toisiinsa on parannettu. Lisäksi alueelle on laadittu virkistysvisio, missä on hahmoteltu merkittävän Birgitan polun linjausta mm. Sääksjärven keskustan alueella, latureittien sijainteja ym. Visiossa on alueelle esitetty enemmän virkistystoimintoja kuin niitä nyt siellä on. Ja pääosin nykyiset reitit ja laavut säilyvät ennallaan. Katso Lehtivuoren vastineet. Jos pääradan länsipuolisilta alueilta poistetaan lähes kaikki kaavamerkinnot, Sääksjärven osayleiskaava ei täyttäisi sille asetettuja tavoitteita mm. palvelu- ja raidekeskustan, uusien asuinalueiden ja yritysalueiden osalta.

Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

21. Alueella on taloudellista arvoa mm. metsätalousmaana, luonnonantimien sekä terveysvaikutusten osalta. Parempi ilmasto ja ympäristö tuottavat myös taloudellista hyötyä. Ei siis ole taloudellisestikaan järkevää tuhota laajoja yhtenäisiä ja monimuotoisesti arvokkaita metsäalueita, jollainen LemPi-metsäkin on. Asuntojen arvollekaan lähiluonnon karkaaminen kauemmas ei tee hyvää. Kunnan tuleekin laatia selvitys siitä, kuinka tämä kaavaehdotus tulisi vaikuttamaan esimerkiksi Sipilän ja Paunun alueiden nykyisten asuntojen arvoon.
22. Osayleiskaava ei täytä Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteita:
- Sääksjärven osayleiskaava tulee toteutuessaan ehdotuksen mukaisesti lisäämään luontokatoa ja heikentämään monimuotoisuudeltaan arvokkaita alueita LemPi-metsässä ja Lehtivuoressa. Tilannetta pahentaa vielä se tosiasia, että LemPi-metsän alue on erityisen arvokas koko seutukunnallisesti laajana luonnon ydinalueena. LemPi-metsän alueella on soita, lampia, eri ikäisiä ja laatuja metsiä, kallioita ja paljon muuta.
 - Osayleiskaavaehdotus - vaikka ajatuksena olisikin resurssiviisas ja kestävyttä ja kierotaloutta tukeva rakentaminen – lisää autoliikennettä ja tuottaa laaja-alaisella maanmuokkauksella päästöjä.
 - Onko Lempäälä kartoittanut jo rakennetun ympäristön kaikki vajaakäytössä olevat alueet ja niiden potentiaalinen asumiseen ja yritystoimintaan? Sen tulee aina olla ensisijaista kuin uusien alueiden raivaaminen metsiin.
 - Luonto, sosiaalinen ja taloudellinen ulottuvuus, kaikki ovat yhdenvertaisia tässä laissa, mutta luonto on kaiken perusta, jonka päälle kaikki ihmistoiminta rakentuu. Sääksjärven osayleiskaavaehdotuksessa tämä tasapainotila ei toteudu, vaan sitä ohjaa suurimmaksi osaksi talous jättäen sosiaalisen ulottuvuuden ja luonnon sivuosaan. Etenkin luonto on suurin kärsijä. Tämän perusteella osayleiskaavaehdotus ei ole MRL 22§ mukainen.

Vastineet

21. Merkitään tiedoksi. Sääksjärven kehittämisellä pyritään kasvattamaan alueen houkuttelevuutta ja saamaan alueella laadukasta asumisympäristöä ilman, että heikennetään nykyisiä asuinalueita. Se, että paikoin tullaan aika lähelle nykyisiä asuinalueita voidaan kokea epämiellyttävänä joidenkin uutta asuntoa etsivien silmissä. Kunta ei tule laatimaan selvitystä yleiskaavan vaikutuksista alueen nykyisten asuntojen arvoon.
22. Yleiskaavan selostuksen kappaleessa 5.9. *Kaavan suhde valtakunnallisiin alueidenkäyttötavoitteisiin* kerrotaan kuinka Sääksjärven osayleiskaava vastaa ja toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

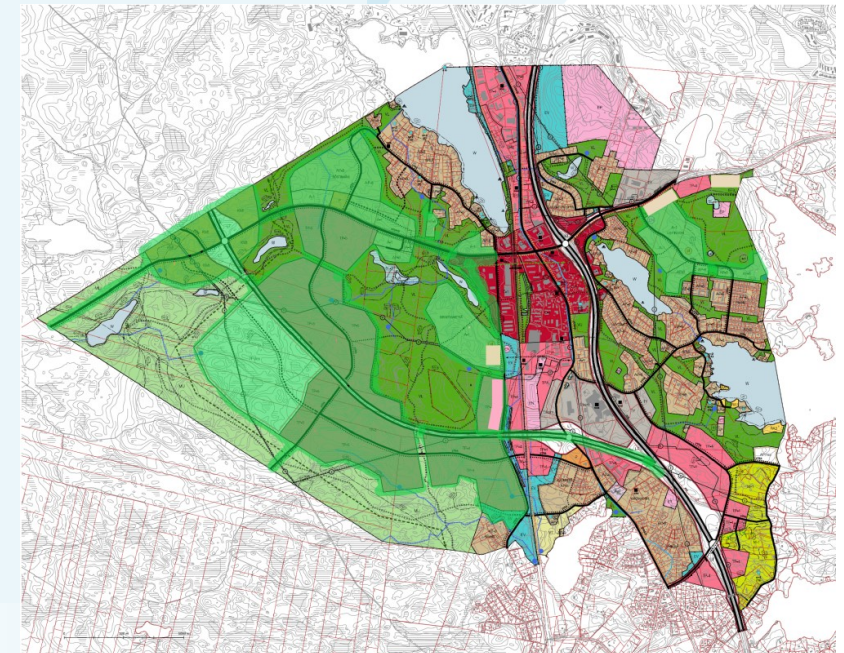
Vt 3 oikaisu ja uuden rakentamisalueet

23. Lempi-metsän muistutuksessa viitattiin perusteluina myös seuraaviin sopimuksiin, ohjelmiin ja lakeihin, joiden perusteella alueet tulisi jättää kaavoittamatta ehdotetussa laajuudessa: YK:n lasten oikeuksien yleissopimus, kansallinen kestävä kehityksen yhteiskuntasopimus, YK kestävä kehityksen tavoitteet – Agenda 2030, Pariisin ilmastopopimus, Biologista monimuotoisuutta koskeva yleissopimus, Eurooppalainen maisemayleissopimus, Kansallinen luonnon monimuotoisuus –strategia ja toimintaohjelma, Pirkanmaan LUMO-ohjelma, Tampereen kaupunkiseudun yhteinen tiekartta, Lempäälän sitoutuminen HINKU-tavoitteisiin, Lempäälän ilmastotiekartta, Lempäälän strategiseen yleiskaava, Lempäälän strategia, Lempäälän luonnon monimuotoisuusohjelma, Lempäälän ympäristösuojelun edistämishjelma, Maankäyttö- ja rakennuslaki, Luonnonsuojelulaki, Laki ympäristövaikutusten arvioinnista, Perustuslaki, Kuntalaki.
24. Kaava-aineistossa oleva luontovaikutusten arviointi (2024) on kovin suppea ja vajavainen eikä täytä laissa asetettuja vaatimuksia. Nykyisellään arviointi ei vastaa MRL 9§ vaatimuksia. Luontovaikutusten arviointi ei myöskään vastaa lain viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 3§ vaatimuksia.
25. Muutosehdotus: kehitetään keskustaa, säästetään LemPi-metsä. Ehdotuksen mukainen kaavakartta, missä LemPi-metsä ja Lehtivuori säästyisivät kaavoitukselta ja Ruskontien varrelle voisi vastaavasti - joskin huomattavasti hillitymmin - varata tilaa asumisellekin. Kannistontien varrelle voisi tulla pienimuotoisesti asumista ja työpaikkoja.

Vastineet

23. Kansallinen lainsäädäntömme vastaa näitä sopimuksia ja niitä toteutetaan ensisijaisesti maankäyttö- ja rakennuslain, rakennussuojelulain, luonnonsuojelulain ja muinaismuistolain antamin keinoin.
24. Yleiskaavan luontovaikutusten arviointi täyttää maankäyttö ja rakennuslain (MRL) asettamat vaatimukset. Kaavoitusta ohjaa maankäyttö- ja rakennuslaki, ei laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista.
25. Jos pääradan länsipuolisilta alueilta poistetaan lähes kaikki kaavamerkinnot, Sääksjärven osayleiskaava ei täyttäisi sille asetettuja tavoitteita mm. palvelu- ja raidekeskustan, uusien asuinalueiden ja yritysalueiden osalta.

LemPi-metsän ehdotus

Lehtivuoren kaavaratkaisut

Yhteenveto Lehtivuoren adressista ja 6 yksityisen henkilön/taloyhtiön muistutuksesta. Lehtivuoren adressin allekirjoittaneita 386, joista lempääläisiä on noin puolet eli 198.

- Lehtivuoren alue on suosittu ja paljon käytetty luonnollinen lähivirkistysalue alueen asukkaille ja muille innokkaille patikoijille. Lehtivuoren merkitys Sääksjärven virkistysmetsänä on suuri. Ja sen merkitys tulee entisestään kasvamaan, kun Sääksjärven väestö kasvaa. Lehtivuoren eniten virkistysmetsäkäytössä oleva osuus Lehtivuoresta on jäämässä kokonaan kaavoituksen alle. Se on myös saavutettavuudeltaan sääksjärveläisten näkökulmasta merkittävin.
- Lehtivuoren rinteeseen suunniteltu asuinalue tulisi poistaa ehdotuksesta ainutlaatuisen luonnon takia. Lisäksi asuinalue-ehdotus ulottuu liian lähelle Iso-Kyynäröjärveä. Eikö vaihtoehtona voisi olla Tampereelle luovutettavan alueen kehittäminen.
- Emme voi elää kuten tähän asti, jos toiveena on elinkelpoinen planeetta tulevillekin sukupolville. Pidän käsittämättömänä, että vielä nykyään edes harkitaan kyseisenlaisia hankkeita, vaikka tiedetään kaikki se mitä tiedetään luonnon monimuotoisuuden vähenemisestä, ilmastonmuutoksesta, lajien sukupuuttoaallostasta jne. Jatkuvaa kasvua ei voi olla, on syytä löytää vaihtoehtoisia tapoja kehittyä ympäristö huomioon ottaen.
- Luontoselvityksen mukaan koko alue sisältää geologisen luokituksen mukaan ympäristö- ja luontoarvoja, merkittävän ekologisen yhteyden ja määrittelee alueen seudullisesti arvokkaaksi ja suosittelee alueen rakentamatta jättämistä.
- Kaavan alle on jäämässä myös Metsälain 10 §:n mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä. Näitä ovat karukkokankaat (Luonnon muodostamat kivikot eli pirunpellot) sekä jalopuumetsikkö (lehmuslehto). Suurta ihmetystä herättää miten luontokartoituksessa ei ole noteerattu näin merkittäviä seikkoja. Metsätyyppien ravinteisuuden perusteella kaikkein ravinteikkain maaperä ja eniten virkistysmetsäkäytössä oleva osuus Lehtivuoresta on jäämässä kokonaan kaavoituksen alle.

Vastineet

Tampereen seudun kasvu oli viime vuonna ennätyksellisen nopeaa ja seutu vetää puoleensa niin yrityksiä kuin asukkaita myös Suomen ulkopuolelta. Tampereen seudulla on suunniteltu alueen hallittu kasvu ja kehitys pitkäjänteisesti Pirkanmaan maakuntakaavalla 2040 ja Tampereen seudun rakennesuunnitelmalla 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisäänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueille.

Lempäälän tavoitteet Lehtivuoren maankäytön osalta eivät ole muuttuneet 30 vuodessa. Lehtivuoren alueelle on osoitettu uusi asuinalue jo nykyisin voimassa olevassa yleiskaavassa, mikä on saanut lainvoiman 13.12.1995. Alue on yhdyskuntarakenteen ja ekologisen kestävyyskannalta keskeisellä paikalla ja se sijaitsee hyvien liikenneyhteyksien varrella, missä lähipalvelut ovat jo olemassa.

Sääksjärven osayleiskaavassa on laadittu maankäyttö- ja rakennuslain edellyttämät selvitykset, joiden tulokset eli arvokkaaksi määritellyt luontoarvot on otettu huomioon kaavaratkaisussa niin, että ne tulevat säilymään. Pirunpellot eivät ole lähtökohtaisesti suoraan metsätyypiltään suoraan karukkokankaita. Luontoselvityksessä Lehtivuoren aluetta on kuvattu metsäkasvillisuustyyppin vaihtelevan vallitsevasta tuoreesta kankaasta lehtomaiseen kankaaseen ja kallioisilla kohdilla kuivahkoon kankaaseen. Alueella ei ole metsätyypinä karukkokangasta. Alueella olevia kivikkoja/lohkareikkoja ei ole valtakunnallisissa tai maakunnallisissa selvityksissä luokiteltu arvokkaiksi. Metsälehmukset ovat luonnonsuojelulain suojeltuja vasta, kun luontaisesti syntyneitä runkomaisia (130 cm korkeita väh. 7 cm halkaisijaltaan) metsälehmäksi on vähintään 20 kpl/ha yhtenä tai useana lähekkäisenä ryhmänä. Luontotyyppin hävittämis- ja heikentämiskielto astuu voimaan, kun ELY-keskus on suojelupäätöksessä määritellyt suojellun luontotyyppin esiintymän rajat ja antanut tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille. Lehmuslehto ei täytä luonnonsuojelulain kriteerejä ja sille ei ole tehty rajauspäästöä.

Jatkuu seuraavalla sivulla..

Lehtivuoren kaavaratkaisut

- Yleiskaavan alle on jäämässä luontodirektiivin mukainen tiukasti suojeltu ja rauhoitettu liito oravan lisääntymis- ja levähdyspaikka , joita ei saa hävittää eikä heikentää.
- Luontoselvityksen muita puutteita: Puuttuvat luonnontilaiset lähteet 2 kpl Iso-Kyynärön rannassa ja 2 kpl Höytämönjärven läheisyydessä sekä myös arvokkaita luontokuvioita, joita on merkitty metsään.fi-karttoihin sekä vuoden 1993 kaavakartassa olevat SL 4 ja SL 5 –merkinnät.
- Kaavan laadinnassa Lehtivuoren alueelle tulisi säilyttää vähintäänkin merkittäviä osia vanhasta sekapuustoisesta kuusimetsästä alueen eläimille ja ihmisille, samoin tulee säilyttää ekologinen käytävä metsän eläimille (liito orava etunenässä) kaavan läpi Höytämönjärveltä Iso Kyynärön rantaan. Sääksjärven asukkaille on myös erittäin tärkeä virkistyskäyttöarvo päästä metsässä aina Höytämönjärven rantaan asti ilman että joutuu kulkemaan rakennetussa ympäristössä.
- Virkistysalueen pienentäminen alle 40 prosenttiin nykyisestä ja samanaikaisesti käyttäjämäärän kaksinkertaistaminen, aiheuttaisi arvokkaan luonnon kulumista ja loppujenkin luontoarvojen tuhoutumista. Lisäksi varattu luontoalue on mitoitettu ekologisten vaatimusten minimin mukaan arvioimatta lainkaan virkistyskäytön tarpeita. Uuden tielinjan tuominen muutaman kymmenen metrin päähän Hirvi-Simunan suojelukohteesta vaarantaa paikan ilkvallalle ja ylikulumiselle.
- Huolestuttavaa on Iso Kyynärön tilan kehittyminen hakkuiden ja rakentamisen seurauksena. Ravinteikkaan lehtomullan ja muun kivennäismaan ravinne ja kiintoainekuormitus tulee väistämättä heikentämään erityisesti Iso Kyynärön tilaa.
- Lehtivuoren alue on se turvallinen lähimetsä, jossa paunulaiset ja höytämöläiset lapset voivat seikkailla. Jos Lehtivuori jyrätään ja rakennetaan, se on valtava menetys valtavan monelle. Metsä on meidän kuntosali. Luonnossa liikkumisen terveyshyödyt niin lasten kuin aikuistenkin kohdalla ovat selvät. Kuinka arvotat sen hyödyt ihmisten hyvinvoinnille ja sen kuinka ne vähenevät tai jäävät saamatta samalla, kun terveydenhuollon kulut nousevat asukkaiden liikkumattomuuden seurauksena. Lähimetsästäni ei siis ole varaa menettää isoja osia eikä lähimetsääni korvaa mitkään kuntoradat, -portaat tai puistot. Kaavaehdotus pidentäisi matkaa lähivirkistysalueelle nykyisistä asuinpaikoista jopa kilometrin.

Vastineet

Alueella on tehty tarkentava liito-oravakartoitus ja siinä todetut havainnot on otettu huomioon kaavassa. Luontoselvityksessä on esitetty joitain luontokartoittajan suositukset ja näkemyksiä alueen mahdollisesta tulevasta maankäytöstä. Suositukset ovat suosituksia ja eivät siten velvoita ottamaan niitä suoraan sellaisenaan huomioon yleiskaavassa

Alueen lähdehavainnot on tutkittu ja havaitut vesilain mukaiset lähteet osoitettu yleiskaavaan luo-2-merkinnällä. Luontoselvitykset vanhenevat 10 vuodessa, sillä luonnossa tapahtuu jatkuvasti muutoksia. Sääksjärven osayleiskaavan luontoselvitykset ja siten luonnonarvojen merkinnät ovat ajantasaiset ja kuvaavat tämän hetkistä tilannetta.

Yleiskaavassa on osoitettu Lehtivuoren järvenrantaa saakka ulottuva virkistysalue on reilusti yli 40 hehtaarin kokoinen alue, mikä palvelee vielä hyvin virkistysalueena nykyisiä kuin uusiakin asukkaita. Yleiskaava-alueen ulkopuolelle jää vielä yli 15 hehtaarin ranta-alueet, jotka on kaavoitettu lähivirkistys- tai luonnonsuojelualueeksi. Rakentamiseen osoitettavia alueita on n. 33 hehtaaria eli huomattavasti vähemmän kuin virkistysalueita. Kaavaehdotuksessa on osoitettu Birgitan polulle reitistö yleiskaava-alueella. Yleiskaavalle ei katkaista reitistöä. Lehtivuoren uusi asuinalue on leveimmillään n. 300 metriä ja ei siten merkittävästi pidennä matkaa lähivirkistysalueelle.

Uusien asuinalueiden rajauksia on tarkistettu uusimman luontotiedon valossa ja siten rakentamisalueiden pinta-ala on pienentynyt reilulla hehtaarilla samalla myös alueiden sijoittumista on painotettu lähemmäksi Ruskontietä.

Yleiskaavassa on annettu määräyksiä hulevesien hallinnalle, jotta vältytään vesistöjen rehevöitymiseltä. Yleiskaavaa varten tehdyssä mustaliuske- ja arseeniselvityksessä todetaan, että Iso-Kyynärön veden happamoituminen voi osin johtua alueen kallioperästä.

Lehtivuoren kaavaratkaisut

1. As Oy Taavetinrinne ja As Oy Taavetintörmä vastustavat tien rakentamista Taavetintien päästä Ruskontielle. Tie tuo alueelle levottomuutta, ei toivottua turhaa ajelua ja mopojen rälläämistä. Miten on suunniteltu turvallisuus kyseisessä kohdassa? Kasvava liikennemäärä on iso turvallisuusriski alueen lapsille ja eläimille. Ajonopeudet tulee olla sellaiset, että alueella voi lapsetkin liikkua turvallisesti. Pyöräliikenne tulisi saada pois jalkakäytävältä. Kärpänkuja 1 sijaitseva taloyhtiö joutuu kärsimään kohtuuttoman paljon haittaa suunnitelmasta verrattuna alueen muihin asukkaisiin – talon seinän viereen rakennettavan vilkkaan ja meluisan tien lisäksi myös uuden asuinalueen aiheuttamat haitat viihtyisyydelle ja virkistäytymiselle.
2. Uuden tien jatkeen vasemmalle puolelle mutkaan jäävää pientä AP-8 -aluetta ehdotetaan kokonaan poistettavaksi kaavasta. Lisää entisestään turvattomuutta ja riskiä.
3. Taavetintien jatke on kaavassa suunniteltu liittyvän Ruskontiehen, missä nopeusrajoitus on siinä kohtaa 80 km/h. Nykyisin ruuhka-aikoina liittyminen liikennevirtaan Höytämöntieltä Ruskontielle on aikaa ja hermoja koettelevaa. Alueelle suunniteltu suuri asukasmäärä varmasti tukkii risteyksen ja aiheuttaa uhkarohkeita liittymisyrittäjiä liian pieniin väleihin.
4. Tukeutuminen maakuntakaavaan tuntuu keinotekoiselta ja vetoaminen lähijunaseisakkeen vetovoimaan toiveajattelua. On epätodennäköistä, että Lehtivuoren asuntoalueelle hakeudutaan junaseisakkeelle etäisyydestä johtuen. Matka on liian pitkä kävelen. Julkisilla kulkevat käyttävät linja-autoa, paitsi jos suora yhteys Tampereelle lopetetaan. Lempäälän suuntaan kulkeminen on jo nyt vaivalloista, koska bussia täytyy vaihtaa.
5. Lähijunaseisakkeen käyttäjiin voidaan jo nyt lukea mm. Tampereen Vuores ja sitä silmällä pitäen ei VR:n pysäkin saaminen Sääksjärvelle pitäisi olla ongelma, koska käyttäjiä riittää jo nyt. Tämä onkin ennemmin veruke, sillä kunta tietää, että VR:n ehto on saada siirtää vaarallisen aineen terminaalipiha myös Sääksjärvelle. Tämä taas luo erittäin vakavan turvallisuusuhkan alueelle laajemminkin. Riittääkö potentiaalisia ostajia hieman seisakkeelta syrjässä oleville kerrostaloasunnoille?

Vastineet

1. Lehtivuoren kokoojakadun tarkemmat suunnitelmat tehdään alueen asemakaavoituksen yhteydessä, jolloin nämä turvallisuus ja melukysymykset otetaan huomioon.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Kokoojakadun ja Ruskontien liittymäalueen tarkempi suunnittelu ja nopeusrajoitusten tarkistaminen tehdään alueen asemakaavoituksen yhteydessä.
4. Lehtivuoren ja Paunun asuinalueet sijaitsevat yli 1 km kävelyetäisyyden päässä asemalta. Suurimmalla osalla asiakkaista liityntäkulkutapa junalle tulee olemaan muu kuin kävely. Joukkoliikennepalvelun järjestämiseen näiltä alueilta Sääksjärven asemalle on ilmeinen tarve. Lehtivuoren alueen kokoojakatu on hyvä ja mahdollistaa Lehtivuoren ja Paunun alueiden palvelemisen samalla joukkoliikennelinjalla kustannustehokkaasti.
5. Väyläviraston ohjeen Uudet junaliikenteen seisakkeet (36/2019) mukaan kaupunkiseudun lähijunaliikenteen on tarkoitus tarjota nopea ja vuoroväliltään tiheä (vähintään 2 vuoroa tunnissa) joukkoliikenteen runkoyhteys kaupunginosakeskustojen välillä. Kaupunkiseudun lähijunaliikenteen seisakkeen arviointikriteerinä on, että 2,5 km säteellä tulee olla vähintään 10 000 asukasta/työpaikkaa tai kaavoitettu maankäyttöä vähintään 10 000 asukasta/työpaikkaa. Sääksjärvellä on 2,5 km etäisyydellä tulevasta aseman paikasta 4250 asukasta (2018) ja 1650 työpaikkaa (2015). Eli alueelta puuttuu 4100 asukasta/työpaikkaa, jotta kriteerit täyttyisivät.

Lehtivuoren kaavaratkaisut

- Alueelta on paljon tarinoita ja historiaa sekä monen sukupolven ajalta yhteisiä muistoja.
- Lempäälän kunta on aiemminkin luopunut kaavoituksesta ja rakentamisesta sen kalleuden vuoksi. Jos alueelle tulee ainoastaan kerrostaloja se tuhoaisi totaalisesti koko alueen. Kehotamme pohtimaan myös kunnallistekniikan ja tonttien rakentamisessa alueen haastavuudesta seuraavia kustannusvaikutuksia. Tämän valossa Lempäälän kunnan tulee luopua kaavoitusaikeista ja rakentamisesta erittäin arvokkaalle alueelle.
- Alueen rakentaminen myös romuttaa alueen vanhemman asutokannan arvon ja heikentää alueen houkuttelevuutta. Alueelle muuttaneet sanovat luonnon olleen yksi suurimmista tekijöistä miksi alue on valittu. Viimeaikaisissa asuntokaupoissa tiedetään tulleen takapakkia ja jääneen tarjouksia laittamatta sisään, kun on kuultu kunnan aiheet alueen suhteen. Eli pelkkä tieto kaavoittamisesta pilaa alueen kysyntää ja tuottavat tappiota kuntalaisille.
- Metsät myös torjuvat liikenteen melua. Jos Lehtivuoresta hakataan puolet niin jäljelle jäävällä metsäalueella ei ole enää minkäänlaista luonnon rauhaa. Väylähankkeen YVA-selostuksen liitteenä olevassa mallinnuksessa Lehtivuoren alueen melu Paunun asuinalueen pohjoispuolella on melko maltillinen suurimmalta osin. Kaavaehdotuksen mukainen kaavoitus heikentää melutilannetta myös Lehtivuoressa.
- Alueella myös melu- ja valosaaste moninkertaistuisivat ja toisivat lieveilmiöt lähioon. Lempäälän kunta ei ole myöskään esittänyt rahallisia varauksia ja toimenpiteitä millä se varautuu mahdollisen rakentamisen aiheuttamiin vaurioihin nykyisen rakennuskannan osalta. Lempäälän kunta ei ole myöskään esittänyt Hirvi-Simunon osalta suojelutoimia, että sitä ei päästä töhrimään ja tuhoamaan.

Vastineet

- Merkitään tiedoksi.
- Alueen rakennettavuutta on tutkittu ja todettu, että suunnitelmat ovat toteuttamiskelpoiset ja kustannuksiltaan kannattavat.
- Sääksjärven kehittämisellä pyritään kasvattamaan alueen houkuttelevuutta ja saamaan alueella laadukasta asumisympäristöä ilman, että heikennetään nykyisiä asuinalueita. Se, että paikoin tullaan aika lähelle nykyisiä asuinalueita voidaan kokea epämiellyttävänä joidenkin uutta asuntoa etsivien silmissä.
- Lehtivuoren metsäalueet, joille uudet asuinalueet sijoittuvat, eivät sijoitu Paunun alueen ja valtatieväliin ja siten niillä ei ole merkitystä meluntorjunnassa. Teiden meluntorjunta tulisi lähtökohtaisesti pyrkiä hoitamaan lähellä melulähdettä, jotta sillä olisi mahdollisimman tehokas vaikutus. Pirkanmaan ELY-keskus on lähivuosina aloittamassa valtatieväliin meluntorjunnan suunnittelun, jolla saadaan parannettua melutilannetta koko Sääksjärvellä.
- Yleiskaavatasoisessa suunnitelmassa ei sen yleispiirteisyyden vuoksi vielä pystytä tarkemmin määrittelemään rakentamisen menetelmiä taikka yksittäisten kohteiden ilkevallalta suojautumista. Yleiskaavassa on kuitenkin määritetty, että uusien alueiden louhinnoista, räjäytyksistä tai muista melua ja tärinää aiheuttavista toimista synny merkittävää haittaa lähiympäristön asutukselle.

Lehtivuoren kaavaratkaisut

11. Lehtivuoren alueen rakentaminen voi muodistua hyvin kalliiksi ja vaarantaa Sääksjärven keskustan kehittämisen, sillä suunniteltu asukasmäärä vastaisi koko Sääksjärven asukamäärän kasvua jopa koko 2030-luvun.
12. Asukkaiden kuulemistilaisuuksia kaavaehdotusten valmisteluvaiheessa on ollut hyvin vähän. Asukkailla ei ole ollut tosiasiallisia mahdollisuuksia osallistua kaavan tavoitteiden asettamiseen tai vaihtoehtoisten ratkaisujen arviointiin edes lainsäädännön edellyttämällä tavalla. Samaan aikaan on ollut käynnissä sekä Lehtivuoren asemakaavoituksen aloitus, jota on perusteltu vanhalla osayleiskaavalla, että Sääksjärven osayleiskaavaprosessi. Näiden keskinäiset suhteet, tavoitteet ja tulkinnat ovat olleet ristiriitaisia. Samoin eri kaavoitushankkeiden palautteet eivät olen siirtyneet toiseen hankkeeseen.
13. Lehtivuoren alueelle voisi muodostua hyvien julkisten kulkuyhteyksien lähelle seudullinen, hyvin rajattu retkeilykohde omana kokonaisuutenaan tai Birgitan polun osana. Lempäälän imagoa vahvistaisi paljon Lehtivuoren alueen kaltainen ”lähiluontoelämyskohde”. Pelkät vaellusalueet Kirskanniemen ja Valkeakosken tai Kuljun ja Säijän välillä eivät vastaa niitä tarpeita, joita luonnossa liikkujilla on.

Vastineet

11. Yleiskaavan tavoitevuosi on 2050 eli tavoitteena on että yleiskaavan asukastavoite saavutetaan tällöin. Näin pystytään Sääksjärveä kehittämään pitkäjänteisesti ja tarkoituksenmukaisesti.
12. Sääksjärven osayleiskaavan osallistaminen ja kuuleminen on toteutettu lain edellyttämällä tavalla. Sääksjärven osayleiskaavan ja Lehtivuoren asemakaavan laatiminen ovat erilliset prosessit ja siksi palautteet eivät siirry toiseen hankkeeseen. Myös suunnittelutasosta riippuen tavoitteet voivat erota toisistaan, Päälekkäisten prosessien seuraaminen voi vaatii osalliselta normaalia enemmän paneutumista asiaan.
13. Merkitään tiedoksi.

Virkistysalueet

1. Jos katsoo paikallisten asukkaiden vastauksia parhaista paikoista ja kehityskohteista Sääksjärvellä, niin miksi yleiskaava on niin voimakkaasti ristiriidassa sen kanssa. Esim. Hirvi-Simunan luolan lähialue sekä Kortejärven ja Ammejärven alue koetaan parhaiksi ja säilytettäväksi, mutta ne vedetään matalaksi ja tuhoetaan.
2. Miksi pitää mennä vetään metsää matalaksi, kun kehitystä voi tapahtua pääradan molemmin puolin koko matkalta Lempäälän keskusta – Sääksjärvi – Multisilta? Tilaa on vaikka kuinka radan varressa Ryynikkälä – Hollo – Hakkari – Vanattara – Kuljun asemakylä – Ahonperä – Sääksjärvi.
3. Se, mitä ei ole riittävästi, on lähiluonto. Asuinalueita voi kaavoittaa järkevämminkin kuin keskelle metsää. Niitä suunniteltuja asuinalueita on turha kutsua luonnonläheisiksi, kun niitä varten on ensin tuhottu puolet metsistä. Ja ne jäljelle jääneet metsät ovat sitten jo vaarassa kulua liikaa, koska isompi määrä ihmisiä liikkuu pienemmällä alueella. Mitkään muka vihreät ratkaisut eivät poista sitä, että luontoa tuhoetaan aivan järjetön määrä. Siitä ja rakentamisesta aiheutuvia päästöjä ei saada ikinä kuitattua vaan edistätte vain kaikkea sitä, mitä pitäisi pyrkiä estämään (ilmastonmuutos jne.). Säästettäväksi suunnitellut luontokohteet näivettyvät mm. koska ovat liian pieniä ja liiallisella käytöllä. Iso osa eläimistä kärsii metsäluonnon pirstaloitumisesta ja vähenemisestä. Alueen asukkaat voivat huomattavasti lähiluonnon katoamisen myötä. Herää kysymys välittääkö Lempäälän kunta tuon taivaallista luonnosta ja ihmisistä. Luonnon säilyttäminen lähellä kaupunkia toimii vetovoimana. Se on alueen kaupungeille ja kunnille hyvää mainosta, jos tajutaan säilyttää tai jopa suojella luontokohteet. On turha vedota maakuntakaavaan tai muuhun, aina on muita vaihtoehtoja. Teollisuudelle, yrityksille ja asumiselle pitää etsiä paremmat, vähemmän luontoa tuhoavat sijoituspaikat. Rakentaa voi vaikka Sääksjärven ja Kuljun välille tai sitten ihan Ruskontien varteen, sehän on tulevaisuudenkin kannalta varteenotettava paikka, jos ja kun ratikka tulee joskus Ruskontietä pitkin kulkemaan.

Vastineet

1. Kaavoitus on tavoitteiden yhteensovittamista. Sääksjärven osayleiskaavassa on pyritty säilyttämään tärkeimmät virkistysalueet, kuten muistutuksessa mainitut alueet. Kaikkia alueita, jotka vastauksissa nousi esiin ei kuitenkaan olla pystytty säilyttämään, sillä kaavan tavoitteiden mukaisesti alueelle ollaan osoitettu myös uutta maankäyttöä.
2. Maankäytön kehitystä suunnitellaan myös mainitulle radan varsivyohtyhykkeelle.
3. Tampereen seudun kasvu oli viime vuonna ennätysnopeaa ja seutu vetää puoleensa niin yrityksiä kuin asukkaita myös Suomen ulkopuolelta. Tampereen seudulla on suunniteltu alueen hallittu kasvu ja kehitys pitkäjänteisesti Pirkanmaan maakuntakaavalla 2040 ja Tampereen seudun rakennesuunnitelmalla 2040. Pirkanmaan maakuntakaavassa yhdyskuntarakenteen kasvun painopiste on sisänpäin eli nykyisen rakenteen täydentämisessä. Kaikkea kasvua ei kuitenkaan ole mahdollista sijoittaa nykyiseen rakenteeseen, joten maakuntakaava sisältää myös uusia avauksia yhdyskuntarakenteellisesti hyvillä sijainneilla. Kasvun suunnaksi on valittu eteläinen Helsinki-Hämeenlinna-Tampere-vyöhykkeen suunta, jotta kasvu saadaan sijoittumaan yhdyskuntarakenteen kannalta edullisille alueille. Ruskontien varsi on osin Puolustusvoimien suojavyöhykkeellä (sv-1), minne ei saa asutustaajamaa perustaa. Sääksjärven osayleiskaava-alueelle on laadittu lain edellyttämät riittävät selvitykset luonnonarvojen osalta ja todetut arvot on otettu huomioon kaavaehdotuksessa. Alueen virkistysarvot on pyritty ottamaan paremmin huomioon kaavaehdotusvaiheessa: virkistysalueiden laajuutta, yhtenäisyyttä ja kytkeytyvyyttä toisiinsa on parannettu. Lisäksi alueelle on laadittu virkistysvisio, missä on hahmoteltu merkittävän Bluegitan polun linjausta mm. Sääksjärven keskustan alueella, latureittien sijaintoja ym. Visiossa on alueelle esitetty enemmän virkistystoimintoja kuin niitä nyt siellä on. Ja pääosin nykyiset reitit ja laavut säilyvät ennallaan.

Liikenne ja hulevesi

1. Ehdotan, että Höytämöntien/Mäkätien ja Ruskontien väliseen liittymään sekä Lehtivuoren ja Ruskontien väliseen liittymään osoitettaisiin yleiskaavassa liikenneympyröiden paikat ja tehtäisiin riittävän suuret tilavaraukset niitä varten. Liikenneympyrät auttaisivat seuraaviin ongelmiin:
 - Se hillitsisi nopeuksia ja kiihdyttäminen aloitettaisiin vasta kauempana asutuksesta ja siten vähentäisi meluhaittaa. Liikenneympyrät antaisivat myös viestin siitä, että nyt ollaan taajama-alueella, eikä suurten nopeuksien alueella.
 - Liikenneympyröiden avulla kääntyminen Ruskontielle, varsinkin vasemmalle, saataisiin sujuvammaksi.
 - Ajonopeuksien hidastaminen parantaisi merkittävästi myös alueen liikenneturvallisuutta, erityisesti Hervannan suunnasta tuleville pyöräilijöille, jotka ylittävät Höytämöntien liittymän usein suurella nopeudella alamäessä
2. Tie, joka on suunniteltu Puskiaisten liittymän kohdalta kulkemaan Sääksjärven Kehätielle pitää siirtää kulkemaan kaasulinjan läntistä puolta. Näin minimoitaisiin kaasulinjan vaikutus tulevaan rakentamiseen ja saataisiin hyödynnettyä maa-alaa mihin on rakennettu jo olemassa olevat Puskiaisten liittymän tiet. Tien linjaaminen edellä mainitulla tavalla aiheuttaisi myös vähemmän haittaa jo olemassa oleville rakennuksille. Väyläviraston edustajan mielestä ehdottamani vaihtoehto ei aiheuttaisi myöskään haittaa Puskiaisten oikaisun suunnitelmille.
3. Mikäli hulevesien kokooma-aluetta laajennetaan, sillä entisestään Sääksjärven pinnankorkeutta nostattava vaikutus. Suurimpina syinä vedenpinnan nousuun on laskuojana toimivan Arranmaanojan huono kunto. Sääksjärven pinnankorkeus pitää saada pysymään sellaisissa lukemissa, että se ei aiheuta ongelmia asukkaille Pirkkalassa, Tampereella eikä Lempäälässä. Ja tähän auttaa vain Arranmaanojan kunnosta huolehtiminen.

Vastineet

1. Yleiskaavan suunnittelutaso on vielä niin yleispiirteinen, että siinä ei vielä osoiteta tarkempia liikenne- ja risteysjärjestelyitä. Näiden suunnittelu tehdään alueen asemakaavoituksessa.
2. Kaasulinjan kohdalla on todettu arvokas korpikuvio, mikä estää kokoojakadun siirtämisen kaasulinjan eteläpuolelle. Kuitenkin yleiskaavan kokoojakatulinjaukset eivät ole vielä tarkkoja ja ne voivat muuttaa jonkin verran sijaintia tarkemmassa asemakaavoituksessa, jos sille nähdään perusteet.
3. Lempäälän kunnalla on tiedossa Sääksjärven pinnankorkeushaasteet ja olemme sen suhteen tehneet yhteistyötä Tampereen kaupungin kanssa. Osayleiskaava-alueelle on laadittu hulevesiselvitys ja sen tulokset on otettu huomioon kaavassa merkinnöin ja määräyksin ja näin pyritään siihen että uusia muodostuvia hulevesiä saataisiin viivytettyä ja mahdollisesti imeytettyä ennen kuin ne päätyvät Sääksjärveen ja aiheuttaisivat tulvimista.

Meluntorjunta

1. Tällä hetkellä radan länsipuolella ei ole meluaitaa ja ääni kulkee selkeästi järven yli. Ehdotamme, että neljännen raiteen rakentamisen yhteydessä Väylävirasto veloitetaan rakentamaan meluaita radan ja koko Sääksjärven väliin.
2. Tielinjan lounaisreunassa Kukonkorven asuinalueen kohdalla on tien vieressä ET alue (yhdyskuntatekninen huollon alue). Tämän alueen kohdalle tienreunaan, ei ole merkitty meluntorjuntatarvetta. Palautteena kerromme, että myös tähän kohtaan on saatava vastaava meluntorjuntamerkintä kuin sen kummallakin puolella on. Muussa tapauksessa liikennemelu kulkeutuu asuinalueelle tämän aukon kautta.
3. Kaavassa ei ole yksilöity millaisilla ratkaisuilla liikennemelua torjutaan. Palautteena kerromme, että toivomme mahdollisimman tehokasta ja toimivaa meluntorjuntaa esimerkiksi meluseinän muodossa, niin, että liikennemeluntorjunnan kapasiteetti mitoitetaan yli nykyisen tarpeen, koska liikennemäärät tulevat tiellä tulevaisuudessa kasvamaan.
4. Liikennemelu häiritsee myös TP-4 alueen käyttöä ja vaikuttaa myös sen alueen suunnitteluun. Palautteena pyydämme, että myös TP-4 alueen tielinjaan rajoittuvalle reunalle tulisi merkintä meluntorjuntatarve samoin kuin nyt on merkitty A-1 ja AP-8 alueille.
5. Meluntorjuntatarve on merkitty kaavakarttaan niin, että se sijaitsisi tarkalleen merkittynä tielinjausalueen ulkopuolella. Emme tiedä käytäntöä, mutta palautteena kerromme, että meluesteen ja tai aidan sijainti tulisi olla tielinjaus alueen puolella, eikä linjaukseen rajoittuvan kiinteistön puolella.

Vastineet

1. Lempäälän kunta pitää tärkeänä Sääksjärven meluntorjuntaa ja panostaa edunvalvontatehtäväänsä Väyläviraston suuntaan, kun uusia raiteita tai muita suunnitellaan.
2. Meluntorjuntatarvemerkinä on lisätty ET-alueen kohdalle.
3. Yleiskaavan yleispiirteisyyden vuoksi siinä ei pystytä esittämään tarkemmin meluntorjunnan ratkaisuja, vaan nämä suunnitellaan sitten tarkemmassa suunnittelussa.
4. Työpaikka-alueille (TP-4) ei sijoitu melulle herkkiä toimintoja kuten asumista, kouluja ja päiväkotia ja siten melunohjeavot ovat erilaiset. Jos nähdään, että meluntorjuntaa tarvitaan työpaikka-alueen takana sijaitsevalla asuinalueella ja että uusi työpaikka-alue ei sitä riittävästi estä, niin asemakaavavaiheessa voidaan tätä tutkia tarkemmin rakennusmassoitteluilla ja antaa mahdollisia määräyksiä meluntorjuntaan.
5. Yleiskaavan kuvaustekniikka yleispiirteisyytensä vuoksi osoita meluntorjuntaa ns. oikeaan kohtaan vaan lähinnä sellaiseen kohtaan mistä se on helposti luettavissa. Todellisuudessa meluntorjunta tulee sijoittumaan lähelle melulähdettä tiealueella, jotta se on kaikkein tehokkain.

Pirtilahdentien, Mustanniementien ja Puskiaistentien ympäristöjen kaavaratkaisut

Puskiaisten yksityistien tiekokouksen linjaukset

Yleisesti ottaen suunnitelmaa pidetään hyväksyttävänä kunhan se ei heikennä nykyisten asukkaiden asumismukavuutta ja -rauhaa. Koetaan, että kulkuyhteydet Puskiastaista paranevat ja tämä vähentää turhaa ajoa.

Mäkiiniityn eli Puskiaistentien 163 kohdalla oleva suunnitelma tiestä koetaan kuitenkin vaarantavan ko. kiinteistöllä asuvien rauhan ja asumismukavuuden. Vastaavasti Soukonlahdentien risteykseen tuleva tie on nykyisellään kapeahko hiekkatie, joka ei kestäne suurempaa liikennettä. Mikäli esimerkiksi uimarannoille suuntautuva liikenne kulkee tätä kautta, se tulee huomioida tien parannuksissa. Yhtenä vaihtoehtona esitetään, että uudelta rampilta olisi tieyhteys moottoritien viertä/kaasulinjaa pitkin nykyiselle Puskiaistentielle, jolloin esimerkiksi uimarannan liikenne kulkisi enemmän nykyisiä reittejä kuin pohjoisen kautta.

Puskapolun kohdalle suunnitellun alikulun koetaan lisäävän Puskiaistentien ja Puskapolun risteuksen vaarallisuutta: nykyisellään risteäminen Puskiaistentielle tapahtuu jyrkässä ylämäessä ja risteys on varsin haastava jo nykyisillä käyttäjillä, saati sitten lisäämällä risteuksen jalankulkua. Yksityistiellä ehdotetaan, että joko Puskapolun ylöstuloa siirretään lähemmäksi työäntaloa tai vaihtoehtoisesti alikulun paikka tarkistettaisiin kulkemaan "vanhaa väylää" Puskiaistentieltä suoraan Hietapolulle tai käytetään samaa paikkaa kuin missä nykyinen ylitys on.

Vastineet

Merkitään tiedoksi uusien tielinjausten hyväksyttävyys.

Mäkiiniityn kohdan kaavaratkaisusta ollaan keskusteltu maanomistajan kanssa ja kokoojakatujen linjauksia on tarkistettu.

Kunnan tietojen mukaan uudet tieyhteydet, Puskiaistentien sillan purkaminen ja uusi alikulku Puskapolun kohdalle tullaan toteuttamaan samaan aikaan. Tällöin liikennettä Puskapolun ja Puskiaistentien risteykseen ei tule enää kuin valtatieen länsipuolisilta alueilta ja tilanne risteyksessä rauhoittuu ja siten parantaa liikenneturvallisuutta. Näitä liikenneturvallisuus asioita tutkitaan ja suunnitellaan tarkemmin vielä rakentamiseen tähtäävässä suunnittelussa.

Pirtilahdentien, Mustanniementien ja Puskiaistentien ympäristöjen kaavaratkaisut

1. Soukonlahdentieltä yhteys Sääksjärven Kehätielle. Oikealla puolella oleva alue muutettu pääosin VL-alueeksi. Alue sopisi erittäin hyvin pientalojen rakennuspaikoiksi, tietenkin luontoarvot huomioiden.
2. Metsäalue Höytämöjärven rannassa-Puskiaisten liittymän välittömässä läheisyydessä, jonka on tarkoitus toimia ekologisena käytävänä on korvattu pientaloasuinalueella (AP/res). Alue on myös asukkaiden tärkeäksi merkitsemä ulkoilu- ja virkistysalue. Virkistysreitti ei ole enää virkistysreitti, jos se jäisi kaavaehdotuksen mukaan pientaloalueen kylkeen. Välittömässä läheisyydessä on Höytämöjärveltä Ruotasjärveen laskeva puro-koskialue. Tätä virtaavaa vettä on kunnostettu Kokemäenjokien suojeluyhdistyksen toimesta pari vuotta sitten tärkeänä kutupaikkana. Kyseisessä joessa talvehtii mm. koskikaroja. Myös saukkoja asuu kyseisessä virtavedessä. Viereisen metsän muuttaminen pientaloalueeksi vaikuttaa väistämättä tähän virtavesialueeseen. Onko asia huomioitu?

Vastineet

1. Alueelle ei olla tavoittelemassa uutta asutustaajamaa, sillä sen sijainti olemassa olevista palveluista on kaukana. Alueella on myös tavoitteena säilyttää ulkoiluyhteydet, joita varten alueelle on osoitettu lähivirkistysalueet.
2. Alueelle on varattu pientalovaltaisen asuintoalueen reservialue, mikä on mahdollista toteuttaa, kun liikenteelliset yhteydet ja joukkoliikenteen saavutettavuus on varmistettu. Käytännössä puhutaan siis pidemmän aikavälin varauksesta, minkä toteutuminen on sidottu muuhun alueella tapahtuvaan kehitykseen. Alueen toteutuminen vaati asemakaavan laatimisen. Alueen ekologiset yhteydet ja luontoarvot on pystytty turvaamaan kaavassa osoitetuilla lähivirkistysalueille ja niihin liittyvillä luo-merkinnöillä.

Kortejärvenojan venevalkama

1. Vastustan venevalkaman rakentamista Pirkkalan ja Lempäälän rajan läheisyyteen Kaitalantien Pirkkalan päässä. Venevalkamalle ei ole tietä eikä parkkialuetta. Alue on hyvin märkää, mikä hankaloittaa näiden rakentamista. Mahdollinen tie Sipilästä venevalkamalle ei saa yhtyä yksityiseen Kaitalantiehen ja sen asukkaiden turvallisuudelle tärkeälle hälytysajoneuvoille tarkoitettulle kääntöpaikalle tien päässä, jotta Kaitalantiestä ei tule ajoreitti venevalkamalle. Kääntöpaikkaa ei myöskään saa käyttää parkkialueena. Venevalkama tuo häiriötä lähiasukkaille. Sääksjärven rannassa on jo nyt monia pitkällä tähtäyksellä parempia lähellä olevia ja halvempia mahdollisuuksia venevalkamille. Kestääkö järven kantokyky lisääntyvää käyttöä.
2. Osayleiskaavaan on merkitty yhteyspolku venevalkamaan kulkien Kaitalantien kautta. Kaitalantien päässä oleva kääntöpaikka ei ole tarkoitettu pysäköintialueeksi. Mikäli venevalkama rakennetaan niin ehdotamme että liikennöintiä varten sille varataan oma pysäköintialueensa. Koska tavoitteena on Sääksjärven vesistön virkistyskäytön lisääminen niin ehdotamme, että näille virkistysalueille laitetaan selvät kyltit että polttomootorikäyttöisten ajoneuvojen käyttö järvellä (ympäri vuoden) on ehdottomasti kielletty.
3. Kulku venevalkamalle on kaavaehdotuksessa kuitenkin esitetty Pirkkalan rajalta Kaitalantien päästä, mikä palvelisi huonosti Sipilän alueelta tulevia käyttäjiä, ja toisaalta uhkaisi lisätä autoliikennettä yksityisen tiekunnan Kaitalantiellä ja häiritä merkittävästi Kaitalantien varren asuinviihtyisyyttä ja liikenneturvallisuutta. Kaitalantien päästä riittää kävelypolku venevalkamaan ja pääkulkureitin tulisi alkaa Vetiköntien päähän asemakaavassa jo esitetyltä pysäköintialueelta (LP), josta sieltäkin riittänee polkumainen yhteys rantaan, jollaisia polkuja ei yleensä esitetä yleiskaavatasolla. Sen sijaan Rajapolkukadun ja Kaitalantien välillä verkollisesti merkittävä JKPP-yhteys on jo nykyään tärkeä ja yhteys järeine pitkospuinen on olemassakin, siinä merkintä osayleiskaavassa on paikallaan. Mutta olisiko se oikeammin olemassa oleva yhteys kuin yhteystarve?

Vastineet

1. Merkitään tiedoksi. Venevalkamalla tässä tarkoitetaan rantaa, johon voi soutuvenepaikkoja osoittaa. Ajoyhteys rannalle ei ole välttämätön, sillä veneen voi laskea vesille muualtakin ja soutaa vain paikalleen. Alueen mahdollisessa asemakaavoituksessa voidaan tarvittaessa tarkastella mahdollisen ajoyhteyden osoittamista, jos sellaiselle koetaan tarvetta. Yleiskaavassa on haluttu osoittaa vapaat rannan osat yleiselle virkistyskäytölle kuten venevalkamiksi taikka uimarannoiksi, jotta mahdollisimman monella on mahdollisuus nauttia vesistöstä.
2. Merkitään tiedoksi.
3. Osayleiskaavassa on osoitettu kävelyn ja pyöräilyn yhteystarvemerkintä Rajapolun päästä venevalkamalle. Yhteystarvemerkintä osoittaa yhteystarpeen ei sen tarkkaa sijaintia. Se mistä kohtaa se mahdollisesti tulee kulkemaan ratkaistaan tarkemmassa suunnittelussa. Yleiskaavan perusteella ei voida vielä mitään suoraan rakentaa. Jalankulun ja pyöräilyn yhteystarve palvelee myös kahta pientalotonttia Kaitalantien päässä, jotka sijaitsevat Lempäälän puolella ja joiden palvelut sijaitsevat Lempäälässä. Yleiskaavan virkistysaluemerkintä ei estä muiden mahdollisten yhteyksien rakentamista rannalle ja venevalkamalle. Yleiskaavan tarkkuustasossa niitä ei vielä pysty suunnittelemaan ja osoittamaan.

Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset

1. Höytämöntien 17 asuinrakennuksen sr-2 –merkintä pyydetään poistamaan, sillä suojelumerkintä koetaan haittaavan talon myyntiä.
2. Emme hyväksy kiinteistölle 418-444-12-1 osoitettua suojelumerkintää ja se tulisi poistaa. Jos suojelumerkintä säilyy, tulee se aiheuttamaan kohtuutonta haittaa: asettaa rajoituksia rakennuksen muutostöille ja korjauksille, huonokuntoiselle rakennukselle voi aiheuttaa lisäkustannuksia sen ylläpidolle ja korjauksille, voi vaikuttaa sen hintaan, kiinteistön myyntiaikaan ja ostajien kiinnostukseen. Jos rakennuksen omistajille aiheutuu suojelun takia huomattavaa haittaa, heillä on oikeus saada korvaus haitasta ja vahingosta (MRL). Nähdäksemme suojelun edellytykset eivät täyty eikä kaavaan liittyvää selvitystä ole laadittu riittävällä tarkkuudella. Arviointi on tehty vain kiinteistön rajalta, mikä on jättänyt huomiotta rakennuksen olosuhteet. Kiinteistön omistajiin ei ole otettu yhteyttä arviointikäyntiä ennen, ei sen aikana eikä sen jälkeen ja suojelumerkintä tuli täytenä yllätyksenä.
3. Vaadin sr-2 merkinnän poistamista Välimäenranta 6:n kiinteistöltä, koska se loukkaa ja huonontaa omistusoikeutta. Pitkään on ollut suunnitelmassa, että rakennus purettaisiin ja rakennettaisiin tilalle uusi omakotitalo. Kaavaluonnosta valmisteltaessa ei ole otettu yhteyttä sr-2 -merkinnän osalta. Lisäksi on huomioitava, että puolet mökistäni on rakennettu 1920-luvulla ja toinen puoli heti sodan jälkeen vuosina 1947-48, joka vähentää kulttuurihistoriallista arvoa.

Vastineet 1-3

Maankäyttö- ja rakennuslaki (MRL 39 §) edellyttää, että yleiskaavaa laadittaessa on otettava huomioon rakennetun ympäristön arvojen vaaliminen. Nämä arvot on selvitettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin laadittavan yleiskaavan ohjaustavoite ja tarkkuus sitä edellyttävät. Sääksjärven osayleiskaavaa varten on laadittu MRL:n edellyttämä selvitys kulttuuriympäristöstä (Sääksjärven rakennetun ympäristön inventointiraportti, 2017, FCG).

Selvitys on tehty osayleiskaavoitusta varten tarvittavalla tarkkuudella. Tavoitteena oli selvittää alueella olevat arvokkaat rakennetut kulttuuriympäristöt sekä tarvittavilta osin maisema-alueet sekä rakennuskohteet Sääksjärven osayleiskaavan laatimista varten. Inventoinnin arviointien perusteella yleiskaavakartalle on osoitettu alueen kulttuurihistoriallisesti merkittävimmät rakennukset ja alueet kolmella eritasoisella säilyttävillä/suojelevalla merkinnöillä riippuen siitä kuinka monta pistettä kohde/alue on saanut.

Sääksjärven kulttuuriympäristöselvitys on ollut Sääksjärven osayleiskaavan aineistona jo kaavaluonnosvaiheessa, joten siihen on voinut tutustua jo monen vuoden ajan.

Kaikkia arvokasta kulttuuriympäristöä omistavia maanomistajia tulee kaavassa kohdella tasapuolisesti, ja merkinnän poistoon tulee löytyä syyt kulttuuriympäristön arvoista.

Sr-2-merkinnästä on poistettu lause, mikä kieltää rakennuksen purkamisen. Kiinteistön 418-444-12-1 omistaja ei ole vastustanut ratkaisua.

Höytämön alue on jätetty pois yleiskaava-alueesta, sillä alue on asemakaavoitettu ja rakentunut eikä yleiskaava tuo suuria muutoksia alueen maankäyttöön. Kokoojakatu ei ole välttämätön aluerakenteen vuoksi. Liikennettä on mahdollista ohjata Lehtivuoren uuden kokoojakadun tai Tampereentien kautta. Höytämöntie on rakennettu kyläkaduksi, millä pyritään vähentämään läpikulkuliikennettä. Muutoksen myötä Höytämöntien 17 ja Välimäenranta 6 eivät kuulu enää yleiskaava-alueeseen.

Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset

4. Kiinteistö 418-425-5-731 (kartalla nrot 1 ja 2) tulisi kokonaan osoittaa AP-8 –merkinnällä ja rantatie siirretään kiinteistön pohjoislaitaan. Yleisen alueen rantaviivan pituus ei juurikaan vähene muutoksen seurauksena. Nykykuntoisena ei alueelle ole yleistä käyttöä lukuun ottamatta paria venettä. Samalla omistamani kiinteistön rakennusoikeus mahdollistuisi siihen tarkoitukseen, mihin olemme aikanaan kiinteistön muodostaneet. Ehdotuksessa rakennusoikeutemme puolittuisi emmekä näe asialle perusteltua syytä tai julkista tarvetta.
5. Kiinteistön 418-425-5-608 eteläosassa oleva peltoalue on kaavassa VL-alueita. Esitän, että liitekarttaan rajattu osa (kartalla nro 3) pellostä kaavoitetaan AP-8 alueeksi. Rakennusmaana peltomaata ei ole optimaalisin, mutta nykytekniikalle varmasti onnistuu. Muutoksella asuinalueesta tulee yhtenäisempi eivätkä virkistysalueyhteydet muutoksen seurauksena vähene. Alue on nykyisellään vanhaa vesoittunutta peltoa eikä sillä ole erityistä virkistysarvoa vaan alue vaatisi rakentamista myös virkistysalueena.
6. Kaavaluonnospalautteessamme vaadimme kiinteistöimme muuttamista AP-8-merkinnäksi ja kaavaehdotuksessa muutos onki tehty. Kiinteistölle osoitettu ak-merkinnän määräys tulisi muuttaa esimerkiksi: ”Sääksjärven rannalla ak1-alueella on kaksi omarantaista kiinteistöä, toinen ilman asemakaavaa ja toinen asemakaavan RA-kiinteistö. Kumpikin kiinteistö osana laajenevaa ympärivuotisen asumisen aluetta tulee asemakaavamuutoksella osoittaa ympärivuotisen asumisen alueeksi. Asemakaavoituksen yhteydessä ratkaistaan asemakaavan tarkempi ohjaus, mm. koskien rakennusoikeutta (krs-m2), rakennusala ja kerroslukua.”

Vastineet

4. Sääksjärven osayleiskaavalla ei ole lähdetty muuttamaan rantaosayleiskaavassa osoitettu vapaata rantaa asumiselle ja siksi tässä kohtaa muutosta ei voida tehdä ja vähentää vapaan rannan määrää. Kaavamerkintöjen tulkinnassa on tapahtunut väärinymmärrys, sillä yleiskaavassa ei ole osoitettu rantatietä vaan se on alueiden välinen viiva.
5. Alue on maaperältään saraturvetta ja varsin alavaa maata, mikä ei sovellu rakentamiseen. Alueella on myös tulvariskin vaara, juuri alavuudesta ja läheisestä alueellisesta tulvareitistä johtuen. Tästä syystä sitä ei voida pitää hyvänä rakennuspaikkana ja siksi siihen ei osoiteta AP-8-merkintää.
6. Osayleiskaavassa oleva ak-merkintä, asemakaavoituksella ratkaistava alue, selventää sitä tilannetta, että rannoilla sijaitsevien pysyvän asunnon rakennuspaikkojen rakennusoikeudet, -alat ja muut rakentamista ohjaavat seikat määritellään tarkemmin asemakaavoituksella. Merkintä on yleismerkintä koko yleiskaavan alueelle ja siten sitä ei ole mahdollista ja tarpeen lähteä yksilöimään tietyille alueille. Osayleiskaavalla on voitu arvioida se millä alueilla rakennuspaikat voidaan muuttaa pysyväksi asumiseksi. Tämä ei kuitenkaan automaattisesti muuta käyttötarkoitusta.

Ote kaavaehdotuksesta, mihin on osoitettu muistutusta koskevat alueet

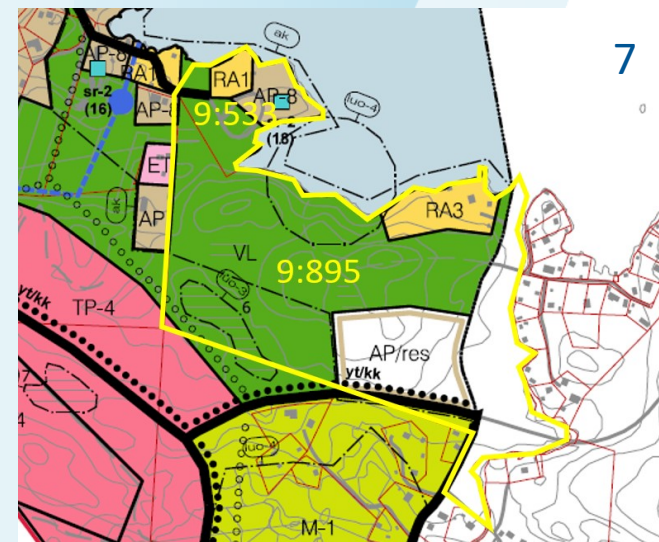
Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset

7. Kaavaluonnoksessa kiinteistön alue oli suurelta osin osoitettu AP/res-merkinnällä. Kaavaehdotuksessa alue on muuttunut suurelta osin VL-alueeksi. Merkittävän muutoksen perusteluksi on annettu neuvottelussa 6.5.2024 uhanalaisen selkälökin pesinnän turvaaminen sekä metsälain mukainen aitokorven säilyminen. Selkälökin pesintäalue ja aitokorpi ovat luontoselvityksessä rajattu kuitenkin huomattavasti suppeamman laajuiseksi, kun mikä on ehdotuksessa esitetyn VL alueen laajuus. Lisäksi selkälökin pesintä on havaittu yhtenä vuotena, joten ei ole seurantatietoa siitä onko pesäpaikka sellainen, johon lintu on palannut takaisin. Selkälökin osalta rannalle vakituudesta asutuksesta syntyvän lisääntyvän käytön vaikutus nähdään suurimpana riskinä linnun pesinnälle. Maastonmuoto kyseisessä kohdassa on jyrkkä, mikä luonnollisesti rajoittaa rannan käyttöä ja lisäksi liikkumista voidaan rajoittaa ohjaamalla ja estämällä sitä pesinnän aikana. Katson, että AP-res alueen näin merkittävälle pienentymiselle ei ole esitetty riittäviä perusteita ja ehdotan, että AP-res alueen rajausta palautetaan luonnoksen mukaiseen laajuuteen tai vähintään sellaiseen laajuuteen, jota luontoselvityksen osoittamat luontokohteet eivät suoraan ja perustellusti rajoita. Lisäksi ehdotan, että AP-res merkinnän määräykseen kirjataan, että alueen toteuttaminen edellyttää, että alueella osayleiskaavan selvityksissä havaitut luontoarvot varmistetaan ja varmistettujen luontoarvojen säilymistä huolehditaan asemakaavalla. Maakuntakaavassa alue on ehdollisen taajamatoimintojen aluetta ja alueen osayleiskaavaehdotuksen ratkaisu on näin ollen ristiriidassa maakuntakaavan toteutumisen kanssa. Alueen merkintä tulisi siis olla suurelta osin rakentamisen mahdollistava, ei suurelta osin virkistysalue. Olen halunnut säästää aluetta laadukkaan kokonaisuuden toteuttamiseksi. Tavoitteeni on ollut tuottaa sekä Lempäälän kunnan, asukkaiden että luonnonympäristön kannalta esimerkillinen kohde. Katson, että Sääksjärven osayleiskaavaehdotus asettaa minut epätasa-arvoiseen asemaan verrattuna alueen muihin maanomistajiin.

Vastine

Maanomistajan kanssa on käyty neuvottelu yleiskaavaratkaisuihin. Selkälökin on erittäin uhanalainen, jonkun arvioin mukaan niitä on vähemmän kuin liito-oravia. Selkälökin poikastuotanto on pienentynyt vuosi vuodelta ja lajin tulevaisuudesta ollaan huolissaan. Kyseisellä kohdalla pesintä on tuottanut poikasia ainakin vuosina 2020 ja 2021. Vuonna 2024 paria ei havaittu paikalla, mutta syynä saattaa olla pesinnän epäonnistuminen yhdistettynä myöhäiseen selvitysajankohtaan (linnustoselvityksen täydennys 2024). Ihmisen käyttäytymisellä on suuri merkitys pesinnän onnistumiselle. Kun ihminen menee liian lähelle lokkien pesiä, lokit nousevat lentoon ja silloin pesille iskevät munarosvot, kuten varikset. Ilkivaltaakin esiintyy, lokkien pesiä tuhoetaan ihan tahallisesti.

Jotta yleiskaava ottaa riittävästi huomioon selkälökin pesimäpaikan ja ei vaikuta siihen haitallisesti, AP/res-alueita ei voi ulottaa lähemmäksi rantaa ja pesintäpaikkaa. Yleiskaava tarkoittaa maakuntakaavaa, kuten tässä on käynyt, mutta ei ole sen kanssa ristiriidassa. Kaavoitusta ohjaava maankäyttö- ja rakennuslaki edellyttää, että suunnittelun tulee edistää luonnonmonimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen vaalimista (MRL 5§). Siten yleiskaava edistää lain toteutumista. Yleiskaava-alueella todetut luonnonarvot rajoittaa yhtäläillä muitakin maanomistajia, joidenka alueille ne kohdistuu, joten maanomistajia on kohdeltu tasa-arvoisesti.

Ote kaavaehdotuksesta, mihin on osoitettu muistutusta koskevat alueet

Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset

8. Suunnitellut uudet kokoojakatuyhteydet kiinteistöjen 418-424-4-223 ja 418-429-9-110 kautta tekisivät asumisen ja elämisen tilallamme mahdolliseksi sekä vaarantaisi lastemme turvallisuuden. Tie eteläiselle TP-4 -alueelle pitäisi kulkea kiinteistön 418-424-4-158 kautta. Tälle tielle on jo kyseisellä kiinteistöllä varaus Puskiaistentieltä. Vaihtoehtoisesti kulun voi rakentaa moottoritien viera, kaasulinjan vierestä. Jos tielle ei löydy järkevää linjausta tulee eteläinen TP-4-alue poistaa. Vaadin myös, että tilamme piha-alue poistetaan teollisuuskaavasta ja liitetään M-1 alueeseen. Tilakeskuksen tallirakennus, konekatos ja suuli voivat olla edelleen TP-4 alueella.

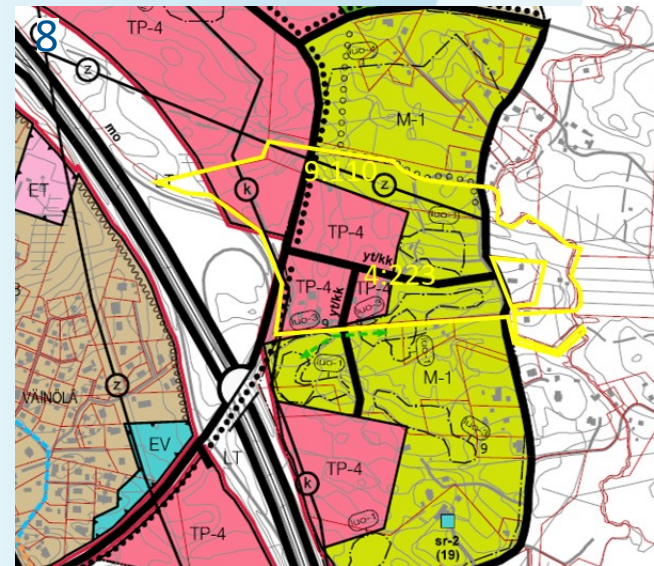
Tilamme Puskiaistentien sivu on merkitty kaavassa maa- ja metsätalous valtaiseksi M-1 alueeksi. Kaavan mukaan tontti M-1 alueella pitää olla vähintään 2 ha. Meidän tilamme kohdalla M-1 kaava-alueella ei ole mitään mahdollisuutta harjoittaa maa- tai metsätaloutta, siitä yksinkertaisesta syystä, että pinta-ala minkäänlaiseen tuottavaan toimintaan on aivan liian pieni. Ainoaksi vaihtoehdoksi jää pientalo tonttien myyminen mutta, jos kaavan minimi tontti koko on 2 ha ei sekään ole järkevää. Tiedustelin asiaa kunnasta ja minulle sanottiin, että suunnittelutarve ratkaisulla voi olla mahdollista saada pienemmällekin tontille rakennuslupa. 2 ha:n ehdoton minimi koko tontille, asettaa myös Puskiaistentien eri puolet eriarvoiseen asemaan tontteja suunniteltaessa ja näin se ei voi olla. Minulle sanottiin myös, että kunta ei halua alueelle muodostuvan tiheästi rakennettua pientalo aluetta ja perusteluina käytettiin muun muassa moottoritiestä aiheutuvaa melua. Kysyinkin siis, että miten melu Puskiaistentien alueella on erilaista, kuin esimerkiksi rakenteilla olevalla asuntomessu alueella.

Minuun ei olla oltu missään vaiheessa yhteydessä esimerkiksi näistä tilakeskusta halkovista uusista tielinjauksista. Onko ollut ajatus, että piirretään vaan teitä ja suunnitelmia toivoen, että niitä ei huomattaisi ennen, kun ne on nuijittu läpi?

Vastineet

8. Maanomistajan kanssa on neuvoteltu kaavaratkaisusta ja neuvottelu perusteella kokoojakatujen linjauksia on muutettu kulkemaan kauemmaksi asuinrakennuksesta. Lisäksi asuinrakennuksen ympäristö on yleiskaavassa osoitettu TPA-merkinnällä, mikä mahdollistaa asumisen alueella sekä nykyisen asuinrakennuksen korjaamisen ja laajentamisen.

Uudet liikenneyhteyksien tarve on syntynyt ELY-keskuksen vt 3 oikaisun suunnittelutyön yhteydessä kaavaluonnoksen nähtävilläolon jälkeen. Muutos maankäytössä ja tieyhteyksissä näkyi kaavaehdotuksessa ja siihen on voinut maanomistaja tutustua ja antaa muistutuksen kaavaehdotuksen nähtävilläolon aikana, kuten tässä on tapahtunutkin.

Ote kaavaehdotuksesta, mihin on osoitettu muistutusta koskevat alueet

Yksittäisiä kiinteistöjä koskevat muistutukset

9. Tilan 418-425-4-232 kohdalla TP-4 alueen ja ulkoilureitin siirtäminen sekä AP alueen lisäys viheralueelle. Tilan 418-425-4-346 kohdalla oleva viheralue muutettaisiin M-1 metsätalous alueeksi.
- Palaveri kiinteistöjen 418-425-4-232 ja 418-425-4-346 maankäytöstä 6.5.2024, missä osallistujina kiinteistöjen omistaja, yleiskaavoittaja ja kaavoituspäällikkö.

Jäin kuuntelijan rooliin, sillä ehdotukseni tyrmättiin täysin. Ehdotukseni oli muuttaa viheralueesta osa AP alueeksi. Melu kyllä vaimenee, koska moottoritien reunassa on TP aluetta, jonka rakentaminen estää melun siirtymistä ja tie linjauksen viereen voisi jättää viherkaistan, joka vaimentaisi lisää. Olin ymmärtänyt, että palaverin tarkoituksena oli neuvotella kummankin osapuolen tavoitteista, mutta näin ei käynyt. Kuulin kyllä mitä on suunniteltu, mutta minua maanomistajana ei kuunneltu eikä ajatuksiani otettu todesta. Olen pettynyt niin kuntalaisena, kuin maanomistajana saamaani kohteluun asian tiimoilta.

10. Aukustintiehen rajoittuva kunnan omistama alue (418-404-1-87) on yleiskaavassa osoitettu AP-8 -alueeksi. Tämä tarkoittanee sitä, että alueelle voitaisiin rakentaa pientaloja. Mielellämme näkisimme alueen kaavamerkinnän VL puistoalueena kuten asemakaavassa. Alue on selkeästi alempana kuin viereiset kiinteistö ja varsin kostea. Maaperältään huonosti rakentamiseen soveltuva. Kiinteistöt ja niiden piha-alueet ympärillä on suunniteltu sillä oletuksella, että alue säilyy puistoalueena. Puistoalueena sillä on virkistysarvoa.

Vastineet

9. Neuvottelussa maanomistajan kanssa kunnan puolelta todettiin, että ehdotettuihin pyyntöihin ei voida vastata, koska alueen melutasot eivät puolla alueelle asumista. Maankäyttö- ja rakennuslain mukaisesti kaavoituksella tulee edistää ympäristöhaittojen ehkäisemistä ja siksi uutta asutusta ei tulisi osoittaa melualueille. Maaperältään alue on osin saraturvealue, mikä ei ole rakentamiselle hyvin soveltuvaa maaperää. Alueella on myös tulvariskin vaara, alavuudesta ja läheisestä alueellisesta tulvareitistä johtuen. Hyvien liikenneyhteyksien vuoksi alueen eteläosan on yleiskaavassa esitetty osaksi isompaa valtatie 3 varren työpaikka-alueita. Rantalan saunalle johtavan ulkoilureitin on linjaus siirretty uusien yritysalueiden pohjoispuolelle. Jotta alueella säilyvät riittävät lähivirkistysalueet, ei niitä voida muuttaa maa- ja metsätalousvaltaisiksi alueiksi, joilla hajarakentaminen on sallittua.
10. Yleiskaavan AP-alueen pääasiallisen käyttötarkoituksen lisäksi alueella voi sijaisia mm. puistoalueita. Tämä ratkaistaan rakentamista ohjaavalla asemakaavalla. Alue on voimassa olevassa asemakaavassa puistoaluetta ja yleiskaava ei sitä tilannetta muuta.

Otteet kaavaehdotuksesta, joihin on osoitettu muistutuksia koskevat alueet

